

• ABANA • ADALAR • AKÇADAĞ • ALTINOVA • AMASRA • ANTALYA • AVANOS • AYDIN • BALÇOVA • BALIKESİR • BANDIRMA • BAYINDIR • BEŞİKTAŞ • BİLECİK • BURDUR • BURHANİYE • BURSA
• ÇANKAYA • DARENDE • DENİZLİ • DIDİM • DİNAR • EDİRNE • ERZURUM • GAZİPAŞA • GEBZE • GÖLCÜK • HATAY • ISPARTA • İNEGÖL • İSTANBUL • İZMİR • KADIKÖY • KADIRLI • KAHRAMANMARAŞ
• KARESİ • KARŞIYAKA • KIRIKKALE • KIRŞEHİR • KOCAELİ • KÖRFEZ • MALKARA • MENTEŞE • MERKEZEFENDİ • MERSİN • MEZİTLİ • MUDANYA • MUĞLA • NİLÜFER • ODUNPAZARI • ORDU • ORTAHİSAR
• OSMANCIK • OSMANGAZİ • OSMANİYE • PAMUKKALE • PENDİK • SAMSUN • SANDIKLI • SERDİVAN • TEPEBAŞI • TOROSLAR • TRABZON • URLA • ÜRGÜP • YALOVA • YENİPAZAR

Kent Parkları

DSÖ, Macaristan'da buluştu

DSÖ'nün Sağlıklı Şehirler Ağı Yıllık İş ve Teknik Konferansı, Macaristan'ın Pecs şehrinde gerçekleşti.

"Sağlıklı kentlerle kazanan ülkemiz olacak"

Yenipazar Belediye Başkanı Zafer Savcı, Sağlıklı Kentler Birliği'nin çalışmaları ile halkın ve ülkenin kazanacağını söyledi..

Kosinska'dan Birliğimize ziyaret

DSÖ Avrupa Bölge Ofisi Direktörü Monika Kosinska, Sağlıklı Kentler Birliği'ni ziyaret etti.

"Halkımızın mutlu olması için çalışıyoruz"

İnegöl Belediye Başkanı Alınur Aktaş, sağlıklı kentleri, bütün sektörleri içine alan bir kalkınma projesi olarak nitelendirdi.

SAĞLIKLI BİR ŞEHİR doğaya saygı duyar

Recep ALTEPE

Sağlıklı Kentler Birliği Başkanı
Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı

Değerli okurlar,

Sağlıklı Kentler Birliği, "sağlıklı şehirler" yaratma hedefiyle çalışmalarını sürdürüyor. Üyelerimizle, Kentli Dergimizin yeni sayısında buluşmaktan mutluluk duyuyoruz. Bildiğiniz gibi Sağlıklı Kentler Birliği, DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı'nda önemli çalışmalara imza atıyor. Birlik olarak Nisan ayında DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı'nın Bölgesel Merkez Noktası olarak görev yapan DSÖ Sağlık Yönetimi Program Yöneticisi Monika Kosinska'yı ağırladık. Kosinska, Türkiye temasları çerçevesinde İstanbul, Bursa ve İzmir Büyükşehir Belediyeleri ile Birliğimizi ziyaret etti.

Birlik Başkanı olarak kendisiyle bir araya geldiğimiz toplantıda, Kosinska, Avrupa Bölge Ofisi olarak yeni bir Avrupa sağlık politikası ve stratejisi geliştirdiklerini, bunun Birleşmiş Milletler (BM) 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile uyumlu olduğunu, 2015 yılının Eylül ayında da New York'ta yapılan BM toplantısında Türkiye'nin de aralarında bulunduğu tüm BM ülkelerinin bu hedefleri kabul ettiğini ve uygulamak için taahhütte bulunduğunu hatırlattı. Ve bu hedeflere ulaşılmasında belediye başkanlarına önemli görevler düştüğünü ifade etti. Ziyaretinde 2014'te başlayan 6. Fazın 2018'de sona ereceğini anımsatan Kosinska, 2019'da da beş yıl sürecek 7. Fazın başlayacağını belirtti. Kosinska bizleri ayrıca 7. Fazın vizyonunun belirleneceği ve önümüzdeki yılın bahar aylarında Kopenhag ya da Cenevre'de yapılacak belediye başkanları zirvesine de davet etti.

Birlik olarak katıldığımız bir diğer önemli organizasyon da DSÖ'nün Macaristan'ın Pecs şehrinde düzenlediği "Sağlıklı Şehirlerin İnşası: Sürdürülebilir, Kapsayıcı ve Esnek" temalı Sağlıklı Şehirler Ağı Yıllık İş ve Teknik Konferansı idi. Konferansa Türkiye'den de birçok Birliğe üye belediyemiz katılarak, sunumlarını gerçekleştirdiler. 2020 stratejileri, verilerin karşılaştırılması, sağlık tedavi sistemleri, ulusal sağlık stratejisi, hastalıkları önleme, zihinsel hastalıklar, deneyimlerin paylaşılması, şehirlerin gelişimi ve rolleri, iyi olma hali, sürdürülebilir gelişim hedefleri, sağlık sistemi kapasitesi gibi konuların üzerinde durulduğu konferansta sürdürülebilir bir gelecek için biz de iklim değişikliğinden etkilenebilirlik analizlerinin sağlıklı kent olma açısından önemine dikkat çekti. Üye belediyelerimizin çalışmalarından oluşan "Gençlik Politikaları" sunumuyla da en beğenilen poster sunum ödülünü Pecs Belediye Başkanından aldık.

Kapak konumuz kent parkları. Türkiye'nin birçok kentinde kent parkları yerel yönetimlerce kentlere kazandırılıyor. Bizler de şehrimizde yaptığımız uygulamalar ile kent parklarının sayısını artırmaya çalışıyoruz. Şehirlerimizde yaşayan vatandaşlarımızın nefes aldığı, dinlenebildiği, farklı aktiviteler ile vakit geçirebildiği kent parklarının sayılarının daha da artmasını temenni ederek, bu sayıda bize rehberlik eden Danışma Kurulu Üyemiz Doç. Dr. Gül SAYAN ATANUR'a katkılarından dolayı teşekkür ederim.

Saygılarımla...

Şehirlere sağlıklı dokunuş

www.skb.gov.tr

2005

www.skb.gov.tr

kentli dergisi 3

kentli

dergisi

İmtiyaz Sahibi

Sağlıklı Kentler Birliği adına,
Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı ve SKB Başkanı
Recep ALTEPE

Yayın Direktörü (Sorumlu)

Murat AR

Genel Yayın Yönetmeni

Gonca YERLİYURT

Yayına Hazırlayanlar

Yunus İhsan ŞAHİN, Mustafa SEVİM,
Muhammed Furkan YURTSEVEN, Ercüment YILMAZ

Katkıda Bulunanlar

Akçadağ Belediyesi, Antalya Büyükşehir Belediyesi,
Balıkesir Büyükşehir Belediyesi, Bilecik Belediyesi
Bursa Büyükşehir Belediyesi, Çankaya Belediyesi,
Denizli Büyükşehir Belediyesi, İnegöl Belediyesi,
İstanbul Büyükşehir Belediyesi, İzmir Büyükşehir Belediyesi,
Karşıyaka Belediyesi, Kırşehir Belediyesi,
Menteşe Belediyesi, Mersin Büyükşehir Belediyesi,
Mezitli Belediyesi, Mudanya Belediyesi, Nilüfer Belediyesi,
Osmanlı Belediyesi, Osmangazi Belediyesi,
Samsun Büyükşehir Belediyesi, Tepebaşı Belediyesi,
Toroslar Belediyesi, Yenipazar Belediyesi, Yalova Belediye

Editör

Nagihan GÖRKEN

Grafik Tasarım

Gülçin KÜÇÜK

Dosya Editörü

Doç. Dr. Gül SAYAN ATANUR

Editörler Kurulu

Erdem SAKER, Prof. Dr. Ünal ALTINBAŞ,
Prof. Dr. Handan TÜRKOĞLU, Prof. Dr. Nilüfer AKINCITÜRK,
Prof. Dr. Feza KARAER, Prof. Dr. Cengiz TÜRE,
Prof. Dr. Emine Didem EVCI KIRAZ, Doç. Dr. Emel İRGİL,
Doç. Dr. Alpaslan TÜRKAN, Doç. Dr. İnci PARLAKTUNA,
Doç. Dr. Gül ATANUR, Yrd. Doç. Dr. Asım Mustafa AYTEN,
Araş. Gör. Mukaddes KORKMAZ SÜRER

Yapım

Bursa Kiraz Halkla İlişkiler Ltd. Şti.
Kükürtlü Mah. Cevizli Sok. No: 1/6 Osmangazi / Bursa
Tel: 0224 232 20 40 • www.kiraziletisim.com

Baskı

Furkan Ofset
Yeni Yalova Yolu 6.km Panayır Mevkii No:490
Osmangazi/Bursa
Ağustos 2017

Sağlıklı Kentler Birliği

Tayakadın Mah. Doyuran Sok. No: 13 Osmangazi/Bursa
0224 235 23 99
www.skb.gov.tr • bilgi@skb.gov.tr

Yıl 8 • Sayı 27 • Nisan - Mayıs - Haziran 2017

Yerel, süreli yayın.

ISSN 2146-0566

Sağlıklı Kentler Birliği resmi yayın organı olan
Kentli Dergisi basın meslek ilkelerine uymayı taahhüt eder.
Dergimizde yer alan yazı ve makaleler kaynak gösterilerek
yayınlanabilir. Makalelerin sorumluluğu yazarına aittir.

Sağlıklı Kentler Birliği'nin ücretsiz yayınıdır.
Üç ayda bir yayınlanır.

Çevreci dönüşüm

Türkiye'nin en büyük ve sorunsuz kentsel dönüşüm projesi olan Kepez-Santral, aynı zamanda en çevreci geri dönüşüm çalışmasına da sahne oluyor.

20

Hayvan barınağını Bakan Eroğlu açtı

Balıkesir Büyükşehir Belediyesi tarafından yapılan Sokak Hayvanları Geçici Bakımevi ve Rehabilitasyon Merkezi, Bakan Eroğlu'nun katıldığı törenle açıldı.

21

İncilipınar Parkı

Denizli Büyükşehir Belediyesi, şehrin farklı bölgelerinde farklı tema ve aktiviteleri içeren metrekaresi 70 binden büyük kent parkları yaptı.

23

Teknoloji bağımlılığına karşı spor

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin İSTKA'dan aldığı hibe desteği ile gerçekleştirdiği "@Sporla Bağlan Hayata" Projesi tamamlandı.

24

Arıtma tesisi Eylül'e hazır

İzmir Büyükşehir Belediyesi, Tire'ye AB standartlarında arıtma tesisi kazandırıyor. Tesis Eylül ayında hizmete girecek.

25

Ödüllü proje: Kültürpark

Mersin Büyükşehir Belediyesi'nin Kültürpark projesi sürdürülebilir bütünsel bir tasarım anlayışını ortaya koyuyor.

26

Bu sayıda

Kent parklarını yeniden düşünmek	7
Kosinska'dan Birliğimize işbirliği ziyareti	8
DSÖ, Macaristan'da buluştu	11
Üye belediye ziyaretleri sürüyor	14
Danışma Kurulu toplandı	15
SKB, Olay TV'ye konuk oldu	15
"Halkımızın mutlu olacağı kent vizyonuyla çalışıyoruz"	16
Çevreci dönüşüm	20
Hayvan barınağını Bakan Eroğlu açtı	21
Çöplükler yeşil alan oluyor	22
Denizli'nin İncilipınar Parkı	23
Teknoloji bağımlılığına karşı spor	24
Arıtma tesisi Eylül'e hazır	25
Ödüllü proje: Kültürpark	26
15 Temmuz Parkı	27
Doğada spor festivali	28
İlk ders Başkan'dan	29
Daha yeşil bir Çankaya için...	30
Evrensel Çocuk Müzesi	31
Güzler Evcil Hayvanlar Parkı gün sayıyor	32
Çocukların yüzü, kent parkları ile gülüyor	33
Meclis üyeleri artık bisikletli	34
Güneş enerjili şarj dönemi	35
"Oyun Engel Tanımaz" projesi Türkiye'yi temsil edecek	36
Tarihten ve doğadan ilham alınarak tasarlandı	37
Bilinçli spor zamanı	38
Minikler Başkan Ataç ile tohum ekti	39
Atık şişeler yeniden canlanıyor	40
Yalova'ya 3,5 yılda 54 yeni park	41
Kazanan ülkemiz olacak	42
Kentin vahaları: Kent Parkları	46
Dikkat gözüm üzerinizde...	50
Bisikletlilere özel trafik lambası	50
Dalgada dinlenmek	51
Osmanlı modernleşmesi ile ortaya çıkan bir kentsel mekan olarak 'Millet Bahçeleri'	52
İstanbul'da yaşam kalitesinin artırılmasında kent parklarının değerlendirilmesi	56
Şehir ormanlarında peyzaj tasarımı: Hacıcadın ve Payamlıtepe (Şehit Ömer Halisdemir) örneği	60
Kent parkları için yer kazanmak: Dallas'ta bir kent parkı hikâyesi	63
Kent parkları üzerine...	69
Bir gündelik hatırlatma deneyimi olarak anı parkları	75
Kent parkları ile kriz yönetme eğitimleri; Küba örneği	80

Murat AR

Sağlıklı Kentler Birliği Müdürü

Merhaba,

Daha iyi bir yaşam için sanayi devrimiyle birlikte kırsaldan kente başlayan göç artarak devam ederken, bu gelişmeler ve değişimler kentlerin yükünü her geçen gün arttırıyor.

Son yıllarda savaşların da tetiklediği göçün hızından bir şey kaybetmemesi ve kontrol altına alınamaması başta altyapı olmak üzere birçok sorunla kentleri ve kentlileri karşı karşıya bırakmaktadır.

Endüstri çağının nüfusu hızla artmış kentlerinde çevre sorunları ve barınma ihtiyacının doğurduğu yapılaşma bugün insanları fiziki ve ruhsal olarak etkilemektedir. Günümüz insanı bu hızlı yaşamın yorgunluğunu/yoğunluğunu atmak ve ruhunu rahatlatmak için doğayla baş başa kalıp, kendini yenileme ihtiyacı duymaktadır.

İple çekilen hafta sonlarında insanlar bu nedenle soluğu ya dağda, kırdı ya da deniz kenarlarında almaktadır.

Günlük hayatın akışı içinde ise “kent parkları” modern insanlığın imdadına yetişmektedir.

Kent parklarının tarihi 17.yüzyıla uzanmaktadır. O dönemde kentsel bir planlama şeklinde değil de daha çok kraliyet için av alanı, askeri amaçla ku-

Kente nefes aldırın kent parkları

gulan yeşil alanların halka açılmasıyla ortaya çıkmışlardır.

Avrupa’da Londra ve Paris bu konuda öne çıkan kentlerdir. Londra’daki Hyde Park, Regent’s Park, Paris’teki Tuileries Park, Bois de Boulogne, Luxemburg Bahçeleri, Bois de Vincennes ve onun bir bölümü olan Park Floral de Paris ve Münih’teki Englischer Garten geniş alanlara kurulmuş önemli kent parkı örnekleridir.

Sanayi devriminin kentlerde, yaşam ve çevre koşullarında yarattığı tahribata karşılık kentlere hayat verecek çeşitli hareketler ortaya çıkmıştır. ABD’de ortaya çıkan Şehri Güzelleştirme Hareketi bunlardan biridir. Avrupa’nın sonradan halka açılan yeşil alanları bu hareketin öncülerinden Frederick Law Olmsted’e ilham vermiştir. Olmsted, Avrupa’daki kent parklarından etkilenecek New York’un simgelerinden olan Central Park’ı tasarlamıştır. Dünyanın en gözde kentlerinden biri olan New York’un tam kalbinde hayat bulan Central Park, gökdelenlere teslim olmuş şehir insanı için ruhunu dinlendirdiği bir vaha olmuştur. Central Park projesinin bir diğer önemli ayrıntısı ise projeyi birlikte tasarlayan Frederick Law Olmsted ile Calvert Bowyer Vaux’ın ilk kez “peyzaj mimarı” unvanını kullanmalarıdır. Peyzaj kavramı 21. yüzyılda daha da önem kazanmış ve bugün çağdaş kentlerin tasarımında önemli bir model olarak karşımıza çıkmaktadır. Üstelik bu yüzyılda peyzaj kavramı değişen yaşamlar ve ihtiyaçlar nedeniyle yenilenmiştir de.

Kent parkları tarihsel süreç içindeki yolculuğuna devam ediyor. Bugün kente ve kentlilere rahat nefes al-

dırın, kentlilerin doğayla baş başa keyifli zaman geçirebilecekleri ve birçok aktivite yapacakları kent parkları projeleri hayata geçmiştir/geçmektedir.

Sağlıklı Kentler Birliği üye belediyeleri de bu alanda önemli çalışmalar yapmaktadır. Kentli Dergimizin sayfalarında kent parkı projelerine yer vererek, yeni projeler için ilham olmasını diliyoruz. Dosya editörlüğünü üstlenerek bizlere bu konuda rehberlik eden Danışma Kurulu üyemiz Doç. Dr. Gül SAYAN ATANUR’a katkılardan dolayı teşekkür ederim.

Gelecek sayımızda görüşmek üzere sağlıklılıkla kalın...

Doç. Dr. Gül SAYAN ATANUR

Bursa Teknik Üniversitesi Doğa Bilimleri, Mimarlık ve Mühendislik Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü Öğretim Üyesi SKB Danışma Kurulu Üyesi

Endüstri devrimini takip eden yıllarda, sağlıklı ve müreffeh nesillerin yetişeceği kentlerin mekan sahnesi olarak görülen kent parkları, zaman içinde modern kent planlamasının ayırt edici ögesi oldular.

İlk endüstri devriminden sonra dünya çok sayıda dönüm noktasından geçti ve geçmeye devam ediyor. Her bir dönüm noktası, kentlerde barınan nüfus miktarı ile birlikte kentsel ve kırsal toprağın kullanım niteliğini değiştirdi. 1900’ler, kent parkı hareketinin doğduğu ve etkilerini Amerika’dan kıta Avrupa’sına ilettiği yıllardı. Bu yıllar, peyzaj mimarlığını formel eğitimi olan bir meslek olarak ortaya çıkardı. Daha sonraki gelişmeler ise mesleğin tasarım ölçeklerinden, planlama ölçeklerine geçişinin başladığı ve kent-ekoloji ilişkisine ilişkin temel metodolojilerin ortaya çıktığı yıllar olarak tarihe geçti.

Bugün yaşadığımız dönemin dördüncü endüstri devrimi olduğu söyleniyor. Emek yoğun üretimin yerini ileri teknoloji odaklı üretimin aldığı bu dönem, kentler açısından yeni dönüm noktalarını bir kez daha işaret ediyor. Çünkü kentin ve kırsal sınırları eriyor, birbirinin içine geçiyor, dün-

Kent parklarını yeniden düşünmek

yanın bazı coğrafyalarındaki kentler, yoğun yapılaşmaya devam ederken, bazılarında terkedilen eski kullanım biçimlerinden – özellikle sanayiden - arta kalan boşluklarla ne yapılacağı tartışılıyor.

Kentsel boşluğun en önemli bileşenlerinden biri olan kentsel yeşilin günümüzün kentindeki anlamı ve gerekliliği üzerine ise yeniden düşünmek gerekiyor. Bu sayının dosya konusu olan kent parkları, kentsel yeşilin ana parçalarından biri. Bu ana parçanın tarihsel gelişimi, elde edilme süreci, geleceğin yapı yoğun kentlerinde bu alanlar için nasıl yer bulunacağı, kentte doğayı temsil eden bir dekor olmaktan öte kazanaacağı anlamlar, kentsel bir hak olarak herkese nasıl eşit olarak dağıtılacağı, cevaplanmayı bekleyen sorulardan sadece bir kaçı. Ayrıca kentsel yeşil, günümüzün kentlerinde kent sağlığı kavramını geliştirecek temel araçlardan biri.

Bütün bu sorulara bir dergi sayısı ile cevap bulmayı hedeflemek mümkün değil. Ancak açtığımız konu başlıklarının dergimizi okuyanlar için bazı başlangıçlar yaratmasını da arzulamıyor değilim. Özellikle ellerindeki sınırlı kaynaklarla çok sayıda kentsel sorunu çözmek zorunda olan, aynı zamanda kent parklarının tasarım, uygulama ve yönetimlerinden birinci derecede sorumlu olan yerel yönetimlerin konuya yaklaşımları, tam da bu nedenle önem taşıyor.

Bu nedenle istedim ki, ülkemizde batılılaşma hareketleri ile karşılaşmaya başladığımız kent parkı kavramının

tarihsel gelişimi, bir mimarlık ürünü olarak tasarımı, doğal peyzajın bu kavrama katkısı, kullanıcı beklentileri, sosyolojik bağlamı, kent parklarının geleceğin kentlerinde nasıl yer bulacağı gibi konularda bazı temel değişimler yapalım.

Yeşilin bir sistem olarak tüm kentte kendini özellikle yaya ölçeğinde hissettirmesi gerektiğini ve bunun için yapılması gerekenleri tartışmayı gelecek sayılara bıraksak da, bunu aklımızın bir köşesinde tutalım ve kentler içinde parklar yaratmak yerine parklar içinde kentler yaratmayı dileyelim...

Kalın sağlıklılıkla...

Kosinska'dan Birliğimize ziyaret

Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı Avrupa Bölge Ofisi Sağlık için Yönetişim Programı Yöneticisi Monika Kosinska, Sağlıklı Kentler Birliği'ni ziyaret ederek, çeşitli temaslarda bulundu.

Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı'nda geçtiğimiz yıl Agis Tsouros'un yerine göreve gelen Avrupa Bölge Ofisi Sağlık için Yönetişim Programı Yöneticisi Monika Kosinska ve danışmanı Adam Tiliouine, Sağlıklı Kentler Birliği'ne ve Birliğe üye belediyelerden İstanbul, Bursa ve İzmir Büyükşehir Belediyelerine ziyaret gerçekleştirdi.

İlk ziyaret İstanbul'a...

Kosinska ilk ziyaretini İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne yaptı. İstanbul Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreter Yardımcısı Nihat Macit ve Sağlık Daire Başkanı Dr. Muzaffer Saraç, Dünya Sağlık Örgütü yetkililerini, İBB Ka-

sımpaşa Ek Hizmet Binasında kabul ederek İstanbul'daki sağlık ve belediye hizmetleri hakkında bilgilendirdiler. Toplantıya Birlik Danışma Kurulu üyesi Prof. Dr. Handan Türkoğlu da eşlik etti.

Macit ve Saraç yapılan görüşmede; İstanbul'da belediye hizmetlerinde ulaşım ve çevre konularının öncelikli olduğunu belirterek, yapılan düzenlemelerle çevre sağlığı güvence altına alınarak insanların yaşamlarını kolaylaştırıp stresten uzak yaşanabilir bir kent tasarımı ortaya koyduklarını ifade etti.

Monika Kosinska ise DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı'nda 33 ülkeden 94 şehrin bulunduğunu, bu ağda 13

Türk belediyesinin olduğunu, ağın toplamda dünyada 1000 kadar şehri temsil ettiğini söyledi. İstanbul'un 3 yıl öncesine kadar ağa dahil olduğunu şu anda ise ağda yer almadığına işaret eden Kosinska, 2014'te başlayan 6. Faz'ın 2018'de sona ereceğini ve 2019'da beş yıl sürecek 7. Faz'ın başlayacağını dile getirdi.

Kosinska ziyarette, Avrupa Bölge Ofisi olarak yeni bir Avrupa sağlık politikası ve stratejisi geliştirildiğini, bunun da BM 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile uyumlu olduğunu, 2015 yılının Eylül ayında New York'ta yapılan BM toplantısında Türkiye'nin de aralarında bulunduğu tüm BM ülkelerinin bu hedefleri kabul ettiğini ve uygu-

lamak için taahhütte bulunduğunu hatırlattı. Bu hedeflere ulaşılmasında vatandaşlara en yakın yönetim birimi olan şehirlerin ve belediye başkanlarının önemli bir noktada olduğunu ifade eden Kosinska, 2018 yılı baharında Kopenhag veya Cenevre'de bir belediye başkanları zirvesi yapılacağını kaydetti. Kosinska, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Kadir Topbaş ve ekibini zirveye davet etti.

Bursa, ağdaki diğer şehirlere öncü oluyor

İstanbul ziyaretinin ardından Kosinska, Bursa Büyükşehir Belediyesi ve Sağlıklı Kentler Birliği Başkanı Recep Altepe ile bir araya geldi. Ziyarete BBB Çevre Koruma ve Kontrol Daire Başkanı ve SKB Koordinatörü Nalan

Fidan, BBB Protokol Şube Müdürü Hüseyin Buran ve SKB Müdürü Murat Ar katıldı.

Başkan Altepe, görüşmede Bursa'da yapılan sağlık, ulaşım, çevre kirliliği ile mücadele, tarihi kültürel mirası koruma çalışmaları, eğitime destek çalışmaları ile yerli imalat vagon üretimi, uçak üretimi konularına değindi.

Kosinska, Sağlıklı Kentler Birliği ve Birliğe üye belediyelerin çalışmalarını anlayabilmek, daha yakından takip edebilmek ve gelecek yıl başlayacak 7. Faz temaları ile ilgili fikir alışverişinde bulunmak amacıyla bu ziyareti gerçekleştirdiğini belirterek Bursa'nın öncü şehir olarak ağdaki diğer şehirlere olan etkisine vurgu yaptı. Kosinska, Recep Altepe'yi Avrupa'da ağda yer alan diğer etkin belediye başkanları ile bir-

likte 7. Faz'ın vizyonunun belirleneceği başkanlar toplantısına davet etti.

Birlik faaliyetleri anlatıldı

Bursa temaları çerçevesinde Kosinska, Sağlıklı Kentler Birliği'ni de ziyaret etti. Birlik binasında gerçekleşen ziyarete Birlik sekreteryası ile Birlik Danışma Kurulu üyesi Doç. Dr. Emel İrgil katıldı. Toplantıda, Birliğin yapısı ve faaliyetleri hakkında bir sunum gerçekleştiren Birlik Müdürü Murat Ar, bisiklet yolları ve etkin bir ulaşım aracı olarak bisiklet kullanımı politikaları, yerel yönetimlerde iş sağlığı ve güvenliği, madde bağımlılığı ile mücadelede yerel yönetimlerin rolü konularında üye belediyeler ile birlikte yaptıkları çalışmaları paylaştı. Birliğin her geçen yıl üye sayısını artırdığına vurgu yapan Ar, şehir sağlık profili ve karbon ayak izi envanteri hazırlanması konularında üye belediyeleri teşvik etmeye çalıştıklarını belirtti. Sunumunda Murat Ar ayrıca üye belediyelere yönelik yapılan anket sonuçlarının değerlendirmesini de paylaştı.

Sunumun ardından Kosinska, Türkiye'deki sağlıklı şehirler ağının Avrupa'daki güçlü ağlardan biri olduğunu belirterek DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı ile birlikte ortak yapılabilecek çalışmalar konusunda fikir alışverişinde bulundu.

GADEM'e ziyaret

DSÖ yetkililerinin Sağlıklı Kentler Birliği ziyaretinin ardından bağımlılık ile mücadele konusunda Bursa Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı faaliyet gösteren Gençlik ve Aile Destek Merkezi'ni (GADEM) ziyaret ederek çalışmalar hakkında bilgi aldı. GADEM sorumlusu sosyolog Gökhan Öztürk tarafından karşılanan heyete, merkezin kuruluş amacı ve çalışmaları hakkında bilgiler verildi.

GADEM ziyareti sonrası Bursa Büyükşehir Belediyesi'nin çevre projeleri ve çevre yatırımları ile ulaşım politikaları ve ulaşım projeleri çalışmalarını paylaşmak amacıyla Bursa Büyükşehir Belediyesi'ne geçildi. BBB Genel Sekreter Yardımcısı Fehmi Ökten'in başkanlık ettiği toplantıda Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanı ve SKB Koordinatörü Nalan Fidan ile Ulaşım Koordinasyon Şube Müdürü Selahattin Dinç tarafından sunumlar ger-

çekleştirildi. Toplantıya Atık Yönetimi Şube Müdürü Yeşim Dedeoğlu, Çevre Mühendisi Yıldız Cindoruk ile Ulaşım Şube Müdürlüğü'nden Sinem Öztürk ve Birlik Müdürü Murat Ar eşlik ettiler.

Meslek Fabrikası'na teknik gezi

Monika Kosinska, Türkiye'deki son ziyaretini İzmir Büyükşehir Belediyesi'ne gerçekleştirdi.

İzmir Büyükşehir Belediyesi Sağlıklı Kentler ve Temiz Enerji Şube Müdürlüğü Ofisi'nde karşılanan Kosinska'ya müdürlük ekibi İzmir ile ilgili bilgi verdi. Ziyarette ayrıca İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin sosyal belediyeçilik anlamında en büyük yatırımı olan ve 65 bin 302 metrekarelik alanda kurulan Sosyal Yaşam Kampüsü'ne teknik gezi düzenlendi. İçeriği itibarıyla Türkiye'nin en büyüğü olan Sosyal Yaşam Kampüsü'nde huzurevi, engelli eğitim merkezi, engelli ve yaşlı rehabilitasyon merkezi, çocuk

ve gençlik merkezi, aşı ve kapalı spor salonu bulunuyor.

Ziyaretin ikinci gününde kentin istihdam sorununa yenilikçi çözüm modeli sunan, sanayi ve hizmet sektörünün eleman ihtiyacına göre açılan kurslarda 75 branşta eğitim verilmekte olan ve İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından restore edilen Halkapınar'daki 108 yıllık eski un fabrikası şimdinin meslek fabrikası olarak kullanılan tarihi binaya teknik gezi düzenlendi. Gezinin ardından Sağlıklı Kentler ve Temiz Enerji Şube Müdürlüğü'nde 6. Faz'a yönelik verilen belediye hizmetlerine ait sunum gerçekleştirildi.

Son olarak İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Aziz Kocaoğlu tarafından ağırlanan Kosinska, 6. Faz sürecinde yer alan İzmir'in çalışmalarını, 7. Faz süreci içinde de görmek istediğini aktararak Türkiye ziyaretini sonlandırdı.

DSÖ, Macaristan'da buluştu

Dünya Sağlık Örgütü'nün "Sağlıklı Şehirlerin İnşası: Sürdürülebilir, Kapsayıcı ve Esnek" temalı Sağlıklı Şehirler Ağı Yıllık İş ve Teknik Konferansı, Macaristan'ın Pecs şehrinde gerçekleşti.

Dünya Sağlık Örgütü Sağlıklı Şehirler Ağı üyeleri, Macaristan'da düzenlenen konferansta bir araya geldi. Konferansa 32 ülkeden 200'ün üstünde temsilci katıldı. Konferansta Türkiye'den de Yalova, Kadıköy, Karşıyaka, Gölçük, Nilüfer, Çankaya, Ortahisar, Balçova Belediyeleri ile Denizli, Trabzon ve Bursa Büyükşehir Belediyelerinden temsilciler bulundu.

Pecs Belediye Başkanı Zsolt Pava, Bakanlık Temsilcisi Jozsef Betlehem, DSÖ Avrupa Bölge Ofisi'nden Pirooska Östlin ve DSÖ Avrupa Bölge Ofisi Di-

rektörü Monika Kosinska açılış konuşmalarını gerçekleştirdi. Açılışta ayrıca DSÖ Avrupa Bölge Ofisi yöneticisi Zsuzsanna Jakab, video mesajıyla katılımcılarla buluştu.

DSÖ Avrupa Bölge Ofisi Direktörü Monika Kosinska yaptığı konuşmada geçmiş yıllarda Kuopio'da düzenlenen konferans, geçmişten bugüne kadar gelinen noktalar, yapılan ve yapılması planlanan çalışmalar hakkında genel bilgiler verdi. Açılış konuşmalarında ayrıca diğer konuşmacılar tarafından 2020 stratejileri, verilerin karşılaştırılması, sağlık tedavi sistemleri, ulusal

sağlık stratejisi, hastalıkları önleme, zihinsel hastalıklar, deneyimlerin paylaşılması, şehirlerin gelişimi ve rolleri, iyi olma hali, sürdürülebilir gelişim hedefleri, sağlık sistemi kapasitesi gibi konulara değinildi.

Sürdürülebilir bir gelecek için...

Açılış konuşmalarının ardından ana salonda devam eden oturumlarda genel olarak sürdürülebilir bir gelecek için araçlar, planlamadan mekanlara kadar değişim süreçleri, sürdürülebilir sağlıklı şehirler, başarılı müdahale-

leler, yenilikçi metotlar, göç ve sağlık, sektörler arası çalışma ve değişim için liderliğin güçlendirilmesi, eşitlik, bilimsel gözlemler ve değerlendirmenin önemi, kapsayıcı toplumlar için araçlar, kapsayıcı şehirler, çevre ve sağlık, eylem planları, esnek toplumlar için araçlar, esnek şehirler, sağlığın geliştirilmesi, bilgi transferi, yenilikçi çözümler, gelişmiş sağlık için kapasitelerin artırılması, sağlıklı yaşlanma, nüfus değişikliklerine yönelik değişkenler, sağlık kaynakları gibi konular üzerinde katılımcılar tarafından

konuşmalar yapıp çeşitli yuvarlak masa toplantıları düzenlendi.

Türkiye'den katılan belediyelerden sunum

Konferansa Türkiye'den katılan temsilciler arasında yer alan Bursa Büyükşehir Belediyesi adına Nalan Fidan "Bursa'da İklim Değişikliğine Karşı Yapılan Çalışmalar" hakkındaki sunumunu katılımcılarla paylaştı. Kadıköy Belediyesi'nden Ece Çizel "Sağlıklı Yaşlanmaya Yönelik Politikaları Geliştirmek için Kadıköy'deki Nüfus

Örneği Üzerine Araştırma", Karşıyaka Belediyesi'nden Turan Ateş "Aktif Şehir Karşıyaka", Nilüfer Belediyesi'nden Necla Yörüklü "Olgun Gençlik Merkezi", Çankaya Belediyesi'nden Başkan Yardımcısı Gülsün Bor Güner "Yerel Yönetimlerde ve Katılımlarda Cinsiyet Eşitliği" sunumlarını farklı paralel oturumlarda gerçekleştirdiler.

İklim değişikliğine dikkat çekildi

Konferansın 2. gününde Danışma Kurulu üyesi Prof. Dr. Cengiz Türe rehberliğinde hazırlanan "Sağlıklı Bir Kent

Olmak için İklim Değişikliğine Yönelik Analizlerin Önemi" başlıklı sunumu, Sağlıklı Kentler Birliği Müdürü Murat Ar yaptı. Ar, sunumunda son yıllarda şehirler için ciddi bir tehdit haline gelen küresel ısınma ve iklim değişikliği hakkında Sağlıklı Kentler Birliği üye belediyelerinden araştırmaya katılan belediyeler tarafından elde edilmiş veriler ile küresel ısınma ve iklim değişikliği analizi hakkında bilgiler verdi. Sunumun sonunda "Karbon Ayak İzi-

mizi Azaltıyoruz" başlıklı kısa film katılımcılarla paylaşıldı.

Sağlıklı Kentler Birliği'ne ödül

DSÖ Avrupa Şehirler Ağı Yıllık İş ve Teknik Konferansı'nda sözlü yapılan sunumların yanında poster sunumlara da yer verildi. Ülkemiz adına Sağlıklı Kentler Birliği, Yalova Belediyesi, Karşıyaka Belediyesi, Kadıköy Belediyesi ve Çankaya Belediyesi'nin yapmış olduğu çalışmalar poster sunumlarla sergi-

lendi. En fazla beğeni toplayan poster sunumu yarışmasında Sağlıklı Kentler Birliği'nin, "Gençlik Politikaları" başlıklı poster sunumu, en beğenilen poster oldu. Ödülü, Sağlıklı Kentler Birliği adına Birlik Müdürü Murat Ar, Pecs Belediye Başkanı Zsolt Pava'dan aldı.

Toplantının sonunda DSÖ Avrupa Şehirler Ağı'nın 2018 Yılı Yıllık İş ve Teknik Konferansı'nın Kuzey İrlanda'nın Belfast şehrinde yapılması kararlaştırıldı.

Birlik üyelerine ziyaretlerimiz sürüyor

Birlik çalışmalarını daha detaylı anlatmak amacıyla Sağlıklı Kentler Birliği'nin, üye belediyelere ziyaretleri sürüyor.

Bu ziyaretler kapsamında Gebze Belediyesi ve Kocaeli Büyükşehir Belediyesi ile bir araya geldik. İlk olarak Gebze Belediye Başkanı Adnan Köşker, makamında ziyaret edildi. Ziyarete Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı Öğretim Üyesi ve SKB Danışma Kurulu Üyesi Prof. Dr. Emine Didem Evcı Kiraz, Gebze Belediyesi Meclis Üyesi ve Başkan Yardımcısı

Nilay Ayran ve Sağlıklı Kentler Birliği Gebze Belediyesi Koordinatörü Gökay Bahçekapılı eşlik etti. Ziyarete Gebze Şehir Sağlık Profili, Gebze Kentsel Karbon Ayak izi Envanterinin Hazırlanması ve Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı 7. Faz'ı ile ilgili konular konuşuldu.

Gebze Belediyesi ile gerçekleşen toplantının ardından Kocaeli Büyükşehir

Belediyesi'ne ziyaret gerçekleştirildi. Genel Sekreter Yardımcısı Dr. Ali Yeşildal'ın makamında yapılan görüşmeye Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Meclis Üyeleri Ayşe Mamat, Ahmet Pehlivan ve Sağlıklı Kentler Birliği Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Koordinatörü Yılmaz Oktay da katıldı.

Yeşildal, Sağlıklı Kentler Birliği çalışmaları hakkında bilgi alırken, Birlik çalışmalarıyla ilgili öneri ve beklentilerini anlattı.

Tekirdağ Malkara Belediye Başkanı Ulaş Yurdakul da ziyaret edilen isimler arasındaydı. Ziyarete, Malkara İlçe Sağlık Müdürü Dr. Refet Çeviker'in yanı sıra Malkara Belediyesi Meclis Üyesi ve Kent Konseyi Başkanı Ali İhsan Uslu, Malkara Belediyesi Meclis Üyesi Nuran Başkütük ve Sağlıklı Kentler Birliği Malkara Belediyesi Koordinatörü Hilal Mete eşlik etti. Ziyarete Başkan Ulaş Yurdakul, Birlik çalışmaları hakkında bilgi aldı ve beklentilerini anlattı.

Danışma Kurulu toplandı

Sağlıklı Kentler Birliği, 2017 yılının ilk Danışma Kurulu toplantısını Bursa'da yaptı.

Sağlıklı Kentler Birliği hizmet binasında gerçekleştirilen toplantıya Erdem Saker, Prof. Dr. Nilüfer Akıncıtürk, Prof. Dr. Feza Karaer, Prof. Dr. Cengiz Türe, Prof. Dr. Emine Didem Evcı Kiraz,

Doç. Dr. Emel İrgil, Doç. Dr. İnci Parlaktuna ve Doç. Dr. Gül Atanur katıldı.

Gündem maddelerine geçilmeden önce Birlik çalışmaları hakkında güncel bilgiler Danışma Kurulu üyeleri ile paylaşıldı.

Toplantıda Kent Ekosistemi ve Sokak Hayvanları Sempozyumu, Türkiye Kent

Sağlık Göstergeleri Araştırması, Havza Planlama ve Yönetimi Sempozyumu, Şehir Sağlık Gelişim Planı Hazırlama Eğitimi, Yüksek Lisans ve Doktora Tezlerine Destek Yönetmeliği Revize Talepleri, Dünya Sağlık Örgütü Göç ve Sağlık Çalışma Grubu ve Sağlıklı Kentler Birliği adına ağaç dikimi konuları görüşüldü.

Olay TV'ye konuk olduk

Sağlıklı Kentler Birliği, düzenlediği konferans, sempozyum ve eğitimlerle üye belediyelerini

bilgilendirirken, medya aracılığı ile de toplumda da kent sağlığı konularında farkındalık yaratmaya çalışıyor.

Sağlıklı Kentler Birliği Müdürü Murat Ar, Gazeteci İhsan Aydın'ın hazırlayıp sunduğu Olay TV'de yayınlanan "Kent ve Yaşam" programına konuk oldu. Birlik Müdürü Ar, programda Birliğin kuruluş amacı ve yapısının yanı sıra üye belediyeler ve yapılan çalışmalar hakkında da bilgi verdi.

Yaptıkları çalışmaların topluma duyurulmasında medyanın önemine de işaret eden Ar, bu konudaki işbirliğinin artarak devam etmesi temennisinde bulundu.

İnegöl Belediye Başkanı Alınur Aktaş:

“Halkımızın mutlu olacağı kent vizyonuyla çalışıyoruz”

Sağlıklı kentleri, bütün sektörleri içine alan bir kalkınma projesi olarak nitelendiren Belediye Başkanı Alınur Aktaş, “Halkımızın daha iyi şartlarda nefes alıp verebildiği, cadde ve sokağında gezerken, park ve bahçelerinde vakit geçirirken mutlu olacağı bir kent vizyonuyla birçok çalışmayı hayata geçirdik” dedi.

Mobilyasından köftesine, sayınayisinden termal su kaynaklarına kadar doğal, tarihi, kültürel birçok unsuru bünyesinde barındıran İnegöl sadece Bursa'nın değil Türkiye'nin de dikkat çeken ilçelerinden bir tanesi.

2004 yılında göreve gelen ve başkanlıkta 3. dönemini yaşayan İnegöl

Belediye Başkanı Alınur Aktaş, sağlıklı kentlerin, sadece medikal anlamda sağlık seviyesini yükseltilmiş, daha fazla sağlık merkezi ve hastanesi olan kentler olarak görmüyor. Sağlıklı kentleri, hava kalitesi, gürültü ve görüntü kirliliği, eğitim, planlama, ulaşım, altyapı, sanayi vb. bütün sektörleri içine alan bir kalkınma projesi olarak

nitelendiren Aktaş, halkın daha iyi şartlarda nefes alıp verebildiği, cadde ve sokağında gezerken, park ve bahçelerinde vakit geçirirken mutlu olacağı bir kent vizyonu ile çalıştıklarını söylüyor.

Başkan Aktaş ile Kentli Dergisi için İnegöl'ün sağlıklı kent potansiyelini konuştuk.

■ Sizi kısaca tanıyabilir miyiz?

1970 İnegöl doğumluyum. İlk, orta ve lise tahsilimi İnegöl'de tamamladım. Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi mezunuyum. Uzun yıllar İnegöl mobilya sektöründe üst düzey yöneticilik yaptım. Aynı zamanda serbest muhasebeci, mali müşavirim. İnegöl Ak Parti Kurucu Yönetim Kurulu üyesi olarak siyasete atıldım. 28 Mart 2004 seçimlerinde 33 yaşında İnegöl Belediye Başkanı seçildim. Ardından 2009 seçimleri ve son olarak 2014 seçimleri İnegöl Belediye Başkanlığı görevine layık görüldüm. Evliyim, biri kız biri erkek iki çocuğa sahibim.

■ Sağlıklı kent kavramı size neyi ifade ediyor?

Sağlıklı amaç edinmiş ve daha sağlıklı, huzurlu, yaşanabilir kent olmak için, gerekli yapısal değişiklikleri ve süreci başlatmış ve çalışmalarını bu yönde kararlılıkla yürüten kettir. Sağlıklı bir kentin oluşturulmasında kent yaşamıyla ilgili tüm unsurların, paydaşların (merkezi ve yerel yönetimlerin, özel sektörün, sivil toplum örgütlerinin ve kentlilerin) sıkı ve devamlı işbirliğinin uygulanması bir zorunluluktur. Sağlıklı kentler, sadece medikal anlamda sağlık seviyesini

yükseltilmiş, daha fazla sağlık merkezi daha fazla hastane değil; hava kalitesi, gürültü ve görüntü kirliliği, eğitim, planlama, ulaşım, altyapı, sanayi vb. bütün sektörleri içine alan bir kalkınma projesidir.

■ Sağlıklı Kentler Birliği'ne ne zaman ve ne amaçla katıldınız?

Sağlıklı Kentler Birliği'ne Mayıs 2015 tarihinde sağlıklı şehir planlaması, sağlık alanında eşitsizliğin giderilmesi, sağlıklı yaşam tarzlarının geliştirilmesi, hassas grupların desteklenmesi gibi konularda politikalar üretmek İnegöl'e sağlıklı şehir statüsü kazandırmak, üye kentlerle daha etkili iletişim ve etkileşim sağlanabilmesi, fikir alışverişi ve tecrübelerin paylaşılması amacıyla üye olduk.

■ Sağlıklı Kentler Birliği'nin faaliyetleriyle ilgili neler düşünüyorsunuz? Birliğe üye olmak İnegöl'e ne gibi katkı sağlıyor?

Sağlıklı Kentler Birliği'ne üye olmamızın İnegöl'e artı bir değer kattığını düşünüyorum. Birliğin faaliyetleri, çalışma alanları özellikle sağlıklı kentlerin oluşturulmasında önemli bir yere sahip. Birlik sayesinde ortak kararlar alabiliyoruz. Sağlıklı bir kent

profili çizilmesi noktasında ortak hareket etme, karar alma, vizyon çizme ve en önemlisi hayata geçen projelerin diğer belediyelere de örnek olması hususunda Sağlıklı Kentler Birliği önemli bir konumda bulunuyor.

■ Sağlıklı kent olma yolunda ne gibi projeleri hayata geçirdiniz? Bu konuda Birliğe üye diğer kentlere de örnek olabilecek “vizyon” bir projeniz var mı?

Tabi bu konuda ilçe halkımızın daha iyi şartlarda nefes alıp verebildiği, cadde ve sokağında gezerken, park ve bahçelerinde vakit geçirirken mutlu olacağı bir kent vizyonu ile birçok çalışmayı hayata geçirdik.

Şehir içi hava kalitesinin artırılması için doğalgazın sadece merkezde

“Oylat Yeşil Enerji projesi ile termal tesislerde kullanıldıktan sonra atık konuma gelen 30 derecelik termal su, ısı pompalarıyla 70 dereceye yükseltilerek Oylat Termal Tesisleri'nin ısıtılmasında kullanılıyor. Bu sayede tesislerin ısıtılması için kullanılan kömür tüketimi sıfıra indirildi”

değil kırsal mahallelerde de yaygınlaştırılması, park, bahçe ve yeşil alanların ilçe merkezi ve merkez dışında yaygınlaştırılması, geri dönüşüm konusunda göreve geldiğimiz ilk günden bugüne kadar geldiğimiz nokta, mahallelerde ve özellikle okullarda yürüttüğümüz çevre bilinci eğitimlerimiz, düzenli katı atık depolama tesisimizin ve arıtma tesisimizin hayata geçmesi gibi birçok projeyi ilçemize kazandırdık.

Bu konuda hayata geçirdiğimiz en önemli projemiz “Oylat Yeşil Enerji” projesidir. Çevreyi koruma ve ekonomiye katkı sağlama noktasında Türkiye’de ilk ve tek olma özelliğine sahip olan projede Oylat termal tesislerinde kullanıldıktan sonra atık

konuma gelen 30 derecelik termal su, ısı pompaları sayesinde 70 dereceye yükseltilerek Oylat Termal Tesisleri’nin ısıtılmasında kullanılıyor. Bu sayede tesislerin ısıtılması için kullanılan kömür tüketimi sıfıra indirildi. Kömür tüketiminden kaynaklanan çevre kirliliği sıfıra inmiş oldu. Ayrıca yakıt gideri olarak harcanan yıllık yaklaşık 600 bin TL de tesislerimizin geliştirilmesine aktarılmış oldu. Proje hem kömür tüketiminden kaynaklanan karbonmonoksit salınımını sıfıra indirmesi hem atık termal suyun yeniden değerlendirilmesi hem de ısınmaya harcanan yakıt ve işçilik giderlerini sıfıra indirmesiyle birden çok fayda sağlamıştır. Tüm bunlara ilave olarak düzenlediğimiz bisiklet turnuvalarıyla ve dahil

olduğumuz Avrupa Hareketlilik Günü etkinlikleriyle de sağlıklı yaşam konusunda halkımızı bilinçlendirmeye çalışıyoruz.

■ **Siz kentlerin sağlığını bozan unsurların neler olduğunu düşünüyorsunuz? İnegöl, bu unsurlardan ne kadar etkileniyor ve ne gibi önlemler alıyorsunuz?**

Kırsaldan kentlere yapılan yoğun göçler neticesinde oluşan çarpık kentleşme ve özellikle sanayinin hızlı gelişmesinden kaynaklanan sanayiyle iç içe yaşamak durumunda kalan şehirler. İnegöl bir sanayi şehri ve maalesef bu durumdan kaynaklanan sıkıntıyı zaman zaman biz de

yaşıyoruz. Şehrimizin nüfusu yaklaşık 300 bin. Bir ilçeye göre yoğun bir nüfusa sahibiz. Bu duruma başlıca unsur ise İnegöl’ün ticari potansiyeli sebebiyle yoğun göç alması. Bu yoğun göç dalgaları maalesef planlı bir şehir kurulmasının önüne geçmiş büyük bir engel. Göreve geldikten sonra bu soruna çözümler aramaya başladık. Yeni çevre yolu projemizle şehrin güneyindeki verimli tarım arazilerini korumak amacıyla şehrin bu yönde genişleyebileceği maksimum sınırı belirledik. Yeni İnegöl projesiyle yeni iskan alanları oluşturarak daha planlı bir şehir yapılanmasına gittik. Ayrıca yıllarca şehrin girişinde çirkin bir görüntüye neden olan ve iskan bölgesinde yer alan fabrika binasının yerine kentsel dönüşüm çalışmalarıyla yeni bir yaşam alanı kurulmasını sağladık. Diğer taraftan da lastikçiler, hurdacılar, tüpçüler gibi ağır iş kollarını, şehrin dışında yeni siteler yaparak bu noktalara taşıdık. Şehrin içine sihirli dokunuşlar yaparken diğer taraftan da zaruri bir ihtiyaç haline gelen yeni bir sanayi bölgesini de şehre zarar vermeyecek 3. sınıf tarım arazilerinin olduğu bir bölgede konuştuk. İlçemizin 2. organize sanayi bölgesi olan Mobilya İhtisas Organize Sanayi Bölgesi’ni tarım ve yerleşim alanlarına zarar vermeyecek ve aynı zamanda İnegöl’ün coğrafi özelliği gereği çanak şeklinde olması sebebiyle oluşabi-

lecek olumsuz etkileri en aza indirecek şekilde şehrin dışında ve rakım olarak şehir merkezinden yüksekte bir alana konumlandık. Yine daha önce belde olan ve bütünşehir yasasıyla ilçemize mahalle olarak bağlanan eski belde-lerimizdeki organize sanayi bölgelerinin yerleşim alanlarında oluşturacağı olumsuz etkileri düşünerek bu alanları ıslah OSB statüsü içine aldık.

■ **Belediyelerin görev alanları içerisinde yer alan faaliyetlerle, sağlıklı kent olmak için yapılanlar arasında bir ayrım olduğunu düşünüyor musunuz?**

Hayır, kesinlikle bir ayrım olduğunu düşünmüyorum. Aksine bu iki unsurun hayata geçen faaliyetlerle birbirini tamamladığını düşünüyorum.

■ **İnegöl, termal yönüyle de ön plana çıkan bir kent. Termal kaynaklardan hangi alanlarda yararlanıyorsunuz?**

Oylat, termal turizm konusunda şehrimizin göz bebeğidir. Az önce de belirttiğim üzere Oylat’ta hayata geçirdiğimiz en önemli projelerimizden biri “Yeşil Enerji” projesidir. Bu proje sayesinde hem çevreye hem de bütçeye ciddi katkı sağladığımızı düşünüyorum. Yine bunun dışında “Su ile gelen sağlık” (Sugesam) projemizde yer alan özel banyolarımızla da sağlık turizmi amacıyla Oylat’a gelen misa-

firlerimize otel konforunda hizmet veriyoruz. Oylat termal sularındaki şifası ile fayda sağlarken yeşil doğası ile de hem göze hem ruha hem de sağlığınıza fayda sağlıyor. Bu yönüyle de zaten diğer kaplıca şehirlerinden ayrılarak öne çıktığımızı düşünüyorum.

■ **Kapak konumuz “Kent Parkları”. Bu konuda ne gibi çalışmalarınız var?**

İnegöl Belediyesi olarak nefes alan bir şehir oluşturma hedefiyle nefes alan mekanlar hayata geçiriyoruz. Özellikle mahallelerimizin merkezinde etrafı ağaçlandırılmış geniş oyun ve dinlence alanları şehrimizin muhtelif mahallelerinde hayat buluyor. Bu kapsamda şehrimizin merkezinde 300 bin metrekare alana sahip Kültürpark’ımız, 10 bin metrekare alana sahip Botanik Park’ımız, şehir parkımız, mahalle aralarında yaptığımız mahalle otoparkı ve meydan çalışmalarımız bulunmaktadır. Ayrıca belediyemiz adına gerçekten büyük bir başarı olarak gördüğüm eski Alanyurt vahşi depolama sahamızın rehabilite edilerek park ve piknik alanına dönüştürülmesi çalışmalarımızdan bazıları.

■ **Son olarak eklemek istedikleriniz...**

Bu sayınızda İnegöl Belediyesi’ne yer verdiğiniz için şahsım ve hemşerilerim adına teşekkür ederim.

“Nefes alan bir şehir oluşturma hedefiyle nefes alan mekanlar hayata geçiriyoruz. Özellikle mahallelerimizin merkezinde etrafı ağaçlandırılmış geniş oyun ve dinlence alanları şehrimizin muhtelif mahallelerinde hayat buluyor”

Çevreci dönüşüm

Türkiye'nin en büyük ve sorunsuz kentsel dönüşüm projesi olan Kepez-Santral, aynı zamanda en çevreci geri dönüşüm çalışmasına da sahne oluyor.

Antalya Büyükşehir Belediyesi, Kepez ve Santral Mahallelerini kentin en prestijli yaşam alanlarından biri haline getirecek kentsel dönüşüm projesinde hummalı çalışmasını sürdürüyor. Binaların inşasına ilişkin süreç devam ederken, Büyükşehir Belediyesi de alanda kendisinin yapması gereken çalışmaları büyük bir titizlik ve süratle gerçekleştiriyor.

Kepez ve Santral Mahalleleri yıkım çalışmalarında sona gelirken her yönü

ile yeni nesil bir kentleşmenin örneği olan proje, çevreci unsurları ile de öne çıkıyor. Kendi içinde geri dönüşüm sağlayan örnek bir kentsel dönüşüm çalışması gerçekleştiriliyor. Evlerin yıkımında ortaya çıkan hafriyat atıkları, alanda geri dönüştürülerek yine projenin alt yapısında kullanılıyor. Alanda kurulan konkasör tesisine taşınan molozlar, burada kırılarak, çeşitli ebatlardaki eleklerden geçiriliyor, ardından proje kapsamında açılan

yollarda dolgu malzemesi olarak değerlendiriliyor. Günde ortalama 1800 ton moloz bu kapsamda geri dönüştürülüyor. Böylece hafriyatın taşınması ve depolanmasıyla oluşabilecek ekonomik kaybın, çevre ve görsel kirliliğin önüne geçiliyor.

Ahşaptan toprağa geri kazanım

Öte yandan yıkımlar sırasında elde edilen ahşap malzemeler de ziyan edilmiyor. Proje alanının bir köşesinde biriktirilen kalas, kapı gibi ahşaplar, Büyükşehir Belediyesi Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığı tarafından ihtiyaç sahiplerine yakacak olarak veriliyor. Yol kazılarında çıkan toprak da yine proje kapsamındaki peyzaj işlerinde kullanılmak üzere biriktiriliyor. Ayrıca proje alanındaki 11 bin ağaç kesilmeyip, tekrar yaşatılmak üzere koruma altına alındı. Üzerlerine metal plakalarla hangi hak sahibine ait olduğu yazılan ağaçlar, proje kapsamında yer alan 260 dönümlük Antalya'nın en büyük parkında yaşıtılacak.

Hayvan barınağını Bakan Eroğlu açtı

Balıkesir Büyükşehir Belediyesi tarafından yapılan Sokak Hayvanları Geçici Bakımevi ve Rehabilitasyon Merkezi, Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu'nun katıldığı törenle açıldı.

Türkiye'nin en büyük Sokak Hayvanları Geçici Bakımevi ve Rehabilitasyon Merkezi hizmete açıldı. Balıkesir Büyükşehir Belediyesi tarafından yaptırılan merkezin açılış törenine Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu da katıldı.

Açılış töreninde konuşan Büyükşehir Belediye Başkanı Ahmet Edip Uğur, barınağın Bakan Eroğlu'nun katkı ve destekleri ile inşa edildiğini söyledi. Tesisin kurulduğu alanın Orman ve Su İşleri Bakanlığı'ndan alındığını belirten Başkan Uğur, "20 bin 500 metrekarelik alanda 1000 hayvan kapasite ile hizmete başlayacak olan tesisimiz yılda en az 5 bin hayvana hizmet verecektir. Merkezimiz ameliyat sonrası üç bölüm halinde 1140 metrekarede hizmet vermektedir. Hasta bakım ünitesi 2 adet ve 430 metrekaredir. Yavru anne bölümü ise 845 metrekare olup üç ana bölümden oluşmaktadır. Merkezimizde uyuz bölümü,

karantina bölümü ve doğal yaşam alanları bulunmaktadır" dedi.

5 yıldızlı otel gibi

Bakan Eroğlu da yaptığı konuşmada yaz mevsiminde bölgedeki yazlıklarına gelen vatandaşların yanlarında genellikle köpeklerini de getirdiğini, tatilden dönerken de herhangi bir yere bıraktıklarını söyledi. Sokakta kalan hayvanlar

için bir rehabilitasyon merkezine ihtiyaç duyulduğunu belirten Eroğlu, "Çok modern bir hayvan rehabilitasyon merkezi yapılmasını söyledik. Burayı görünce şaşırdım, 5 yıldızlı bir otel gibi. Türkiye'nin nereden nereye geldiğini göstermek açısından bunlar, çok güzel örnekler" diye konuştu.

Eroğlu ve Başkan Uğur törenin ardından çocuklara boya seti ve resim defteri dağıtarak, Sokak Hayvanları Rehabilitasyon Merkezi'ni gezdi.

Erzurum Büyükşehir Belediye Başkanı Mehmet Sekmen, insan hayatının vazgeçilmez unsuru olan sağlıkla ilgili yapılan proje ve yatırımların, ülkelerin gelişmişlik düzeyinin en önemli göstergelerinden olduğunu ifade ederek, "Sağlıkta geçmişe nazaran çağa atlayan Türkiye, uyguladığı politika ve geliştirilen modellerle Avrupa'ya hatta dünyaya bile örnek olmuştur" dedi.

Çöplükler yeşil alan oluyor

Bursa Büyükşehir Belediyesi, ilçelerdeki vahşi çöp depolama alanlarını rehabilite ederek, yeşil alana dönüştürüyor.

Büyükşehir Belediyesi sınırlarına katılan ilçelerde ve bu ilçelere bağlı beldelerde uzun yıllardır düzensiz çöp depolama alanı olarak kullanılan çöp sahalarının rehabilite edilmesine yönelik çalışmalar hızla sürüyor. Çevre sağlığının korunması, atıkların çevreye verdiği zararların ortadan kaldırılması amacıyla başlatılan çalışmalar kapsamında düzensiz çöp depolama alanlarının yeniden doğaya kazandırılması hedefleniyor.

Bu kapsamda yapılan rehabilitasyon çalışmaları ile Bursa'ya yaklaşık 240 bin metrekare yeşil alan kazandırıldı. İznik İlçesi merkez çöp alanı ile Orhangazi, İnegöl, Mustafakemalpaşa,

Orhaneli ve Büyükorhan ilçelerindeki muhtelif mahallelerde yaklaşık 100 bin metrekare alanda bulunan çöp alanlarının rehabilitasyonu gerçekleştirilecek.

Rehabilitasyon çalışması kapsamında; katı atığın tesviye işlemleri yapılarak sahaların üstü toprak ile kapatılıyor, çöpte meydana gelen biyolojik bozulma sonrası oluşan metan gazı uygun noktalara yerleştirilen gaz bacası ile kontrol altına alınıyor ayrıca sahaya girişlerin engellenmesi için sahanın etrafı tel çit ile çevriliyor. Bu vesileyle çöp alanları yeşil alanlara dönüşüyor.

Denizli'nin İncilipınar Parkı

Denizli Büyükşehir Belediyesi vatandaşların daha sağlıklı ortamlarda yaşamalarını sağlamak ve yaşam kalitelerini yükseltmek amacıyla birçok proje gerçekleştiriyor. Şehrin farklı bölgelerinde farklı tema ve aktiviteleri içeren metrekaresi 70 binden büyük bölge parkları (kent parkları) yapıldı. Parklar insanlara doğayla baş başa kalma fırsatı sunuyor bunun yanı sıra fiziksel, sosyal ve kültürel aktivitelere katılma olanağı sağlıyor.

Ege'nin incisi İncilipınar Parkı toplam 174.000 metrekare alana sahip. Parkta doğal alanlar korunurken, doğal su kaynakları kullanılıyor. Parkta ayrıca eğlence, spor ve kültür aktivite alanları da mevcut. Park ile kentte yaşayanların bedensel ve ruh sağlığını geliştirici doğal yaşam alanı oluşturuldu. Park alanı kent merkezinde bulunduğu için çoğu bölgeye yürüme mesafesinde ve toplu taşıma araçları güzergâhında.

İncilipınar Parkı'ndaki doğal kaynaklardan elde edilen su, projede yapılan gölette toplanıp buradan da çimlendirilen orta kaldırım ve park alanı sulamakta kullanılıyor. Parkın bahçe bölümünde ceviz ve meyve ağaçları bulunuyor. Piknik yapma imkanı bulunan alanda, doğal yaşamdan uzakta büyüyen çocuklar meyvelerin nasıl, nerede yetiştiğini görüyor, meyve ağaçlarını inceleyerek dalından meyve toplama imkanı buluyor.

Spor alanları: Koşu yolu doğal toprak zemin (2 km), farklı noktada açık alan spor aletleri (fitness), çocuk oyun alanları, 1 adet halı saha, 2 adet basketbol sahası, 1 adet tenis kortu bulunuyor. Belediye tarafından ücretsiz olarak düzenlenen spor kursları bu alanlarda veriliyor.

Dinlenme alanı: Pergoleler, seyir alanı, çeşmeler bulunuyor. Doğal yeşil alan, cevizli bahçe, piknik ve dinlenme alanı, doğal su kaynağının kullanıldığı

şelale, gölet ve dere ile dere üzerinde tahta köprüler var. Gölette birçok balık yaşıyor. Çocuklar evde besleyip büyüttükleri su kaplumbağalarını ve balıklarını buradaki gölette bırakarak parkla arasında duygusal bir bağ kuruyor. Ayrıca sahipli hayvanlar için tasmasız dolaştırma alanı bulunuyor.

Kültürel kompleks: Çanakkale şehitleri alanı, Türk büyükleri anıtları ve Türk dünyası anıtlarının (Orhun yazıtları vb) bulunduğu açık hava müzesi, doğa ve tarihi birleştirerek vatandaşların kültürel gelişime destek veriyor. Konser ve etkinlikler için ise büyük bir sahnenin kurulduğu meydan bulunuyor.

Tüm parklarda yürüme alanlarında engelli rampaları düzenlendi, engelliler için tuvaletler yapıldı. Parkın güvenliği görevliler ve 24 saat kamera kaydı ile sağlanıyor. Parkların giriş ve çıkışları belirlenmiş olan noktalardan gerçekleştiriliyor.

PARK ADI	ÖZELLİK	METREKARE
Adalet Park	Kanyon	139.103,03
Sevindik Parkı	Oyun-Macera Sosyal Tesis	88.631,12
Çamlık Parkı	Mesire Alanı	179.658,55
Servegazi Parkı	Piknik Alanı	60.432,41
Akvadi Parkı	Spor Alanı	379.676,82

Teknoloji bağımlılığına karşı spor

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin İstanbul Kalkınma Ajansı'ndan (İSTKA) aldığı hibe desteği ile gerçekleştirdiği “@Sporla Bağlan Hayata” Projesi tamamlandı.

Televizyon, bilgisayar, tablet, telefon ve dijital oyunlar günümüz çocuk ve gençlerinin sosyalleşmelerini engelleyen en önemli etkenlerin başında geliyor. Bu konuya dikkat çekmek ve teknoloji bağımlılığıyla mücadele etmeyi amaçlayan İstanbul Büyükşehir Belediyesi Gençlik ve Spor Müdürlüğü de geçtiğimiz yıl Beyoğlu ve Fatih ilçelerini kapsayacak şekilde hayata geçirdiği “@Sporla Bağlan Hayata Projesi”ni tamamladı.

Proje ilk olarak Teknoloji Bağımlılığı'nın Olumsuz Etkileri ve Aile Yaşamı konulu seminer programları ile başladı. Beyoğlu ve Fatih ilçelerindeki okullardan 2 bine yakın öğrencinin ve ailenin katıldığı seminerlerde Yeşilay'ın uzmanları tarafından teknoloji bağımlılığından korunmanın yolları anlatıldı. Seminerler, sekiz haftalık bir dönemi kapsadı.

300 ev ziyaret edildi

‘Ekran Hapsi’ sloganıyla gerçekleştirilen projenin bir başka ayağını, seminerlere katılma imkanı bulamayan aileler oluşturdu. İBB Gençlik ve Spor Müdürlüğü bünyesinde İstanbul'un 60 noktasında hizmet veren BELNET İnternet ve Bilgi Erişim Merkezleri'nde görevli personeller arasından oluşturulan gruplar, Fatih'te eğitim gören öğrencilerin velilerini ziyaret etti. 300 eve yapılan ziyaretlerde de teknolojinin yeni nesil üzerindeki olumsuz etkileri, çocuğun nasıl teknoloji bağımlısı olduğu ve

bunu önlemek için aileler tarafından yapılması gerekenler anlatıldı.

Başarılı sporcular kulüplere kazandırılıyor

Projeye dahil edilen 400 öğrenci farklı branşlarda spor eğitmenleri ve antrenörler eşliğinde sportif faaliyetler gerçekleştirdi. Öğrenciler, dokuz branşta 160'ar saat süren spor eğitimlerine katıldı. Spor eğitimi alan gençler İstanbul'un farklı bölgelerindeki okul spor kulüplerindeki 500 öğrenciyle projenin finali öncesinde düzenlenen müsabakalarda yarıştı. Karşılaşmaların sonunda dereceye giren tüm takımlara kupa ve madalyaları verildi. Gençlerden katıldıkları branşlarda yetenekli oldukları tespit edilenler spor kulüplerinin alt yapısına kazandırıldı. Öte yandan sporun dışında sanata ilgi duyan gençler için de İstanbul Genç Ritim Orkestrası kuruldu. Orkestraya katılan gençler de tıpkı sporu seçen arkadaşları gibi 160 saat ritim eğitimi aldı.

Arıtma tesisi Eylül'e hazır

İzmir Büyükşehir Belediyesi, Tire'ye Avrupa Birliği standartlarında arıtma tesisi kazandırıyor. 9.1 milyon liraya mal olacak tesis Eylül ayında hizmete girecek.

İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin Küçük Menderes Havzası'nı kirlilikten kurtarmak için başlattığı arıtma seferberliği sürüyor. İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Aziz Kocaoğlu'nun “Küçük Menderes Nehri pırıl pırıl akmadan huzur bulamayacağım” dediği Küçük Menderes Havzası'na Avrupa standartlarında 11 arıtma tesisi kazandıran Büyükşehir, 12. arıtmayı da Bütünşehir Yasası ile sınırlarına dahil olan Tire'de kuruyor. 2016 yılı Eylül ayı sonunda tesisin temelini atan İzmir Büyükşehir Belediyesi İZSU Genel Müdürlüğü, Tire bölgesinin evsel atıklarını arıtacak 66 bin kişi kapasiteli ileri biyolojik arıtma tesisini bu yılın Eylül ayında hizmete alacak. Tesis, günde 11 bin 733 metreküp atık su arıtacak ve 9.1 milyon liraya mal olacak.

Yoğun tempo

Hüseyin Ağa Köprüsü Mevkii'nde Tire Belediyesi'ne ait 21 bin metrekarelik alanda kurulan tesiste inşaat çalışmaları hızla devam ediyor. Tesisin

havalandırma havuzlarının tamamlandığını, son çökeltim havuzları, geri devir pompa istasyonu ile idari bina inşaatının sürdüğünü, biofosfor tankı imalatına başlanacağını belirten İZSU Genel Müdürlüğü yetkilileri, “Kurduğumuz arıtma tesisleri ile Küçük Menderes Havzası'nı kirlilikten kurtarıyoruz. Son olarak Bayındır Hasköy arıtma tesisimizi tamamlayarak hizmete aldık. Tire arıtmasının da devreye girmesi ile İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin Küçük Menderes havzasında kurduğu arıtma tesisi sayısı

12'ye çıkacak. Sırada Selçuk ile Bütünşehir Yasası ile sınırlarımıza bağlanan Kiraz, Karaburun, Mordoğan ve Beydağ arıtmaları var” diye konuştu.

İzmir Büyükşehir Belediyesi, Küçük Menderes Havzası'nda Güneybatı, Urla, Urla Yüksek Teknoloji, Menderes (Havza), Özdere, Seferihisar, Doğanbey, Bayındır, Torbalı, Ayrancılar –Yazıbaşı, Bayındır Hasköy ileri biyolojik atık su arıtma tesislerini hizmete aldı.

Ödüllü proje: Kültürpark

Mersin Büyükşehir Belediyesi'nin Kültürpark projesi kentin sahip olduğu tüm değerlerin birlikte ele alınarak, sürdürülebilir bütünsel bir tasarım anlayışını ortaya koyuyor.

Mersin Büyükşehir Belediyesi'nin Kültürpark projesinin Mezitli ilçesi proje alanı yaklaşık 84.000 metrekare; Yenışehir ilçesi proje alanı ise yaklaşık 307.000 metrekaredir. Toplam alan yaklaşık 391.000 metrekaredir. Alanın uzunluğu ise yaklaşık 7 kilometredir.

Kültürpark projesi ayrıca, Golden City Awards 2017 tarafından en iyi Kentsel Tasarım Projesi Ödülü'nü de almıştır.

Projenin temel amacı, Mersin'in sahip olduğu doğal, coğrafi ve mevcut değerleri birlikte ele alarak kent mekanlarıyla kesintisiz olarak ilişki kurmak ve yaya ağırlıklı kullanıma sahip sürdürülebilir bütünsel bir tasarım anlayışı ortaya koymaktır.

Projede yürüyüş, koşu ve bisiklet yolları entegre olarak yer alacak. 150 metre aralıklarla vatandaşın dinleneceği ve

kahvesini içebileceği kafeler ve büfeler de sahil bandında bulunacak. Halkın denize karşı spor yapabileceği açık fitness alanları ve çocukların oyun oynayacağı ferah alanlarla sahilin işlevselliği arttırılacak. Proje, bölgeye işlevsel yeşil alanlar katacak.

Genel tasarım ilkeleri ise sokakları denizle buluşturmak, sadeleştirilmiş ve işlevsel tasarım çözümleri sunmak, engellilere uygun tasarım, yeni odaklar ve toplanma mekanları tasarlamak, kent kültürüne uyumlu kamusal alanlar oluşturmak, güvenli bir sahil aksı oluşturmak, tasarımda bütünlük, farklı yaş gruplarının birlikte iletişim kurmasının sağlayacak mekanlar, yürüyüş aksı üzerinde belirli aralıklarla hizmet ve ihtiyaç birimlerinin dağıtılmasıdır.

15 Temmuz Parkı

Samsun Büyükşehir Belediyesi, 15 Temmuz Parkı Çevre Düzenleme Projesi ile kente hem estetik bir görünüm hem de yeşil alan kazandırdı.

Bir otel ve müstemilatının yıkılması ile elde edilen 18.700 metrekarelik alan içerisinde, 315 metrekarelik kuru havuz, 1560 metrekarelik otopark alanı ve 1400 metrekarelik çok amaçlı salon (V.I.P. salonu, 400'er kişi ve 650 metrekarelik 2 adet salon, mescit) ve kafeterya yapılarak, park hizmete açıldı. Özgün mimariye sahip yapı ve yeşil alanlar kentin estetik birikimine başka bir boyut kazandırdı.

Doğada spor festivali

Akçadağ Belediyesi'nin düzenlediği Levent Vadisi Uluslararası Doğa Sporları Festivali'ne 750 sporcu katıldı.

Malatya'nın Akçadağ ilçesinde bulunan Levent Vadisi, sadece Türkiye'nin değil, dünyanın en eski ve en ilginç yerlerinden biri. 65 milyon yıl kadar öncesine dayanan kaya oluşumlarının yer aldığı vadi, Neolitik Çağ'dan kalma kalıntılar bulundu. Vadi, 28 km uzunluğa sahip ve bünyesinde son derece ilginç jeolojik oluşumlar, inanılmaz yükseklikte uçurumlar, gezmesi çok keyifli mağaralar yer alıyor. Akçadağ

Belediyesi'nin, Extrem Doğa Sporları Kulübü ve İnönü Üniversitesi işbirliği ile Levent Vadisi Uluslararası Doğa Sporları Festivali'ni geleneksel hale getirmesiyle ilçeye olan ilgi de arttı. Festival aynı zamanda ilçe ve kırsal turizmin gelişmesine büyük katkı sağlıyor.

Dünya rekoru kırıldı

Festival kapsamında İsviçreli slackline sporcusu Volery, yerden 240 metre

yükseklikteki Levent Vadisi'nde ip üzerinde bin 210 metre yürüyerek dünya rekoru kırdı. Yine 240 m yükseklikte cam yüzey üzerinde ve 300 derece panoramik görüş açılı seyir terası yerli ve yabancı turistlerin akınına uğradı.

Levent Vadisi Uluslararası Doğa Sporları Festivali etkinlikleri kapsamında; aralarında 6 farklı ülkenin (İsviçre-Amerika-İsrail-Almanya-Şili-Türkiye) sporcularının da katılımıyla slackline, dağ bisikleti, yamaç paraşütü, trekking, doğa yürüyüşü, kaya tırmanışı, off-road, mağara turları, hara gezisi gibi ekstrem sporların hem yarışmaları hem de gösterileri gerçekleştirildi. 10 hektar üzerine kurulu kamp merkezinde 250'ye yakın çadır kuruldu. Festivale 750 sporcu ve 1500'e yakın ziyaretçi katıldı.

Yarışmalar sonucu dereceye giren yarışmacı ve sporculara ödül ve plakketleri Akçadağ Belediye Başkanı Ali Kazgan ve Akçadağ Kaymakamı Serdar Demirhan tarafından takdim edildi.

Çocuk Akademisi'nde ilk ders Başkan'dan

Teknik eğitimlerini tamamlayan Çocuk Akademisi öğrencileri ilk belediyeçilik dersini Bilecik Belediye Başkanı Selim Yağcı'dan aldı.

Sağlıklı şehir olma farklılığını gündend güne artıran Bilecik Belediyesi'nin sosyal belediyeçilik anlamında hayata geçirdiği Çocuk Akademisi'nin ilk gönüllüleri faaliyetlerine başladı.

Bilecik Belediyesi Strateji Geliştirme Müdürlüğü koordinasyonunda kurulan Çocuk Akademisi, gönüllü zabıta, gönüllü itfaiyeci, gönüllü çevreci /ekolog olarak Bilecik Belediyesi ilgili birim çalışanları ile birlikte faaliyet gösterecek.

Belediye Başkanı Selim Yağcı, bir araya geldiği Çocuk Akademisi öğrencilerine belediyeçilik ve belediyeçilik faaliyetleri hakkındaki bilgilerle ilk dersi verdi.

Başkan Yağcı, güzel ve anlamlı bir çalışmayı daha gerçekleştirmekten duydukları memnuniyeti dile getirerek, öğrencilere şunları söyledi:

"Çocuk Akademimizin ilk mezunları sizler olacaksınız. Hem çevreci ola-

caksınız hem de ülkemizin gelişimi noktasında çok büyük katkı sunacaksınız. Hayatta olduğumuz sürece ve insanın olduğu her yerde belediyeçiliğe ve belediye faaliyetlerine ihtiyacımız var. Sizler Bilecik Belediyesi Çocuk Akademisi'nin üyeleri olarak bu anlamda önemli görevler alacaksınız. Yani belediyenin zabıtası, iyi denetim yapmazsa, şehirde birçok noktada insan sağlığı açısından sıkıntılar oluşur. Yangın çıktığında bir dakika bile itfaiyenin geç gelmesi can ve mal

güvenliğini tehlikeye atar. Çevremizi temiz tutmazsak ve kontrollü çalışmazsak geleceğimiz tehlikede olur. Bizler, 'Çevreyi hor gören, geleceği zor görür' diyoruz. Çevremizin kırımını bileceğiz, kirlilemeyeceğiz ve geleceğe güzel bir dünya armağan edeceğiz. Aslında belediyeçilik, herkesin kendi başına yapması gereken şeyleri, onlar adına kurumsal olarak yapan birimin adıdır. Bu anlamda sizlerin gönüllü belediyeçiler olarak güzel işler yapacağınıza inanıyorum."

Daha yeşil bir Çankaya için...

Çankaya Belediyesi, parklarıyla ilçeye nefes aldırıyor. Çankaya Belediyesi'nin yeşil alan ve parkların yönetiminde temel politikalarından biri iklim değişikliği ile uyum ve mücadele öncelikli yaklaşımlar. Bu kapsamda Çankaya Belediyesi tarafından ulusal düzeyde değerli kişilere atfedilen bazı parklar...

Cahit Sıtkı Tarancı Parkı

4.109 m² yeşil alanı bulunan Cahit Sıtkı Tarancı Parkı, çocuk oyun alanı, kum havuzu, spor ve kondisyon alanları ile bölge halkının yeni dinlenme ve eğlenme merkezi oldu.

Can Yücel Parkı

Park, 9.000 m² alan üzerinde inşa edildi. Çocuk oyun alanları, mini futbol sahası, zemin satrancı, voleybol sahası ve amfi tiyatrosu ile park, mahalleye renk katıyor.

Eylül Kuruluş Parkı

11.821 m²'lik alanda bulunan 9 Eylül Kuruluş Parkı'nda, 120 m²'lik fitness alanı, 850 m²'lik yürüyüş yolu, 280 metre uzunluğunda koşu yolu bulunuyor. Park, yeşil alan ihtiyacının yanı sıra dinlenme ve spor alanı olarak ihtiyacı giderecek nitelikte hizmet veriyor. Parkta, CHP'nin 93. kuruluş yılı nedeniyle Atatürk ve İsmet İnönü'nün sohbetini tasvir eden ve Metin Yurdanur tarafından yapılan "9 Eylül Anıt Heykeli" yer almaktadır.

İnce Memed Yeşil Çankaya'da: Yaşar Kemal Parkı

Projesini Yaşamkent sakinlerinin belirlediği, 16.400m²'sinin 12.000 m²'si yeşil alandan oluşan bu büyük ve çok amaçlı parkın yeşil alanlarını yağmur suyuyla sulayarak tasarrufta bulunabilmek için 55 tonluk özel sistemli su

deposu kuruldu. İçerisine biyolojik gölet de inşa edilen park, fitness alanları, koşu yolu, dinlenme ve oyun alanlarından oluşuyor.

Kemal Sunal Parkı

3.700 m²'lik alanda Hababam Sınıfı'nın kahramanlarının da resmedildiği park, parktan yolu geçenleri ya da parka oyun ve dinlenme için gelenleri gülümsetiyor.

Cemal Süreya Parkı

1978 yılında 9.000 m²'lik alanda yapılan ve şairin ölümünün ardından 1991 yılında şimdiki ismini alan Cemal Süreya Parkı'nda, özgün ahşap oyun alanları, koşu parkuru, kay kay pisti, evcil hayvan gezdirme ve eğitim alanı, çok sayıda pergolalı oturma grupları, piknik masaları, mini futbol ve basketbol sahaları ve spor aletleri yer alıyor.

Ahmed Arif Parkı

17.000 m²'lik alanıyla Ankara'nın en büyük ve en çok ziyaretçi alan parkları arasında yer alıyor. Parkta yürüyüş yolları, koşu pisti, çocuk oyun alanları, spor alanı, banklar, led aydınlatmalı havuzlar, çiçek yeşil alanın yanı sıra iki tane de mini amfi tiyatrosu bulunuyor.

Evrensel Çocuk Müzesi

Evrensel Çocuk Müzesi, toplam 7200 m² alan üzerine kuruldu. Bu proje bir toplumsal sosyal sorumluluk projesi olup farkındalık, varoluş ve psikoloji gibi birçok konuda mesaj üretmeyi, bu konulara ışık tutmayı amaçlıyor.

Park içerisinde güvenlik ve bilet satış, büfe-hediyelik eşya ve fotoğraf satış, restaurant, WC, sinevizyon ve evrensel değerleri içeren müze binaları bulunuyor.

Çocuk Müzesi'nde Dostluk ve Eğitim Sergisi, Saygı ve Çevre Sergisi, Yardımseverlik ve Vahşi Yaşam Sergisi, Doğruluk ve Pinokyo Sergisi, Sevgi ve Veterinerlik Sergisi, Sorumluluk ve Havaalanı Sergisi, Trafik ve Hoşgörü

sergileri olmak üzere evrensel değerleri çocuklara anlatmak amacıyla kurulmuş 7 adet sergi alanı bulunuyor. Bu 7 evrensel değer; çeşitli maket, görsel ve oyuncaklarla hazırlanarak çocuklar için cazip duruma getirildi.

Açık alanlarda ise paleontoloji sergisi, fosil alanı, bilim adası, entomoloji sergisi, inşaat alanı, gösteri alanı ve piknik alanı mevcut. Paleontoloji sergisinde çeşitli boyutlarda, hareketli ve hareketsiz olmak üzere 14 adet dinazor maketi bulunuyor. Fosil alanının ise zemini kum olup, ziyaretçiler gelen çocuklar bu alanda çeşitli aletlerle kazı yaparak kum içerisinde bulunan fosilleri bulacaklar. Bilim adasında ise 7 adet deney maketi sergileniyor. Entomoloji sergisinde

ise 12 adet böcek maketi bulunuyor. İnşaat alanına da çocuklar tarafından hareket ettirilebilecek 6 adet oyuncak iş makinesi monte edilerek çocukların eğlenerek öğrenmeleri hedeflendi.

Tematik giriş kapısı ile giriş yapılan park alanında otomatik sulama sistemi, bahçe aydınlatmaları ve figürler için projektörler bulunuyor. Tema parkta 1600 adet bitki ile bitkilendirme çalışması yapılarak, 2240 m² çim alan oluşturuldu. Granit küp taş kaplama ile yapılmış olan sirkülasyon yolları ile kampüs içindeki fonksiyonlara ulaşım sağlandı. Park içerisinde yapılan biyolojik gölet ve asma germe sistemli pergoleler ile dinlenme alanları da bulunuyor.

Güzler Evcil Hayvanlar Parkı gün sayıyor

Kırşehir Belediyesi, Güzler Piknik Alanı ve Evcil Hayvan Parkı'nın yapımında sona yaklaşıyor.

Kırşehir Belediye Başkanı Yaşar Bahçeci, yapımı devam eden Güzler Piknik Alanı ve Evcil Hayvan Parkı'nda incelemelerde bulundu. Güzler Piknik Alanı ve Evcil Hayvanlar Parkı Projesinin hızlı ilerlediğini ifade eden Başkan Bahçeci, parkın herkesin çok seveceği bir mekân olacağını söyledi.

Bahçeci, şöyle devam etti: "Burası, Kırşehir'in en eski alanlarından. Yıllarca bakımsız kalmıştı. Bu alanı belediye olarak devir aldıktan sonra Kırşehir'in gerçekten gurur duyacağı, çok seveceği bir proje hazırlattık. Doğal yapısına müdahale etmeden tasarladığımız projemizde daha konforlu bir piknik alanı, seyir terasları, basket sahası, oyun grupları, kafeterya, köprüler, idari binalar, büfeler, satış birimleri ve belki de en önemlisi çocuklarımıza hayvan sevgisini aşılamak için planladığımız evcil hayvan parkı, seyir kuleleri, eğitim alanları yer alıyor. Projemizde ayrıca onlarca çeşit kuşun bir arada yaşayacağı bir kuş bahçesi de olacak. 650 kişinin aynı anda piknik yapacağı bir piknik alanını bu projede hayata geçireceğiz."

Kırşehir'i her alanda geliştireceklerini ve değiştireceklerini belirten Başkan Bahçeci, Kırşehir'e yeni sosyal alanlar

kazandırılacağını kaydetti. Bahçeci, "Daha büyük hedeflere, daha büyük projelerle ilerlemek adına şehrimize yeni hizmetler ekliyoruz. Bu hizmet yarışında biz kendimizle yarışıyoruz. Daha iyisini, daha güzelini deneyimimiz ve mühendislik bilgimizle harmanlayarak yeni projeler üretiyoruz. Hem çocuklarımızın hayvanlarla temas edebileceği hem de insanlarımızın güzel vakit geçirebileceği piknik alanları ile beraber güzel bir işletmeyi Kırşehir'e kazandıracağız" diye konuştu.

Çocukların yüzü, kent parkları ile gülüyor

Menteşe Belediyesi, kent merkezindeki Ahmet Taner Kışlalı Parkı'ndaki bölgenin ilk ve tek engelsiz çocuk oyun grubu ile engelleri ortadan kaldırıyor. Çocuk Bilim Parkı ise, içerisindeki bilimsel deney setleri, yeni nesil oyun gruplarıyla 7'den 77'ye herkesin büyük beğenisini topluyor.

Menteşe Belediyesi, hayata geçirdiği vatandaş odaklı, sosyal projeler ile kısa zamanda kentin çehresini değiştirdi. Belediye Başkanı Bahattin Gümüş, özellikle çocuklara ve kadınlara yönelik hayata geçirdiği sosyal projelerle halkın da takdirini görüyor.

Başkan Gümüş, Ahmet Taner Kışlalı Parkı'nın kentin en büyük ve modern parkı olduğunu belirterek, "Parkımız revize edilerek çocuklarımızın ve ailelerin hizmetine sunuldu. Engelli çocuklarımızın ve vatandaşlarımızın hayata karışmaları ve bizimle birlikte olmaları için parkımızda kentimizin ilk olma özelliğine sahip, bir adet engelsiz çocuk oyun grubumuzu kurduk. Park içerisinde ayrıca yeni nesil çocuk oyun grupları bulunuyor. Sağlıklı bir nesil yetişmesi, çocuklarımızın ve gençlerimizin spor yapmalarını sağlamak için de parkımızdaki basketbol ve futbol sahasını da ye-

niledik. Yeni aydınlatmaları ile akşam saatlerinde de ziyaret edilebilir hale gelen parkımız çok daha modern, çağdaş ve estetik bir görünüme kavuştu. Çocuklar Ahmet Taner Kışlalı Parkı ile çok daha mutlu" dedi.

Çocuk Bilim Parkı

Açılışı Türk Sineması'nın Sultanı Türkan Şoray tarafından yapılan, Menteşe Belediyesi Çocuk Bilim Parkı ise içerisinde bulunan 44 farklı bilimsel deney seti, kaykay pisti, paten pisti ve modern çocuk oyun grupları ile 7'den 77'ye herkesin ilgisini çekmeye devam ediyor. Çocuk Bilim Parkı ile geleceğin bilim insanlarının yetişmesine katkıda bulunduklarını belirten Başkan Gümüş, "Tamamen ücretsiz olan bilim parkımız ile geleceğimizin teminatı çocuklarımızın sorgulayan, bilimin ve Ata'mızın ışığında yürüyen, ileri görüşlü, Cumhuriyetimizin değerlerine bağlı bireyler

yetişmesine katkı sağlamayı hedefliyoruz. Çocuklar bilim merkezinde hem eğleniyor hem de öğreniyorlar" diye konuştu.

Kent merkezinde bulunan yeşil alan ve park sayısını kısa zamanda 140'a çıkaran Menteşe Belediyesi, parklarda bulunan 40 adet açık alan spor aletini ve 89 adet çocuk oyun grubunu da yeniledi. Kırsal mahallelerdeki parkları da revize eden Belediye, 17 yeni park yapımına da başladı.

Meclis üyeleri artık bisikletli

Sağlıklı yaşam için farkındalık yaratmak isteyen Mezitli Belediye Başkanı Neşet Tarhan, belediye meclis üyelerinin tamamına bisiklet dağıttı.

Mezitli Belediyesi tarafından başlatılan bisiklet kampanyası büyüyerek devam ediyor. Mezitli Belediye Başkanı Neşet Tarhan, bu kez belediye meclis üyelerine bisiklet dağıttı.

Bisiklet dağıtımının Mezitli Belediyesi'nin en önemli hizmetlerinden birisi olduğunu ifade eden belediye meclis üyeleri, "Hem çevre açısından hem de hareketsiz bir topluma karşı bisiklet yolu yapılması ve insanların ulaşımını bisikletle yapması çok doğru bir uygulama. Özellikle gelişmiş Avrupa şehirlerinde bu uygulamanın çok yoğun olduğunu görebiliyoruz. Biz aynı uygulamanın kentimizde de yapılması gerektiğine inanıyoruz. Sağlıklı yaşam için spor, spor için bisiklet. Bu duyarlı çalışmasından dolayı belediye başkanımız Neşet Tarhan'a teşekkür ediyoruz" dediler.

Bisiklet kullanımını özendirmek gerekiyor

Mezitli Belediyesi'nin yaptığı bisiklet yollarının toplam uzunluğunun bin 500 metreye yaklaştığını söyleyen Mezitli

Belediye Başkanı Neşet Tarhan, buna karşılık olarak Sağlık Bakanlığı'ndan ilk etapta 350 adet bisiklet geldiği kaydetti. Önümüzdeki süreçte bu rakamın 850'ye ulaşacağını umduğunu ifade eden Başkan Tarhan, "Bisiklet kullanımını özendirmesi için 31 belediye meclis üyemizin tamamına bisiklet hediye ediyoruz. Önümüzdeki günlerde yine mahalle muhtarlarımıza, birim müdürlüklerimize ve Mezitli'de yaşayan vatandaşlarımıza bisiklet vermeye devam edeceğiz" dedi.

Bisiklet kullanımını artırmanın pek çok avantajı olduğunun altını çizen Başkan Tarhan, "Amacımız insanların spor yaparak daha sağlıklı olması. Akaryakıttan tasarruf edilmesi, çevre kirliliğinin azaltılması için bisiklet kullanımına büyük önem veriyoruz. Mezitli ilçemiz, gerek coğrafik gerekse topoğrafik olarak bisiklet kullanımına son derece uygun. İleride Mezitli'nin bir bisiklet kenti olmasını, yediden yetmişe herkesin bisiklet kullanmasını istiyoruz" diye konuştu.

Güneş enerjili şarj dönemi

Mudanya Belediyesi, güneş enerjisiyle çalışan şarj istasyonlarını ilçenin çeşitli noktalarına yerleştirdi. İstasyonlar sayesinde cep telefonları ücretsiz olarak şarj edilebilecek.

Modern çağın vazgeçilmezi akıllı telefon ve mobil cihazların şarj problemine çözüm sunan Mudanya Belediyesi, vatandaşların ücretsiz olarak faydalanabileceği şarj istasyonlarını ilçenin çeşitli noktalarına yerleştirdi. Mudanya Belediyesi Bilgi İşlem Müdürlüğü'nün yürüttüğü çalışmalar kapsamında ilk etapta üç noktaya yerleştirilen şarj cihazlarını Mudanya Belediye Başkanı Hayri Türkyılmaz ile Belediye Başkan Yardımcısı Akın Poroy yerinde inceledi. USB girişleriyle aynı anda altı elektronik cihazı şarj edebilen güneş panelli şarj istasyonları ilk olarak Mudanya İskele Meydanı, Güzelyalı Atatürk Parkı ve Tirilye Mahallesi'ne yerleştirildi.

Ücretsiz internetten sonra şarj istasyonları

Modern çağın gerekliliği ve yaşamın vazgeçilmez bir parçası olan internet hizmetini ücretsiz olarak sunduklarının altını çizen Mudanya Belediye Başkanı Hayri Türkyılmaz, "Hemşehrilerimize yaşamlarında kolaylıklar sunmak adına yeni bir hizmetimizi daha hayata geçirdik. İlçemizin çeşitli noktalarına ücretsiz şarj istasyonlarımızı yerleştirdik" dedi.

Güneş panelli şarj istasyonları enerjiyi doğal yollarla elde ettiğinden özellikle afet durumlarında şarj ihtiyacını karşılayabileceğini vurgulayan Türkyılmaz, "Çevre duyarlılığı ve yenilenebilir enerji sistemlerinin kullanımını toplumun geneline yaymak amacındayız. Vatandaşlarımız cep telefonları ya da USB ile çalışan elektronik araçlarını şarj istasyonlarımızdan hiçbir ücret ödmeden tamamen güneşten yararlanan sistem ile kullanabilecekler" ifadelerini kullandı.

Türkyılmaz, istasyonların yıl içerisinde ilçe genelinde yaygınlaştırılacağını da sözlerine ekledi.

“Oyun Engel Tanımaz” projesi Türkiye’yi temsil edecek

Uluslararası Mimarlar Birliği Çocuk ve Mimarlık Çalışma Programı kapsamında verilen UIA Çocuk ve Mimarlık Altın Küp Ödülleri’nde Türkiye’yi, Nilüfer Kent Konseyi yürütücülüğünde hayata geçirilen “Oyun Engel Tanımaz” projesi temsil edecek.

Çocukların hayalini kurup tasarladığı ve Nilüfer’de hayata geçirilen “Oyun Engel Tanımaz” projesi uluslararası alanda Türkiye’yi temsil edecek. Nilüfer Kent Konseyi yürütücülüğünde, Nilüfer Belediyesi, Nilüfer İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, Bursa Teknik Üniversitesi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Uludağ Üniversitesi, TMMOB Mimarlar Odası Bursa Şubesi, TMMOB Peyzaj Mimarları Odası Bursa İl Temsilciliği ve ÇEK Özel 3 Mart Azizoğlu İlköğretim Okulu işbirliğiyle geliştirilen, demokrasi ve

katılımcılık örneği olan “Oyun Engel Tanımaz” projesi çok sayıda proje arasından en iyi seçildi. Uluslararası yarışmada Türkiye’yi temsil edecek projeyi, Uluslararası Mimarlar Birliği (UIA) Çocuk ve Mimarlık Çalışma Programı kapsamında verilen ve Türkiye ayağı Mimarlar Odası Ankara Şubesi tarafından yürütülen 2016-2017 UIA Çocuk ve Mimarlık Altın Küp Ödülleri’nin ulusal jürisi belirledi. Bursa’dan “Nilüfer Kent Konseyi’nin “Oyun Engel Tanımaz” projesi jürinin oy birliği ile “Kuruluş Ödülü”

kategorisinde seçildi. Proje uluslararası süreçte Türkiye’yi temsil etmek üzere UIA Çocuk ve Mimarlık Çalışma Programı’na gönderildi.

Çocuklar tasarladı

Engelli bireylerin de hiçbir engelle karşılaşmadan oyun oynayabilecekleri bir park olan “Oyun Engel Tanımaz” projesini, 6’sı engelli toplam 30 çocuk tasarladı. Çocuklar nasıl bir park istediklerini, akademisyenler, meslek odaları ile bir araya gelerek atölye çalışmalarıyla ve eğitimlerle desteklenen bir sürecin sonunda somutlaştırdılar. Uluslararası UIA Çocuk ve Mimarlık Altın Küp Ödülleri 3-10 Eylül 2017 tarihlerinde, Seul’de yapılacak olan 26. UIA Kongresi’nde (UIA 2017 Seul) sunulacak. Ayrıca kazanan ve övgüye değer bulunan başvurular bu kongredeki UIA Çocuk ve Mimarlık Çalışma Programı sergisi kapsamında sergilenecek.

Tarihten ve doğadan ilham alınarak tasarlandı

Osmancık Belediyesi tarafından 55 dönüm alana yapılması planlanan Kent Park, ilçenin tarihi mimarisinden ilham alınarak tasarlanan çarşısı ve konaklarıyla bin yıllık kent kültürüne ışık tutacak.

Osmancık Belediyesi’nin klasik tasarımların ötesinde tarihi ve doğal dokuyla bütünleştirerek hem geleneksel kültürü hem de modern sosyal alan anlayışını harmanladığı Kent Park projesi konum olarak da tarihe yön veren Kızılırmak Nehri, 7 bin yıllık Osmancık Kalesi ve 1484 yılında yapılan Koyunbaba Köprüsü’nün bütünleştiği alanda yer alıyor.

Kent Park’ın bölgenin en kapsamlı sosyal alanı olarak görülmesinin yanında turizm için önemli bir altyapı oluşturması da hedefleniyor. Şehirde ticari hareketliliği de sağlayacak Kent Park’ta tarihi konaklardan oluşan butik otel, alışveriş çarşısı, kültür evleri, kent müzesi, kafe restoran, etkinlik alanı, çocuk oyun alanı ve masal evleri ile

spor alanları yer alıyor. Projede ayrıca Kızılırmak seyir terasları ve bağımsız sosyal alanlar bulunuyor.

2018’de tamamlanacak

Belediye Başkanı Hamza Karataş, Kent Park’ın günümüzün modern sosyal alan ihtiyacını karşılarken tarihe de tanıklık eden bir proje olduğunu belirtti. Projenin hem Osmancık’ın tarihi ve kültürel değerlerini hem de doğal güzelliklerini yansıtacağını kaydeden Karataş, “Şehrimiz için bölgemizde konsept olarak ilk ve tek olan bir Kent Park projesi hazırladık. Sıradan bir yeşil alan projesinin ötesinde burayı cazibe merkezine dönüştürecek birçok etkeni bir araya getirdik. Osmancık hem Selçuklu Devleti’nin hem Osmanlı İmparatorluğu’nun izlerini taşıyan ta-

rihi bir şehir. Aynı zamanda Kızılırmak’ın hayat verdiği doğası ile eşsiz bir kent. Biz de projemizde bu tarihi mirasa ve doğal güzelliklere atıfta bulunan bir tasarım uyguladık. Tarihi konaklardan oluşan çarşısı ile hem turizme katkı sağlamayı hem de tarihi kültürümüzü yaşatmayı hedefliyoruz. Yine bu proje içerisinde Selçuklu mimarisini yansıtan bir de cami yer almaktadır. Tarihi Koyunbaba Köprüsü ile Kent Parkın keşiştiği noktada yer alacak camimiz, mimarisi ile yaklaşık 1000 yıldır İslam şehir olan Osmancık’ın tarihi motiflerini yansıtacaktır. Kızılırmak ile bütünleştirilen Kent Park, şehrin doğal güzelliklerini de barındıran eşsiz bir manzara sunacaktır” diye konuştu.

Osmancık Kent Park Projesi’nin 2018 yılında tamamlanması öngörülmüyor.

Bilinçli spor zamanı

Osmangazi Belediyesi, hayata geçirdiği 'Herkes için Bilinçli Spor' projesi ile Yeni Karaman Parkı'na gelen vatandaşlara, profesyonel spor eğitmenleri eşliğinde spor yapma fırsatı sunuyor.

Bursalıların sabah yürüyüş yapmak için tercih ettiği yerlerin başında gelen Yeni Karaman Parkı'nda sabah sporları artık profesyonel eğitmenler eşliğinde gerçekleşiyor. Osmangazi Belediyesi tarafından başlatılan 'Herkes için Bilinçli Spor' projesi kapsamında her cumartesi saat 08.00 ile 10.00 arasında parka gelen vatandaşlar, sabah sporlarını profesyonel

spor eğitmenleri eşliğinde yapacak. Sabah yürüyüşünün ardından, eğitmenler eşliğinde kültürel hareketlerini yapan vatandaşlar, daha sonra yine eğitmenler eşliğinde fitness aletlerindeki çalışmalarını tamamlayarak sabah sporunu daha bilinçli bir şekilde gerçekleştirmiş olacak.

Başkan'dan spora davet

Osmangazi Belediye Başkanı Mustafa Dündar, yaklaşık 5 yıldır Yeni Karaman Parkı'nda yapmış olduğu sabah yürüyüşünü bu kez eğitmenler eşliğinde gerçekleştirerek 'Herkes için Bilinçli Spor' projesinin startını verdi. Belediye başkan yardımcılar, meclis üyeleri, muhtarlar ve çok sayıda vatandaş ile birlikte spor yapan Başkan Dündar, sağlıklı bir yaşam için herkesi

spor yapmaya davet etti. Havaların ısınmasıyla birlikte parkların vatandaşlar tarafından daha çok kullanılmaya başladığını ifade eden Başkan Dündar, "Osmangazi Belediyesi olarak vatandaşlarımızın parklardan en güzel şekilde faydalanması için ilçe genelindeki tüm parkların bakımlarını gerçekleştirdik. Vatandaşlarımızın spor yapması için tüm parklara fitness aletleri yerleştiriyoruz. Sporu daha yaygın ve profesyonel hale getirmek için 'Herkes için Bilinçli Spor' adı altında proje başlattık. Amacımız vatandaşımızı spor yapmaya teşvik etmek. Bizler de vatandaşlarımızla birlikte sporumuzu yapıyoruz. Bu etkinlikte birlikte vatandaşlarımıza broşürler de dağıtarak spor yaparken nelere dikkat etmeleri konusunda bilinçlendiriyoruz" dedi.

Minikler Başkan Ataç ile tohum ekti

Çocuklar, Tepebaşı Belediyesi Zincirlikuyu şantiyesinde ektikleri tohumlarla sebze ve çiçek yetiştirmeyi öğreniyorlar.

Tepebaşı Belediyesi tarafından uygulanan "Benim Çiçeğim Benim Sebzem Projesi" devam ediyor.

Proje kapsamında İsmet Paşa ve Suzan Güranlı İlköğretim Okulu 2.,3.,4. sınıflardan toplam 105 minik öğrenci Tepebaşı Belediye Başkanı Ahmet Ataç ile bir araya gelerek çeşitli tohumlar ektiler. Benim Çiçeğim Benim Sebzem Projesi kapsamında minik öğrenciler sebze olarak domates, biber ve patlıcan; çiçek olarak da menekşe, hanım düğmesi ve papatya gibi tohumlar ekerek, onları suladılar.

Çok anlamlı bir proje

Çocukların heyecanlarına ortak olan Belediye Başkanı Ataç ile çiçek ve sebze dikmenin keyfine varan öğren-

ciler kendi isimlerinin bulunduğu sak-salarda çiçek ve sebzelerin yetişmesini bekleyecekler. Başkan Ataç, parklarda bulunan çiçeklerin ve yenilen sebzelerin hangi koşullarda yetiştirildiğini çocukların görmeleri açısından projenin çok anlamlı olduğunu kayde-

derek, projenin ilk aşamasında mevsimlik çiçek ve sebze tohumlarının ekiminin yapıldığını söyledi.

Öğrencilerin burada ektikleri tohumlar büyüdüğü zaman düzenlenecek bir etkinlikte kendilerine teslim edilecek.

Atık şişeler yeniden canlanıyor

Toroslar Belediyesi'nin kısa adı TORTEK olan Teknik ve Mesleki Eğitim Kursları bünyesinde açtığı 'Cam Füzyon' kursunda, eğitimler başladı.

Yunus Emre Kültür Merkezi'nde verilen ve cama şekil verme sanatı olarak adlandırılan "cam füzyon" eğitiminde kullanılan fırın ile atölye için gerekli olan tüm teknik malzemelerin düşünüldüğü kurs merkezini ziyaret eden Toroslar Belediye Başkanı Hamit Tuna, kursiyerlerin atık camlara yeniden hayat verdiği çalışmalarını inceledi.

Camdan olan tüm malzemelerin geri dönüşüme kazandırılarak süs eşyalarının üretildiği kurs merkezindeki çalışmalarla ilgili Usta Öğretici Zahide Çakır Eyüpoğlu'ndan bilgiler alan Belediye Başkanı Tuna, işin başında olmalarına rağmen çok güzel eserler ortaya çıkarmalarından dolayı tüm kursiyerleri tebrik etti.

Geri dönüşüme sanatsal katkı

Başkan Tuna, kursun geri dönüşümü besleyen özellikli ve önemli bir proje olduğunu belirterek, "Hocalarımız ve kursiyerlerimiz atıl olan şişe ve cam-

ları bir araya getirerek, cam füzyon tekniğinde kullanılmak üzere yeni aldığımız fırın marifeti ve el becerileriyle değişik ev malzemeleri ve süs eşyaları oluşturuyorlar. Geri dönüşüm konusunda farkındalık oluşturmak amacı da taşıyan bu kursumuzla müthiş bir sanatsal değer de ortaya çıkarılmış oluyor. Şişelere, cama yeniden hayat veriyorlar. Fırınlama işlemine tabi tu-

tulan kullanılmış şişeleri boyayarak bir sanat eseri ortaya çıkarıyorlar. Bu çalışma ile inşallah cam ile ilgili hiçbir eşya atılmayacak ve burada kullanılabilir bir ürün haline getirilecek" dedi.

Kursiyerler, kendilerine böyle güzel bir imkanı sunduğu için Toroslar Belediye Başkanı Hamit Tuna'ya teşekkür ederek, camdan yaptıkları bir süs eşyasını hediye etti.

Yalova'ya 3,5 yılda 54 yeni park

Yalova Belediyesi, 2014 yerel seçimleri sonrasında tüm yurt genelinde olduğu gibi giderek artan yapılaşmaya karşı kent içerisindeki yeşil alanların korunmasını sağlamayı başardı.

Yeşille mavinin buluşma noktası olan Yalova, yüzde 59'luk bir orman oranına sahip. Yalova Belediyesi, bu oranın korunması amacıyla kent merkezinde hassas çalışmalar yapmakta. 2014 yerel seçimleri sonrasında park ve yeşil alan yapımına büyük önem veren Yalova Belediyesi'nce 3,5 yıllık süreçte 54 yeni alan oluşturuldu. Yalova Belediyesi'nin 19 tane olan kardeş şehirleri ile bağlarını güçlendirmek, demokrasi ve barış kavramlarının önemine dikkat çekmek için Bağlarbaşı Mahallesi'nde 10 bin 581 m² alan üzerine Yalova'nın en büyük parklarından biri olan Kardeş Şehirler Parkı inşa edildi.

Yalova Belediye Başkanı Vefa Salman, 3,5 yılda 54 yeni park ve yeşil alan yaptıklarını ve yeşil alan miktarını 100 bin metrekare arttırdıklarını söyledi. Başkan Salman, "Günümüzde inşaat sektörü ekonominin en önemli lokomotifidir. Bu sektör her geçen gün daha

da büyüyor ve yapılaşma kentlerde daha da artıyor. Biz kentimizde her ne kadar yapılaşma artsa da 13 mahallemizde de yeşil alanları koruyarak, sayılarını artırdık. Mahallelerimizde boş olan arazilerde yapılaşmaya müsaade etmeden bu alanları çocuk parklarına, mesire alanlarına ve sosyal tesislere dönüştürüyoruz. Böylelikle bu alanları mahallelerimizin nefes alma noktaları haline getirmiş oluyoruz. Yalova, dünyada güneşin en güzel battığı kenttir. Şelaleleriyle, yaylasıyla, dipsiz gölüyle, trekking alanlarıyla, deniziyle kısacası birçok eşsiz güzelliğiyle bu dünyanın cennetidir, Yalova" dedi.

Yalova'nın 19 kardeş şehrinin olduğunu belirten Başkan Salman, "Ağırlığı Balkan ülkeleri olmak üzere 19 kardeş şehrimiz bulunuyor. Bu amaçla kardeş şehir ile bağlarımızı güçlendirmek, demokrasi ve barış kavramlarının önemine dikkat çekmek için Bağlarbaşı Mahallemizde Kardeş Şehirler Parkı'nı yaptık. Yalova'nın en büyük parkı olan

Kardeş Şehirler Parkı 10 bin 581 m² alan üzerine kuruldu. Kardeş şehirlerin bayraklarının yer aldığı parkta; barışın simgesi zeytin ağacı, mini halı saha, basketbol sahası, çocuk oyun grupları ve spor aletleri bulunuyor. 2015 yılı sonunda yapımına başlanan Kardeş Şehirler Parkı adına ve verilmesi istenen mesaja uygun şekilde 1 Eylül 2016'da Dünya Barış Günü'nde hizmete açtık" diye konuştu.

Yenipazar Belediye Başkanı Zafer Savcı:

“Sağlıklı kentlerle kazanan ülkemiz olacak”

Sağlıklı Kentler Birliği’nin, bu konuya önem veren kentlerin bir araya gelerek oluşturduğu güç birliği olduğunu belirten Yenipazar Belediye Başkanı Zafer Savcı, “Bu kıymetli çalışmanın içerisinde olduğumuz sürece kazanan her zaman halkımız ve ülkemiz olacaktır” dedi.

E ge’nin narenciye kokulu topraklarında Büyük Menderes Nehri’nin hayat verdiği Aydın’ın nüfusu az ama kültürü zengin ilçesi Yenipazar...

Türkiye’den “sakin şehir” ünvanını alan 11 ilçeden biri.

Adında da taşıdığı üzere pazarların eksik olmadığı Yenipazar’ın topraklarından bereket taşıyor.

Sağlıklı Kentler Birliği’nin eski üyelerinden biri olan Yenipazar’ın Belediye Başkanı Zafer Savcı dergimize ilçenin bu yolda attığı adımları anlattı.

■ Röportajımıza sizi kısaca tanıyarak başlayalım...

1949 yılında Aydın’ın Yenipazar ilçesinde doğdum. İlk ve orta öğrenimimi Yenipazar’da, yüksek öğrenimimi

İstanbul Devlet Mimarlık ve Mühendislik Akademisi İnşaat Mühendisliği bölümünde tamamladım. 1983’te Anavatan Partisi Yenipazar ilçesi kurucu üyesi oldum. 1989 yılında Anavatan Partisi’nden Yenipazar Belediye Başkanı olarak göreve başladım. 1994-1999-2004-2009 dönemlerinde belediye başkanlığı yaptım. 2004-2009 yılları arasında Ak Parti’den Belediye Başkanı olarak seçildim. 30

Mart 2014 tarihinde yapılan yerel seçimlerde de yine halkın oylarıyla bu göreve geldim.

■ Bize Yenipazar’ı anlatabilir misiniz?

Yenipazar, Ege Bölgesi’nde Aydın ilinin bir ilçesidir. İzmir-Denizli Devlet Karayolu’ndan 8 kilometre içeride bulunduğundan çok fazla göç almamış ve bu nedenle de Aydın kültürünü korumuştur. Yenipazar, doğusunda Nazilli ve Bozdoğan, kuzeyinde Sultanhisar, batısında Efeler, güneyinde Çine ilçeleriyle çevrilidir.

M.Ö 2000’li yıllara dayanan Orthosia antik kenti civarı Yenipazar’ın ilk yerleşim yeri olarak bilinmektedir. Haftada bir gün kurulan küçük çapta bir pazar ve ticaret yeri olması nedeniyle ilçemizin adı yeni kurulan pazar anlamına gelen “Yenipazar” olarak kalmıştır. Arazi yapısı, ova ve dağlık olmak üzere iki kısımdan meydana

gelmektedir. İlçemizin başlıca akarsuyu Büyük Menderes Nehri’dir. Akçay Deresi de arazi sulamasında kullanılan önemli bir akarsuyumuzdur.

Adrese dayalı nüfus kayıt sistemine göre ilçemizin nüfusu 12.800’dür. İlçemizde okuma yazma oranı yüzde 98’dir. Deve güreşleri ve Yörük Şenliği yöremizde bugüne kadar korunarak yaşatılmış etkinliklerdendir.

İlçede Çarşamba günleri kurulan “Çarşamba Pazarı”, çevre ilçe ve mahallelerden gelen vatandaşların alışveriş yaptığı canlı bir merkez pazar durumundadır. Pazar günleri organik tarım pazarı kurulmaktadır.

Tarihi Yel Değirmeni, 222 basamaklı işlemeli yormayan merdiven ve Yörük Ali Efe Müzesi Yenipazar’ın sembollerindendir. Değişmeyen damak tadı pidemiz ilçemizde yerli turizme ivme kazandırmıştır. İlçemiz “Cittaslow” yani “Sakin Şehir” ünvanını almış

Türkiye’de 11 ilçeden bir tanesidir. Her sene ayrı ayrı ülkelerde yapılan sakin şehir toplantılarına Aydın-Yenipazar ilçesi olarak katılmaktayız. İlçemizin ekonomisi büyük oranda tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. İlçemizde yetiştirilen pamuk, zeytin, incir, domates, biber, narenciye ve antepfıstığı üretimi ilçe ekonomisine önemli katkılarda bulunmaktadır.

■ "Sağlıklı kent kavramı" sizin için neyi ifade ediyor?

Sağlıklı kent kavramı insanın sağlık ve esenliğine odaklanmayı amaçlamakta ve sağlık hedeflerini karar alma sürecinin merkezine yerleştirebilmektir. Kentin ulaşımında ve konut alanlarında yeşil alanların çoğaltılması ve yeni ortamların yaratılmasıdır. Aynı zamanda sağlıklı kent, sosyal bütünleşmeyi oluşturmak ve geliştirmek için toplumun gelişmesine olanak sağlar. Yine kişilerin fiziksel, zihinsel ve sosyal

“İlçemizin ekonomisi büyük oranda tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. İlçemizde yetiştirilen pamuk, zeytin, incir, domates, biber, narenciye ve antepfıstığı üretimi ilçe ekonomisine önemli katkılarda bulunmaktadır.”

bakımlardan da tam bir iyilik haline ulaşmaları için sağlık uygulamalarını geliştirmeye çalışır. Kısaca sağlıklı kent, sağlık düzeyine ulaşmış bir kent değil, sağlığa adanmış ve sağlıklı bir kent için gerekli yapısal değişiklikleri ve süreci başlatmış bir kenttir. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ/WHO) sağlık kavramını; kişinin sadece bedensel değil, aynı zamanda ruhsal ve sosyal yönden de tam bir iyilik hali olarak tanımlamaktadır. Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Bölge Ofisi "Sağlıklı Kentler Projesi"ni yerel düzeyde "Herkes için Sağlık" ilkesine dayanan yeni halk sağlığı yaklaşımlarının uygulamada başarılı olacağını kanıtlamak amacıyla 11 kent seçmiştir. 1991 yılında Sağlıklı Kentler Projesi'nin hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelerde kentlerin sorunlarının çözümüne yönelik bir yaklaşım görüşü hakim olmuştur. Sağlıklı Kentler Projesi ile sağlıkta ve sağlık hizmetlerine ulaşmada

eşitsizliği azaltmak, yerel düzeyde sağlıklı toplum politikasını geliştirmek, sağlığı destekleyen fiziksel ve sosyal çevreyi oluşturmak, sağlık için toplum projesini güçlendirmek, yeni gelişmelere uyum gösteren bir toplum oluşmasını sağlamak, herkes için sağlık stratejisi ve gelişimi prensipleri ile uyumlu sağlık hizmetlerinin kurulması sağlanmıştır.

■ **Günümüz şartlarında kentleri tehdit eden unsurlar sizce neler?**

Bence gelir eşitsizliğinin artması, hayat pahalılığı, kış aylarında yakılan yakacaklar, trafik, güvenlik sorunları, kadına ve çocuklara yönelik şiddet, gençleri ve çocukları olumsuz etkileyen zararlı alışkanlıklar, kontrolsüz ve plansız yapılaşma, tahrip olan çevre, insanlar arasındaki iletişimin kaybolması, değerlerin yozlaşması gibi etkenler kent için ciddi bir tehdittir.

■ **Sağlıklı Kentler Birliği'ne ne zaman ve ne amaçla üye oldunuz?**

Sağlık sadece sağlık sektörünün değil, tüm sektörlerin işidir ve her sektörün bu konuda gerekli katkısı sağlanmalıdır. Kentsel yaşamda ortaya çıkan sağlık sorunları birçok mesleğin ve temsilciliğin ana amaçlarından biri olmalıdır. Özellikle kent planlaması, sağlıklı bir çevre, huzurlu ve yaşanabilir kent konusunda işbirliği içinde

çalışılmalıdır. Kent yaşamının iyileştirilmesi konusunda birçok mesleğin ilgisi var olmakla birlikte; her birinin bilgileri ve uzmanlık alanları sınırlıdır. Kent yönetiminde; kabul edilebilir ve uygulanabilir yaklaşımlara ulaşabilmesi için, farklı disiplinlerin kentle ilgili konulara katılması, bilgi ve deneyimlerini birleştirmesi, sağlıklı bir kente ulaştırmayı kolaylaştıracaktır. Yerel yönetimler sağlığın geliştirilmesinde ve sürdürülebilir kalkınmada önemli bir konumda olup, sağlığı etkileyen temel faktörlerden çevre, konut, sosyal hizmetler gibi alanlarda sorumludur. Kişilerin bulunduğu sosyal ve fiziksel çevre ile yaşam biçimleri, sağlığın başlıca belirleyicileridir.

Sağlıklı kent kavramı bir sonuç değil, daha çok bir yöntem olmuştur. Bir kent var olan sağlık durumuna ve olumsuz şartlarına bakmadan sağlıklı kent olabilir. Sağlıklı kentler ağına dahil olan kent, yaşanabilir sağlıklı kent yolunda gerekli yapı ve işleyişe sahip olarak kararlı ve sürekli bir şekilde diğer üye kentlerle işbirliği içinde gelişim kaydedecektir.

DSÖ'nün başlatmış olduğu Sağlıklı Kentler Projesi'ne, çalışmaların başladığı yıllardan itibaren dünyadaki kentlerden olduğu gibi Türkiye'den de birçok il ve ilçe belediyesi katılım göstermiş ve çalışmaları desteklemiştir. Sağlıklı Kentler Projesi'ne üye olan birçok kent çalışma alanlarındaki deneyimlerini birbirleriyle paylaş-

makta ve işbirliği içinde faaliyetlerine devam etmektedir. Bu yüzden 2005 yılında Sağlıklı Kent Projesi'ne üye olduk.

■ **Sağlıklı Kentler Birliği'nin çalışmaları hakkında neler söylersiniz? Beklentileriniz nelerdir?**

Sağlıklı Kentler Birliği sadece medikal anlamda sağlık seviyesinin yükseltilmesi, daha fazla sağlık merkezi daha fazla hastane değil; eğitim, planlama, ulaşım, altyapı, sanayi, sağlıkta ve sağlık hizmetlerine ulaşmada eşitsizliği azaltmak, yerel düzeyde sağlıklı toplum politikasını geliştirmek, sağlığı destekleyen fiziksel ve sosyal çevreyi oluşturmak, sağlık için toplum projesini güçlendirmek, yeni gelişmelere uyum gösteren bir toplum oluşumunu sağlamak, sağlık stratejisi ve sağlık gelişimi prensipleri ile uyumlu sağlık hizmetleri kurmak amaçlarına yönelik bütün sektörleri içine alan bir kalkınma birliği olmuştur.

Herkes için sağlık hedefleri doğrultusunda oluşturulan, karar vericiler, uzmanlar, sağlık profesyonellerinin de yer aldığı ağlar sürdürülen uluslararası işbirliğinin en iyi örnekleridir. Proje, sağlık hedeflerinin, sağlık politikalarının oluşturulması, izlenmesi, uy-

gulamalarının değerlendirilmesinde ve her üye ülkede planlı bir mücadele verilmesinde önemli bir role sahiptir. Sağlıklı Kent Projesi'nin hayata geçirilmesinde en önemli teknik ve öncü görev; kentte yaşayan insanlara, yerel yönetimlere, sivil toplum örgütlerine, resmi/gayri resmi kuruluşlara, mediyaya, yerel halk sağlığı çalışanlarına, halk sağlığı uzmanlarına, üniversitelere yüklenmektedir.

Sağlıklı Kentler Birliği, üye sayısını her geçen gün artıran, etkinlikleriyle, yayınlarıyla, saha çalışmalarıyla, üyelelerinin bilgi ve tecrübe paylaşımlarıyla, sürdürülebilir, sağlıklı kentler konusundaki uluslararası deneyimleri bizlerle paylaşmasıyla, bizim bu konudaki çalışmalarımızda önemli bir yol gösterici. Bütün bu çalışmaları ve faaliyetleri ile bize çok önemli fırsatlar tanıyor.

■ **Yenipazar Belediyesi'nin sağlıklı kent olma yolunda vizyonu nedir? Nasıl bir hedef belirlediniz bu konuda?**

İmar düzenlemelerini şehir silüetini bozmayacak şekilde çok fazla yoğunluk artırmadan yapmak, Aşağı Dip Gölü rekreasyon alanı gibi insanların sağlıklı sosyalleşebileceği rekreasyon alanlarının sayılarını arttırmak, yeşil ve açık yeşil alanları arttırmak.

"Sağlıklı kentler ağına dahil olan kent, yaşanabilir sağlıklı kent yolunda gerekli yapı ve işleyişe sahip olarak kararlı ve sürekli bir şekilde diğer üye kentlerle işbirliği içinde gelişim kaydedecektir."

■ **Yenipazar, sağlıklı kent olma yolunda ne gibi adımlar attı, atıyor? Projelerinizi özetleyerek anlatabilir misiniz?**

Sağlıklı Kentler Birliği'nin bütün faaliyetlerine katılmaya özen gösteriyoruz ve çalışmalarını ve faaliyetlerini özenle takip ediyoruz. Yenipazar Belediyesi olarak bugüne kadar toplum ve kent sağlığı ile ilgili birçok çalışmayı ve projeyi hayata geçirdik ve geçirmeye de devam ediyoruz. Bunlara örnek olarak tarihi Yel Değirmeni, 122 basamaklı işlemeli yavaş merdiven, park ve meydan düzenlemelerimiz, mahalle arası geleneksel çörek ekmeği fırınları restorasyon çalışmaları devam etmektedir.

■ **Son olarak eklemek istedikleriniz...**

Sağlıklı Kentler Birliği, Türkiye'de gelişmesi ve uygulanabilmesi amacıyla, bu konuya önem veren kentlerin bir araya gelerek oluşturduğu güç birliğidir. Yenipazar Belediyesi olarak bu kıymetli çalışmanın içerisinde olduğumuz sürece kazanan her zaman halkımız ve ülkemiz olacaktır. Sağlıklı kentlerin oluşumunda emek harcayan herkese, sizlerin aracılığıyla kolaylıklar dilerim.

Bishan Park

Kentin vahaları: Kent Parkları

Endüstriyel üretimin hammadde ihtiyacı doğanın hoyratça sömürülmesine neden olmuş, bir de buna insanlığın değişen yaşam tarzının getirdiği yeni alışkanlıklar eklenince çevre önemli tehlikelerle karşı karşıya kalmıştır. İnsanlar, toplumlar refah düzeylerini artırmışlar ancak öte yandan çevre sorunları bugün dünyanın çözüm aradığı önemli bir gündem maddesi haline gelmiştir.

Hızla gelişen kentlerde yapılaşma artarken, sanayinin çarkları arasında sıkışan insanlık ise doğaya zarar verdiği gibi doğadan da gittikçe uzaklaş-

maya başlamıştır. Bu tekdüze yaşam ise insanların sadece fiziki değil psikolojik ve sosyal sorunlar yaşamasına da neden olmuştur.

Modern zamanların insanları bu sorunların üstesinden gelebilmek için kent içinde nefes alacakları, ruhlarını dinlendirebilecekleri yeşil alanlara ihtiyaç duyar hale gelmiştir.

Kentsel yeşil alanlar, bina ölçeğinden metropoliten ölçeğe değişik büyüklüklerde ve değişik işlevlerde bulunurlar. Bu alanlardan kent parkları, kullanıcıya pek çok rekreasyonel imkanlar sağlamanın yanı sıra, büyük

ölçekli olmalarından dolayı barındırdıkları flora ve fauna ile kentin biyoçeşitliliğini artırarak kent ekosisteminin devamlılığını sağlar ve kentin yeşil altyapısını oluştururlar. Tarihsel süreçte kent parklarının tasarlanmasının arkasındaki en önemli neden, kentteki hayat kalitesinin yükseltilmesi olmuştur(1).

Kent parklarının çeşitli tanımları bulunmakla birlikte genel olarak tanımın çerçevesi kentte yaşayanların nefes alabilecekleri, boş vakitlerinde gidebilecekleri, ulaşılabilirlik anlamında insanlara yakın olan, yeşil bir dokuya

sahip içinde işlevsel alanlar bulunan mekanlar olarak çizilebilir.

Yeni Çağ'ın başlamasıyla birlikte Avrupa'dan başlayan aydınlanma hareketi dünyanın seyrini değiştirmiş bilimde, sanatta ve teknolojiye gelişmeler dünyada yeni bir düzenin kurulmasına neden olmuştur.

Kent parklarının tarihinin izlerini 17. yüzyıla kadar sürmek mümkün. Kraliyete ait av alanlarının halka açılmasından Şehri Güzelleştirme Hareketi'ne uzanan süreçte sanayi devriminin kent üzerindeki baskısı ve bunların iyileştirmesine yönelik adımlar atılmış/atılmaktadır. Bugün kent parkları kentin önemli altyapı unsurlarından biri olarak kabul edilmeye ve bu yönde özellikle yerel yönetimlerce

planlama ve tasarımlar yapılmaya başlanmıştır.

Londra denilince ilk akla gelen ve kentin simgelerinden ve en büyük parklarından biri olan Hyde Park (142 ha) başta kraliyet için av alanı olarak tasarlanmış olsa da I. Charles tarafından 1637 yılında halka açılmıştır. Yine kraliyet için av alanı olarak tasarlanan Regent's Park (166 ha) daha sonra halkla buluşturulmuştur.

Almanya'nın Münih kentinde bulunan Englischer Garten, 370 ha'lık alanıyla başta askeri bahçe olarak kullanılmışken halka açılması 1789 yılında olmuştur.

Fransa'nın başkenti Paris de kamusal kentsel yeşil alanlar açısından dünyanın önde gelen kentlerindendir. Bu alanlar da yine saray bahçesi veya av alanları olarak tasarlanmış ardından kamuya açılmıştır. Louvre Müzesi ile Concorde Meydanı arasında bulunan Tuileries Park, Bois de Boulogne, Luxemburg Bahçeleri, Bois de Vincennes ve onun bir bölümü olan Park Floral de Paris öne çıkan kentsel yeşil alanlardır.

Bazı yazarlara göre yalnızca halkın parasıyla inşa edilen ilk kent parkı Birkenhead Park olurken Victoria park gibi halkın yarattığı şehir parkının tarihin ilk kent parkı olduğu düşünülmektedir. Birleşmiş Milletler ve Kanada'da 1850 ve Britanya'da 1840

yılından sonra belediyeler parkları desteklemiştir. (Laures ve ark., 2007). (2)

19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren kentlerin yapısının değişmesine ve yaşam koşullarının sağlıksızlaşmasına karşı çeşitli kent hareketleri ortaya çıkmıştır. Bu hareketlerden biri de Amerika'da 1899 yılında başlatılan 'Şehri Güzelleştirme Hareketi'dir. Bu hareketle kentlere mimari bir kimlik kazandırmak bunun yanı sıra şehirlerde yeşil alanları planlayarak sosyal ve fiziksel iyileştirmeyi sağlamak amaçlanmıştır. Bu hareketin öncüsü de New York'un kalbinde Central Park'ı tasarlayan Frederick Law Olmsted'dir. Olmsted bu hareketi Amerika'da hayata geçirmek için İngiltere, Fransa ve Almanya'da kent parklarını gezmiş, Londra ve Paris'teki kent parklarından etkilenmiştir.

Avrupa'da gördüğü büyük kentsel yeşil alanlardan etkilenen Olmsted, Amerika'ya dönerek buradaki yaşam koşullarını iyileştirmek amacıyla kentlerde "kırsal" yaşamı deneyimletmek amacıyla büyük pastoral kent parkları tasarlamaya başlamıştır. En önemli eseri olan Central Park, 1857-1873 yılları arasında New York'un yoğun kentsel dokusu arasında kırsal ve pitoresk bir alan yaratmak amacıyla planlanmıştır. Central Park, kentsel gelişmenin peyzaj ögesi önderliğinde yaşandığı en önemli örneklerdendir.

Tanner Springs Park

Central Park

Freshkills Park

Olmsted, parkı çalışan insanların iş çıkışı gittiği ve şehrin gürültüsünden uzak vakit geçirebilecekleri yer olarak tasarlamaya çalıştığını belirtmiştir (5). Aynı döneme denk gelen 1860 tarihli Boston Emerald Necklace, Olmsted tarafından Boston'ın doğal drenajı olarak planlanmış ve kamusal yeşil alanları birbirine bağlayarak kamusal yeşil sistem oluşturmuştur(3).

20. yüzyılda 1. ve 2. Dünya Savaşları modern ve çağdaş sanat akımlarının gelişmesini, bu akımların gelişmesi de kent parklarının tasarımlarını etkilemiştir.

1962'de yayınlanan Silent Spring kitabı ile Rachel Carlson ve 1969 yılında yayınlanan Design With Nature kitabı ile Ian McHarg, dünyanın bozulan ekolojik dengesi hakkında ve bunun etkileyeceği peyzaj mimarlığı planlamaları ve tasarımları hakkında bir kırılma noktası yaratmışlardır. Artık ta-

sarımlar yüzyıllardır süregelen estetik kaygı ile değil, aynı zamanda insanın doğa üzerindeki inanılmaz etkisinin azaltılması kaygısıyla hareket etmeye başlamıştır(4).

Central Park'ı tasarlayan Frederick Law Olmsted ile Calvert Bowyer Vaux'ın ilk kez "peyzaj mimarı" unvanını bu proje ile birlikte kullandığı ifade edilir. 21. yüzyılda peyzaj kavramı da insanların ihtiyaçları ve değişen yaşam şekillerine göre yenilenmiştir. Son 20-25 yıl içinde ise peyzaj, çağdaş kentleşme için bir model olarak önerilmiştir. Peyzaj şehirciliği kavramı ise 1997 yılında düzenlenen Peyzaj Şehirciliği Sempozyumu'nda ilk kez ortaya konmuş ve bugün peyzaj dinamikleri kentlerin dizaynında başarılı örneklerle kendini hissettirmektedir.

21. yüzyıl kent parkı tasarımlarının önemli hedeflerinden biri, kent sisteminin sürdürülebilirliğine ve yağmur

suyu yönetimi gibi kentin altyapısına katkı sağlamaktır. Almanya tabanlı ofis Atelier Dreiseitl'in Tanner Springs Park, Bishan Park gibi tasarımları, özellikle kentin su yönetiminin iyileştirilmesini hedefleyen tasarımlardır(5).

2035 yılında tamamlanması planlanan Freshkills Park, eski atık depolama alanının rehabilite edilerek parka dönüştürülmesi projesidir. Park, Central Park'ın 2,7 katı büyüklükte ve bu yönüyle de New York'un en büyük ikinci parkı olacaktır. Projede eski-endüstriyel şehrin dönüştürülmesi için peyzaj, araç olarak kullanılmıştır. 21.yüzyıl peyzaj şehirciliğinin güzel bir örneğidir.

Türkiye açısından kent parkları tarihine baktığımızda 1870 yılında İstanbul'da Kısıklı'da kurulan "Millet Bahçesi" ilk halk parkı olarak karşımıza çıkmaktadır. Taksim Parkı (1882), bunun ardından gelmiştir. O dönemde yeşil alanlar belediye, halk ve millet bahçeleri gibi adlarla anılmıştır.

Çamlıca Parkı, Abdülaziz döneminde halka açılırken, II. Meşrutiyet'in (1908) ilanından sonra Bebek Kasrı'nın bahçesi gibi bazı köşk ve kasırların bahçeleri halka açık hale getirilmiştir. Gülhane ve Doğançılar Parkları da 1912-1914 yıllarında halka açılmıştır.

Türkiye'de planlı parkların yapımı ise Cumhuriyet dönemiyle başlamıştır. Özellikle başkent Ankara'da yeni bir

Taksim Park

İzmir Kültürpark

Bursa Kültürpark

kentsel kimlik ve kentlilik bilinci oluşturmak amacıyla şehir tasarlanmıştır. Böylece Ankara, bozkır Anadolu kasabası imajından sıyrılmıştır. Kızılay'da Güvenpark, Ulus'ta Millet Bahçesi ve Gençlik Parkı bu düşüncelerle hayata geçirilmiş yeşil alan projeleridir.

Öte yandan Cumhuriyet sonrasında Anadolu'nun diğer kentlerinde de kent parkları yapılmıştır. İzmir Kültürpark, Bursa Kültürpark, Konya Kültürpark, Antalya Karaalioğlu Parkı, Adana Atatürk Parkı bunlara örnekler.

Kent parklarının planlanması ve tasarım süreçlerinde bazı ilkeler gözetilmektedir. Çevre analizi yapılarak, iklim, toprak, su yapısı, topografyası incelenmelidir. Parkın yapılacağı bölgede oturanların profili çıkarılarak, bu profile uygun ihtiyaçlara parkta yer verilmelidir. Her yaştan kişiye hitap edecek üniteler bulunmalıdır. Kent parkının hem kendi içinde hem de

kentteki diğer yeşil alanlarla bütünlüğü sağlanmalıdır. Ulaşılabilir olmalıdır. Uzun süre kullanıma uygun olmalıdır. Gece-gündüz güvenliği sağlanmalıdır. İlgi çekici mekanlar oluşturulmalıdır. Parklarda dayanıklı yüzey kaplamaları seçilmelidir. Kişi başına en az 10 metrekare alan düşecek şekilde parklar planlanmalıdır. Gerekli etütler yapılarak en uygun peyzaj planı hazırlanmalıdır. Tuvaletler ve sıhhi tesislere yer verilmelidir. Sulama ve drenaj sistemleri planlanmalıdır. Bu temel unsurların yanı sıra kent parkları temalarına göre de bünyelerinde farklı işlevsel alanlar bulundurulur. Bunları da yürüyüş, bisiklet yolları, konser alanları, çocuk oyun alanları, spor kompleksleri, yapay göletler, piknik alanları, konsept bahçeler, gezinti alanları, açık hava sergileri, seyir tepeleri, botanik parkları, hayvanat bahçeleri, kültürel tesisler ya da kültür merkezleri, bilim

merkezi, gözlemeyleri ve teknik tesisler şeklinde sıralanabilir.

Başta kraliyet için tasarlanan av alanlarının halka açılması ardından sanayi devrimiyle birlikte kentlerin gelişmesiyle hem kent hem de kentliler için nefes alma alanları olarak yapılan kent parkları, günümüzde dünyanın dört bir yanında modern kent tasarımlarında en önemli altyapı ögesi olarak değerlendirilmektedir. Ayrıca peyzaj mimarlığı kent parklarının planlamasında ve tasarlanmasında önemli bir disiplin olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kaynakça ve notlar:

1. Aytaç, Gülşen; Kuşuluoğlu, Doğa Dinemis; Kent Parkları; 2015, (Erişim: <http://www.plantdergisi.com/yazi-doc-dr-gulsen-aytac-120.html>)
2. Elinç, Hakan; "Görsel Kalite Değerlendirmesi Yöntemi ile Antalya İli Alanya İlçesindeki Abdurrahman Alaettinoğlu ve Alanya Belediye Başkanları Kent Parklarının İrdelenmesi" Yüksek Lisans Tezi, Konya, Temmuz, 2011, s.4-5 (Erişim: http://www.altso.org.tr/wp-content/uploads/2017/02/hakan_elci.pdf)
3. Aytaç, Gülşen; Kuşuluoğlu, a.g.m., 2015
4. Aytaç, Gülşen; Kuşuluoğlu, a.g.m., 2015
5. Aytaç, Gülşen; Kuşuluoğlu, a.g.m., 2015 Polat, Ahmet Tuğrul; Önder, Serpil; "Kent Parkı Kavramı ve Konya Kenti için Bir Kent Parkı Örneği", Selçuk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi, Sayı: 34, Cilt 18, Yıl:2004 (Erişim: https://www.researchgate.net/publication/277309744_Kent_Parki_Kavrami_ve_Konya_Kenti_Icin_Bir_Kent_Parki_Ornegi)

Antalya Karaalioğlu Parkı

Dikkat gözüm üzerinizde...

Sokakları ve nesneleri insancillaştırmak felsefesiyle yola çıkan eyebombing akımı, kamusal alanlarda cansız bir nesnenin üzerine "göz" çıkartması yapıştirarak ona bir anlamda kişilik kazandırma sanatıdır. Böylece o nesne herhangi birşeyden biranda insanları gülümseterek, onlara ilham veren bir kişiliğe dönüşüyor. Geleneksel sokak sanatlarının dışında gelişen bu yaklaşım; kamuya açık bank, trafik tabelası ya da çöp kutularının daha özenli kullanılmasına da olanak sağlıyor.

Bisikletlilere özel trafik lambası

Danimarka'nın başkenti Kopenhag'da o kadar fazla bisiklet var ki belediye bisiklet trafiğini engellemek için yollara tabelalar yerleştiriyor. Dünyada bir ilk olarak gerçekleştirilen uygulama ile şehrin toplam 390 km uzunluğundaki korumalı bisiklet yollarının stratejik noktalarına, trafik durumunu bildiren elektronik tabelalar yerleştirilecek.

Toplam 4,2 milyon Danimarka Kronu (2,2 milyon Lira) bütçe ile hazırlanan yeni ekranlar, bisikletlilere yol çalışmaları, özel etkinlikler, bazı noktalara uzaklık, sıralar ve yavaş ilerleyen

bisiklet trafiği hakkında bilgi vererek bisiklet sürücülerini alternatif rotalara yönlendirecek. Kopenhag'da 2016'da vatandaşların yüzde 41'i günde ortalama 1,4 milyon km yolu bisikletlerle kat ederek işe ya da okula gitti. Şehir merkezi trafiğinin yüzde 32'sini bisikletliler oluşturdu. Geçtiğimiz yıl, ilk kez şehir merkezine giren bisiklet sayısı otomobil sayısını geçti. 2016'da bir günde şehir merkezine giren ortalama bisiklet sayısı 265 bin 700, otomobil sayısı ise 252 bin 600 olarak kaydedildi.

Dalgalarda dinlenmek

2011 Kobe Bienali'nde sergilenen çok kullanışlı bir oturma grubu olan "Crater Lake" isimli bu ödüllü tasarım; 1995 yılındaki Büyük Hanshin-Awaji Depremi'nden ilham alıyor. Crater Lake; her alanını ziyaretçilerin çevreyi görmelerini sağlayacak bir oturma alanı olarak kullanılabilecekleri ve böylece içinde ve çevresinde bir sosyal etkileşim başlatabilecekleri bir buluşma yeri olarak hizmet ediyor. Her yüzey oturma ve yatay yüzey olarak kullanılabiliyor. Alanın ortasında, kullanıcının tercihlerine göre yeniden düzenlenebilen ek oturma tabureleri bulunuyor. Nazik tepe yüzeyleri, bir oyun alanı gibi manzara alanıyla etkileşime girmeye, dağınık gölgesinde dinlenmeye ve tercih edilen düzende oturarak sosyalleşmeye olanak sağlıyor.

(Kobe Bienali'nin kapanışından sonra, Crater Lake sökülerek, malzemeleri ve donanımı, yerel topluluk tarafından kullanılan mobilya tasarımı için tekrar kullanılmıştır).

Prof. Dr. Yalçın MEMLÜK

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi
Emekli Öğretim Üyesi

Osmanlı modernleşmesi ile ortaya çıkan bir kentsel mekan olarak ‘Millet Bahçeleri’

Osmanlı tarihinde ‘Lale Devri’ olarak adlandırılan ve 1703 – 1730 yılları arasını kapsayan kısa süreç, özellikle güzel sanatlar açısından çok verimli bir dönemdir. Şiirde edebiyatta, müzikte, sivil mimaride, özellikle de yeşil alanların kullanımında büyük değişim ve yenilikler söz konusu olmuştur. Denilebilir ki, Türk bahçe sanatı bu dönemde çok büyük bir gelişimi yakalamıştır.

Lale devrine gelinceye kadar İstanbul’un dünyada bir eşine nadir rastlanan doğal peyzajı, Lale Devri’nde adeta sanat eserlerinin toplandığı bir müze haline getirilmeye çalışılmıştır. Devrin bu güzel dekoru içinde geçen sosyal hayat da çok renklidir. Ancak, sosyal ve kültürel alandaki gelişmeler ne yazık ki siyasi ve idari alanlarda yakalanamaz, hatta gözle görülür bir gerileme yaşanır (Aran,1977).

Zamanın sultanı III. Ahmet ve veziriazam İbrahim Paşa batıdaki olguları ve gelişimleri yakından takip etmektedirler. Bu amaçla 28 Çelebi Mehmet Efendi adında bir sefiri Fransa’ya yollarlar. Avrupa Barok döneminin en

parlak devrini yaşamaktadır. Fransa’da Kral XIV. Lui’dur. Versay (Versailles) sarayının en görkemli zamanıdır. Fransızlar tüm barok yapıları ve bahçeleri 28 Çelebi Mehmet’e gösterirler ve Versay’da kendisine ikametgah olarak bir daire tahsis ederler. Çelebi Mehmet İstanbul’a döndüğünde gördüklerini Sultan’a anlatır. Anlatılanlardan çok etkilenen III. Ahmet, İstanbul’un manzarası güzel her köşesine saraylar, köşkler ve bahçeler yaptırır. Genelde Boğaziçi kıyıları ve Haliç’e konulanmış olan bu eserlerin en önemlisi Sadabat Sarayı ve onun bahçesidir.

Lale Devri ile Osmanlı, geleneksel ‘Bahçe’ uygulamasından, batının toplumu dönüştürme ve sosyalleştirme adına çok güçlü bir biçimde kullandığı ‘Park’a geçiş yapmıştır. Özellikle akarsu vadilerinin düzenlenmesiyle (Mesire Yeri) daha çok gezinti amaçlı kullanımlara olanak sağlayan bu alanların en unutulmayanları, İstanbul’daki Göksu ve Kağıthane Dereleridir.

İnalçık (2010), Lale Devrinin Osmanlı İmparatorluğu’nun son Rönesans hareketi’ olarak tanımlandığını söyler.

Afyon Millet Bahçesi

Erzurum Millet Bahçesi

Giresun Millet Bahçesi

Sonu kanlı biten bu dönemden sonra İmparatorluk savaşlar, topraklar kaybeder.

Tanzimat Fermanı, Osmanlı’nın modernleşme ve batılılaşma gayretlerinin Lale Devri’nden sonra ikinci büyük ve önemli adımıdır. 3 Kasım 1839 yılında sadrazam Mustafa Reşit Paşa’nın tarihte Gülhane Hatt-ı Şerif’i olarak anılan fermanı Topkapı Sarayı’nın Gülhane Bahçesi’nde bizzat kendisinin okuması, halka açıklaması ve ilan etmesiyle başlar.

Bu ferman ile Osmanlı’da eğitimden sanayiye kadar yüzü batıya dönük yeni bir uygulamalar dönemi başlar. Lale devrinde olduğu gibi bu değişim de Osmanlı eliti tarafından başlatılmış, zaman zaman hem toplumun hem de aydınların direnişleriyle karşılaşmıştır. Osmanlı ülkesinin tamamı Tanzimat uygulamalarına dahil edilememiştir.

Tanzimat ve Islahat fermanları ve arkasından Kanuni Esasi’nin ilan edilmesiyle önce ‘Millet’ ve ‘Ümmetteba’ kavramları yeniden düzenlenmiş, ümmet ve millet bütünleştirilerek, hepsi ‘Millet’ yapılmıştır. Tanzimat’tan önceki Osmanlı devlet düzeninde Müslümanlar ümmetteba, Müslüman olmayan topluluklar millet olarak tanımlanmışlardır. (Sakaoğlu,1986). Konumuzu oluşturan ‘Millet Bahçeleri’ de bu bütünlüğü

simgeleyen bir kavramdır. Tanzimat sonrası yapılan düzenlemeler tüm devlet sathında yeni teşkilatların kurulmasını, halkın yaşam biçiminin dönüştürülmesini, sosyalleşme gibi kavramları beraberinde getirmiştir. Bu kapsamda hazırlanan Vilayet Nizamnamesi içinde yer alan bir konu da ‘Millet Bahçeleri’dir.

Çelik’e (1998) göre, kamuya açık park kavramı İstanbul’da 1860’larda girmiştir. 1864’te Taksim-Pangaltı yolu inşa halindeyken, Taksim’deki Hristiyan mezarlıklarının Şişli’ye taşınmasıyla boşalan alana bir bahçe yapılması düşünülmüştür. Osmanlı başkentinde türünün ilk örneği olan Taksim Bahçesi’nin yapımı beş yıl sürmüş ve 1869’da tamamlanmıştır. Tepebaşı’nda oluşturulan diğer bir park da, Tepebaşı Parkı’dır. Bu uygulamaları 1870 yılında Kısıklı’da açılan ‘Millet Bahçesi’ takip etmiştir. Kentte bulunduğu yerin isimleriyle anılan birçok alan, park ve benzeri yerler artık ‘Millet’, ‘Hürriyet’ gibi adlarla anılmıştır.

Osmanlı’da tesis edilen parklar batıdakilerden farklı olmakla birlikte, yine bazı toplumsal gereksinimlerden doğduğu bir gerçektir. Tanyeli’ye (1986) göre; yeşil alan toplumun kamusal alanlardaki yansımalarının görünür bir biçimidir. Ancak, yeşil alanlarla ilgili bu yansıma zamanın

yazarları da dahil olmak üzere toplumun her kesimi tarafından tepkiyle karşılanmıştır. Park ve mesire, aynı zamanda geleneksel başka normları da yıkmakta, yeni lüksler tanımlanmakta ve bazı yeni lüksler sayesinde varlık kazanmaktadır.

XIX. yüzyılda Osmanlı’da eğlence kültürü de toplu katılımı içeren bir etkinlikler. Bunda da cemaat olgusunun değişik tezahürlerini bulmak mümkündür. Mesireler, gezi yerleri, bayramlar, düğünler halkın kendisini bir idealin etrafında toplanmış olarak bulduğu etkinlikler biçiminde süregelmiştir. İstanbul’un Kağıthane, Göksu, Çamlıca, Yuşa Tepesi, Bentler vb. yerleri böylesi bir eğlence kültürünün yaşandığı yerler olmuştur. (İşin,1986)

Tekeli (1985) bu hususu şöyle belirtir; değişen kent dokusu içinde yeşil alanların da işlevi değişmeye başlamıştır. Kent içi yeşil alanlar, kentlinin beslenmesine doğrudan katkıda bulunan tarımsal üretim yerleri olmaktan uzaklaşmaya başlamıştır. Bunların bir kısmı (bağlar, bostanlar) yeni konut alanları haline gelmiş, kentlerde tüm kentlilerin kullanımına dönük ‘Belediye Parkları’ oluşmaya başlamıştır. Belediye Parkları genellikle kentin büyümesi sonucu kent içinde kalan mezarlıkların nakli ya da dönüşümü ile gerçekleştirilmiştir.

Kağıthane

Kağıthane

İstanbul'un ilk imar planının Moltke tarafından yapıldığını söyleyebiliriz. Sultan Abdülmecit döneminde Bekir Paşa tarafından bir başka planlama çalışması daha yapıldığı bilinmektedir. Ama bu planın tam olarak hangi tarihte yapıldığı, ne olduğu, uygulanıp uygulanmadığı bilinmemektedir. Bekir Paşa orduda görevliken Sultan Abdülmecit tarafından 1840'ta Londra'ya öğrenci olarak gönderilmiştir. Döndüğünde atandığı mühendishanede İstanbul için bir plan hazırlamıştır. Bekir Paşa'nın akrabalarından Mehmet Eşref bey bu planı şöyle anlatmıştır: 'Bekir Paşa İstanbul'un birer sanat abidesi olan camilerini esas alarak bir şehir planı hazırladı. Mimar Sinan'ın Süleymaniye ve Şehzade Camilerini, Mimar Hayrettin'in Beyazıt Camiini, Mimar Mehmet Ağa'nın Sultanahmet Camii'ni, Mimar Davut ile Kasım'ın Yeni Camii'ni, Sultan Selim Camii'ni ve nihayet Laleli ve Nuruosmaniye Camilerini esas tutarak, bütün İstanbul'un yolları bu yüksek mabetlere doğru geliyor, camiler ise geniş meydanlar ortasında kalıyordu. Muhtelif mahalleler arasında parklar ve bahçeler yapılıyor, bütün çeşme ve sebillerle türbe ve medreselerin de etrafı açılıyordu. Avrupa treni İstanbul'a bu plana göre geliyordu. İstanbul'un en büyük garı Yedikule'de bulunan Kazlıçeşme'de yapılıyordu. İstanbul surlarının Yedikule'deki yal-

dızlı kapısı, Fatih Sultan Mehmet'in İstanbul'a girdiği kapı farz edilerek, yıldızlı kapının bulunduğu yere büyük bir tak-ı zafer şeklinde bir kapı planı yapılmıştı.(...) Avrupa treni bu muazzam kapı önünde duruyor, tren şehre girmiyordu. Şehirde atlı tramvay işletiliyordu. Plan eğer bu anlatılan biçimdeyse, 1850'ler Avrupası başkentlerinde uygulanan büyük imar operasyonlarına özenilerek hazırlandığı kolaylıkla söylenebilir. Bu etkilenme daha çok Haussmann'ın Paris'teki uygulamalarına özenme biçiminde ortaya çıkmıştır. Bu dönemde Paris'te sefir olarak bulunan Ahmet Vefik Paşa da, orada gördüğü imar uygulamalarını vali olunca Bursa'da gerçekleştirmeye çalışacaktır' (Tekeli, 1985).

Taksim Millet Bahçesi'nin açılışından üç yıl sonra 1869'da Üsküdar'daki Sarıkaya Millet Bahçesi oluşturulmuştur. Alemdağ'da inşa edilen Kasr-ı hümayüne ulaşım söz konusu olunca kasrın yoluyla Millet Bahçesi'nin yolu Nafie Nezareti tarafından şose bir yol olarak gerçekleştirilmiştir. 1871'de 'Sultanahmet Millet Bahçesi' tesis edilmiştir. 1877'de 'Tepebaşı Millet Bahçesi' yapılmış, kayıtlara göre Tünel'in yapımı sırasında çıkan molozlar bu bahçenin içindeki boşluğa doldurulmuştur. Bahçe sultan Abdülhamid tarafından himaye görmüş, bilahare 1888'de Şehremaneti ne tevdi olunmuştur. Bu bahçenin yapımından

sonra İstanbul'da Cemil Paşa'nın gayretleriyle yeni bir bahçeler ve parklar dönemi başlamıştır (1913). Bunlardan bazıları, Sarayburnu-Gülhane Parkı, Üsküdar Doğancılar Parkı, Mahmut Şevket Paşa Parkı, Sultanahmet Bahçeleri ve Fatih Parkıdır. İstanbul dışında da hemen her büyük ile bir Millet Bahçesi ihdas edilmiştir (Polat,2001).

Arseven (1983), Millet Bahçelerinin içine yerine ve büyüklüğüne bağlı olarak, müzik köşkleri, lokantalar, gazino, dans ve oyun salonları, konser ve tiyatro salonu gibi yapılara da yer verildiğini yazmıştır.

Osmanlı İmparatorluğu döneminde iki kez (birincisi 1876, ikincisi 1908) meşrutiyet ilan edilmiştir. Özellikle II. Meşrutiyetin yarattığı eşitlik, kardeşlik ve hürriyet ortamında; Osmanlı milletinin yaratılması, ilerlemesinin gerçekleştirilmesi, medeniyete ilişkin yapılanmalar toplumun ana hedefleri haline getirilmeye çalışılmıştır. Başta Anadolu olmak üzere tüm Osmanlı ülkesinde meşrutiyetin ruhunu yansıtabak yeni yapılanmalar hızla uygulamaya konmuştur. Bu uygulamaların en önemlilerinden birisi de Fransa'daki Halk Bahçelerinden esinlenerek yapılan 'Millet' Bahçeleridir. Millet Bahçeleriyle, kişilerin ve toplumun sosyalleştirilmesi ve kontrol edilmesi hedeflenmektedir.

O dönemde açılan millet bahçelerinde pek çoğunun içinde Osmanlı Kulübü, kütüphane ve tiyatro yapıları inşa edilmiştir. Millet Bahçesi yapılan yerlerden biri de Ankara'dır. Bunların yanı sıra Ankara'da, 19. yüzyılın son çeyreğinde; Muallim Mektebi (Şimdi yerinde Ulus Çarşısı bulunmaktadır), Sanayi Mektebi (Şimdi yerinde I. Sanayi Okulu yer almaktadır), Ziraat Mektebi (Şimdi yerinde Meteoroloji Genel Müdürlüğü bulunmaktadır) ve Ankara Sultanisi (Taş Mektep) (Yüksek İhtisas Hastanesi'nin bulunduğu yer) kurulmuştur.

Millet bahçesinin yapımı Ziraat Mektebi'nin açılışından sonradır. Ziraat Mektebi hocalarından Ziraatçı Muhittin Bey'in düzenlediği Millet Bahçesi özellikle akasya ağaçları ve ortasındaki havuzuyla yapıldığı dönemde Ankaralılara büyük hizmette bulunmuştur. İçinde ahşap ağırlıklı bir de tiyatro binasının bulunduğu Millet Bahçesi 1926'ya kadar ilk yapıldığı halde kalmıştır. Tiyatro binası 3 kez yanmış, yeniden inşa edilmiştir. Çevresi duvar ve demir parmaklıkla çevrili millet bahçesinin karşısına daha sonra Enver Paşa'nın İttihat ve Terakki Kulübü'nün binası inşa edilmiştir. Bu yapı daha sonra birinci meclis binası olarak hizmet vermiştir.

Millet Bahçesi'ni, Mukaddes Anka ra'dan mektuplar adlı yapıtında Kadriye Hüseyin şöyle anlatır: '...Meclis binasının karşısında bakımsız kalmasına rağmen eski dinlendirici özelliğini muhafaza eden Millet Bahçesi bulunmaktadır. Burası herkes için buluşma yeridir. Çünkü çiçeklerle bezenmiş olan bu üçgenin ortasında lokanta ve kahve olan bir bina bulunmaktadır. Alkollü içkiler bütün Anadolu'da kesin olarak yasaklanmış, olduğundan burada yalnız soğuk meşrubat ile yaz-kış olan çaydan başka bir şey içilmemektedir...'

Başta Mustafa Kemal olmak üzere bütün milletvekilleri bu bahçeye sık sık gelir, hatta sabahlara kadar süren oturumlar sırasında bahçedeki lokantanın hazırladığı işkembe çorbasını içerlerdi. Pek çok milletvekili tanıdıklarıyla bu bahçede buluşur, onları bu bahçede ağırladı. O dönemde Meclis'le park arasındaki çıplak, ağaçsız bir yol ovaya doğru Ankara Tren İstasyonu'na uzanırdı. Ankara İstasyonu ve hattını İngilizler başlayıp Almanlar bitirmişti. Cepheye giden Mehmetçik'in uğurlaması Millet Bahçesi'nin önünde bu yol üzerinde yapılırdı.

1924 yılında Ankara'ya gelen İngiliz gazeteci Grace Ellison'u Millet Bahçesi çok etkiler ve buradan övgüyle bahsederek şöyle yazar; '...Bir öğleden sonra Meclise geldiğimden bahçesinde bando çalıyordu. Kendi kendime parlamentonun ciddi meşgalesine çok acayip giden bir adet diye düşündüm. Benden nezaketen bandonun çalması için parça seçmemi istediler. Ben de Türk müziği rica ettim. Milletvekillerinden birisi bir opera yazmış. Onun eserinden bazı bölümleri büyük bir zevkle dinledikten sonra besteciyle tanıştırdım. Opera günün koşullarına uygun yazılmış heyecanlı ezgilerle dolu. Anlayan dinleyicilerin gözlerinde yaşlar geliyordu. Orkestra bana bir de halk aşk türküsü çaldı. İki aşığın (Anadolu ve Rumeli) uzun yıllar ayrıldıktan sonra birleşmelerinin şarkısı...'

13 Eylül 1921 Salı günü 3282 şehit vererek kazanılan 'Sakarya Savaşı'nın ardından Ankara'ya dönen Mustafa Kemal büyük bir coşkuyla karşılanmış, karşılamaya gelen bayanlar Millet Bahçesi'nde toplanarak Mustafa Kemal'e şükran duygularını iletmışlerdir.

1 Mayıs 1922 akşamı Millet Bahçesi'nde bir eğlence düzenlenir. 'Malül

Makinist' piyesi sahnelenir. Bahçe rengârenk fenerlerle donatılır ve Türkiye ilk işçi bayramını böyle bir coşkuyla kutlar. Millet Bahçesi'nin görevleri bununla da bitmez, örneğin bahçenin istasyon yönünde 1928 yılında, yanan ahşap bir sinema açılır, hatta arada bir burada tiyatro da oynar. (Memlük,2008)

Anadolu'nun ve Trakya'nın belli başlı Osmanlı kentlerinin hemen hepsinde; Adana, Ankara, Aydın, Bursa, Edirne, Erzurum, Kars, Konya, Mersin, Sinop, Sivas bir Millet Bahçesi var olmuştur. Günümüzde, sınırlarımız dışında olan serhat şehirlerimizde bile bu bahçelerin izleri kalmamıştır.

KAYNAKÇA

1. Aran, S. (1977). *Peyzaj Mimarisi Temel Prensipleri*. A.Ü.Z.F. Yayını, Ankara.
2. Arseven, C. E. (1987). *Sanat Ansiklopedisi*. M.E.B yayını, Ankara.
3. Asiltürk, B. (2000). *Osmanlı Seyyahlarının Gözü ile Avrupa*. Kaknus Yayınları, İstanbul.
4. Çelik, Z. (1998). *19. Yüzyılda Osmanlı Başkenti, Değişen İstanbul*. Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul.
5. Işın, E. (1986). *19.Yüzyılda Modernleşme ve Gündelik Hayat. Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Türkiye Ansiklopedisi içerisinde, İletişim Yayınları, İstanbul*.
6. İnalçık, H. (2010). *Has-Bağçede 'Ayş u Tarab' İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul*.
7. Memlük, Y. (2008). *Bulvarın Yeşil Parçaları. Cumhuriyet Devriminin Yolu: Atatürk Bulvarı içerisinde, Koleksiyoncular Derneği Yayını, Ankara*.
8. Polat, N.H. (2001). *Türk Çiçek ve Ziraat Kültürü Üzerine, Cevat Rüştü'den bir Güldeste. Kitabevi yayını, İstanbul*.
9. Sakaoğlu, N. (1986). *Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Tarih Sözlüğü. İletişim Yayınları*.
10. Tekeli, İ. (1985). *Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Kentsel Dönüşüm*

Prof. Dr. Handan TÜRKOĞLU

İTÜ Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü Öğretim Üyesi
SKB Danışma Kurulu Üyesi

Yrd. Doç. Dr. Elif KISAR KORAMAZ

İstanbul Ticaret Üniversitesi,
Mimarlık ve Tasarım Fakültesi İç Mimarlık ve
Çevre Tasarımı Bölümü Öğretim Üyesi

İstanbul'da yaşam kalitesinin artırılmasında kent parklarının değerlendirilmesi

Kent parklarının rekreasyonel, ekolojik ve sosyalleşme potansiyeli açısından yaşam kalitesi üzerinde çok önemli rolleri vardır. Kent parkları, kentsel yoğunluğu dengeler, kentsel alan ve çevresi ile yumuşak bir ilişki kurar, kentsel alanlara estetik değer katar, havanın temizlenmesine ve gürültünün azalmasına yardımcı olur. Kent parklarının sosyal ilişkilerin artmasında da önemli roller üstlendiği bilinmektedir. Tüm bu özellikleri kent parkları ile kentsel yaşam kalitesinin yükselmesine katkıda bulunur.

Bu makalede kent parklarının yaşam kalitesine etkisi bağlamında, kullanım, kullanıcılar ve parklarda yapılan aktiviteler konuları ele alınmakta İstanbul'da Yaşam Kalitesinin Ölçülmesi araştırmasının sonuçlarına yer verilmektedir.

İstanbul'da Yaşam Kalitesinin Artırılmasında Kent Parklarının Değerlendirilmesi

Boş zamanların değerlendirilmesindeki memnuniyetin yaşam kalitesi üzerindeki olumlu etkisini konu alan pek çok araştırma gerçekleştirilmiştir (Hribrenik ve Mussap 2010, Jenkins ve

Young, 2008, Chan et. al. 2012, Rodriguez et. al. 2008, Lloyd ve Auld, 2002, Wendel-Vos et al. 2004, Torjman 2004) Hem objektif hem de subjektif değişkenlerle ele alınan yaşam kalitesi araştırmalarında da benzer sonuçlar elde edilmiştir (Marans and Kweon, 2011; Turkoglu et al, 2011).

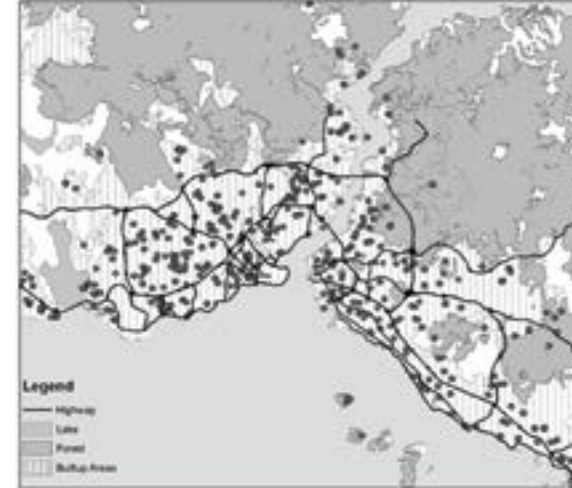
Bu araştırmalarda boş zaman aktiviteleri ile ilgili olarak davranış, algılama, memnuniyet, deneyim, motivasyon, aktivite türü, demografik özellikler, erişim, fiziksel kalite, yeterlilik, tasarım kalitesi, konuları öne çıkarmakta özellikle yaş, yaşam döngüsü, etnik yapı, gelir, sosyal statü gibi demografik özelliklerin memnuniyeti etkilediği bilinmektedir (Torkildsen, 2005, Jenkins and Young, 2008, Hribrenik and Mussap 2010)

İstanbul Yaşam Kalitesi Araştırması'nda (Türkoğlu et al 2006) kent parkları ve yaşam kalitesi ilişkisi kapsamında kullanıcı davranışı, algısı ve memnuniyeti ölçülmüştür. Bu makalede kent parkları ve yaşam kalitesi ilişkisi ele alınmaktadır.

Çalışma alanı olarak belirlenen İstanbul'da kişi başına düşen rekreasyon alanı oldukça düşüktür. İstanbul gene-

	Toplam Nüfus (2015)	Aktif Rekreasyon Alanı (ha)	Kişi Başına Düşen Alan (m²)
Tüm İstanbul	14.241.961	3648,5	2,6
Anadolu Yakası	5.050.106	1285,4	2,5
Avrupa Yakası	9.191.855	2363,1	2,6

Tablo 1: İstanbul'da Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan

Şekil 1: Anket Noktalarının Dağılımı

linde toplam aktif rekreasyon alanı 3648 ha, kişi başına düşen aktif rekreasyon alanı miktarı ise 2,6 m²'dir (Tablo1).

Araştırmada belirlenen hedefler aşağıda belirtilmektedir:

- Kent parklarının konumu kullanımı etkiliyor mu?
- Yaş, cinsiyet, yaşam döngüsündeki konum, gibi özellikler park kullanımını etkiliyor mu?
- Kent parklarında ne tür aktiviteler yapılmaktadır?

Araştırmada kullanılan veriler hane halkları ile gerçekleştirilen anketlerle toplanmıştır. Anket yapılan haneler sistematik katmanlı örneklem yoluyla

saptanmıştır (Turkoglu et al. 2006, 2011). Toplam 423 nokta seçilmiş, bu noktalarda sistematik seçilen 6 hane ile görüşme yapılmış, toplam 2,538 hane ile görüşülmüş ve % 64 cevap-lama oranı ile toplam 1,635 yüzyüze görüşme gerçekleştirilmiştir. (Şekil 1'de anket yapılan noktaların dağılımı görülmektedir.)

Anket formu kent parklarına ilişkin olarak aşağıda belirtilen konuları içermektedir:

- Kullanım: Geçtiğimiz bir yılda herhangi bir parkı ziyaret ettiniz mi?
- Aktivite: Bu parkta hangi aktiviteleri yaptınız?

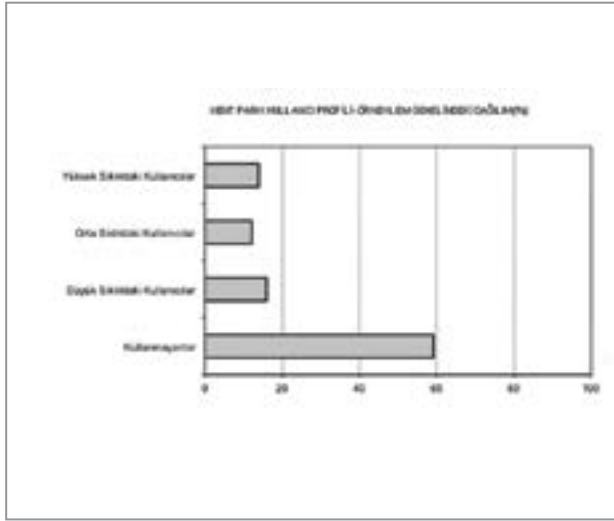
- Kullanıcı profili: Kişisel özellikler park kullanımını etkiliyor mu?
- Kent parkına mesafe: Kent parkı kullanıcılarının mekânsal dağılımı nasıldır?

Kent Parkı Kullanımı:

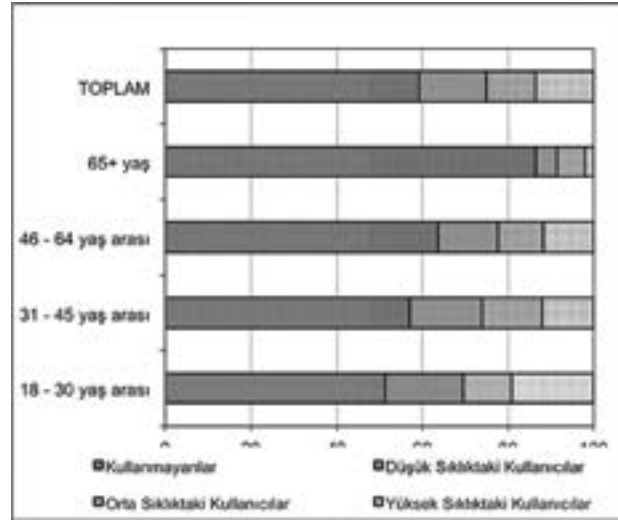
Görüşmecilerin %59 u son bir yılda kent parklarını kullanmadıklarını bildirmişlerdir. Bu oldukça düşük bir düzeydir. Araştırma genelinde görüşmeciler bu kapsamda dört gruba ayrılmıştır: Kullanmayanlar, seyrek kullananlar, orta düzeyde kullananlar, sık kullananlar. Ortalama kent parkı kullanımını hesaplanan park kullanım indeksine göre 2.7 olarak saptanmıştır.

Kullanıcılar	Toplam	Erkek	Kadın	18 - 30 yaş	31 - 45 yaş	46 - 64 yaş	65+ yaş
Kullanmayanlar	59	56	63	51	57	64	86
Seyrek Kullananlar	16	16	15	18	17	14	5
Orta Derecede Kullananlar	12	13	11	11	14	11	6
Sık kullananlar	14	15	12	19	12	12	2
Toplam	100	100	100	100	100	100	100
Park kullanımı indeksi							
Mean (sadece kullanıcılar)	2,7	3,3	2,4	3,5	2,6	2,3	0,8
Standart sapma	5,8	6,1	5,6	6,3	5,6	5,5	3,6

Tablo 2: İstanbul'da Kent Park Kullanımı (%)

Şekil 2: Kent Parkı Kullanımı

Şekil 3: Yaşa Göre Park Kullanımı

Kullanıcıların göreceli olarak çoğu er kek, 45 yaş altı, bekar ya da çocuksuz kullanıcılar olduğu söylenebilir.

(Tablo 2)(Şekil 2) (Şekil 3) (Şekil 4) .

Kent Parkına Mesafe:

Kullanıcıların en yakın kent parkına uzaklığının park kullanımda önemli bir etken olduğu görülmektedir. Kent parkına yakın oturma nın kullanımı

artırdığı görülmektedir. Buna göre yürüyüş mesafesinde (500m) kent parkı bulunanlarda kullanımın arttığı saptanmıştır (Şekil 5).

Kent Parkında Yapılan Aktiviteler:

Kullanıcılara kent parkında en çok yaptığınız aktivitelerin neler olduğu sorulmuş, alınan cevaplara göre oturma, çevreyi seyretme (%29,7),

dolaşma (%19), piknik yapma (%15), yeme içme (%12), çocuk gezdirm e (%7,6) and hava alma (%5,2). Az sayıda diğer aktivite arasında kitap okuma, sohbet etme, spor yapma, bisiklete binme gibi aktiviteler yer almaktadır (Tablo 3). Bu aktivitelerin büyük oranda kişisel aktiviteler olduğu görülmektedir.

En Fazla Tercih Edilen Kent Parkı

Kent parkını ziyaret eden görüşme-cilere hangi kent parkını kullandıkları sorulmuştur. Tarihi parklar ve korular, sahil parkları ve diğer kent parkları olarak üç kategoriye ayrılan kent parkları arasından seçim yapmaları istenmiştir. Sonuçlar Tablo 4 de veril-mektedir. En fazla tercih edilen kent parkları tarihi parklar ve korular (%62) ve sahil parkları (%36) dır (Tablo 4).

En fazla tercih edilen tarihi parklar ve korular Gülhane Parkı ve Çamlıca Tepesidir. Sahil parkları arasında en fazla tercih edilenler Haliç Parkları (%10) ve Fenerbahçe Parkıdır (%8), tercih edilen diğer sahil parkları (%18) Marmara ve Boğaz'da yer alan parklardır. Sahil parkları kullanıcılarının %64'ü Avrupa yakasında %36'sı Anadolu yakasında oturmaktadır.

Aktiviteler	%	Çocukla ilgili Aktiviteler	Sosyal Aktiviteler	Kişisel Aktiviteler
1 Yürüyüş	19.7			x
2 Çocuk gezdirm e	7.6	x		
3 Piknik	15.0	x	x	
4 Yeme-içme	12.1	x	x	
5 Oturma	29.7			x
6 Hava alma	5.2			x
7 Kitap okuma	1.6			x
8 Bisiklete binme	0.9			x
9 Spor yapma	1.6	x	x	x
10 Sohbet	2.5		x	
11 Balık tutma	0.2			x
12 Diğer	3.6			

Tablo 3: Kent Parklarında Yapılan Aktiviteler

Sonuç:

Kentsel yaşam kalitesinin yükseltil-mesinde hayati önemi olan park kul-lanımının İstanbul için oldukça düşük bir oranda olması kentsel politikalar açısından önem taşımaktadır. Kent parklarının daha çok yakın oturanlar tarafından kullanılması da İstanbul halkının parkları etkin kullanmadığını göstermektedir. İstanbul halkının kent parkı kullanımını artıracak, parklarda sosyal aktiviteleri artıracak, özellikle kadınları bu parklara çekecek ve sahil parklarının kullanımını artıracak, İs-tanbul'luyu su ile buluşturacak çabaların önemi olacaktır. Bu çaba-

ların kültürel yaşam ile ilgili olduğu kadar erişilebilirlikle de ilgili olduğu unutulmamalıdır.

Kaynaklar

1. Chan, N., Xiao, H., Chau, C.Y. & Ma, H.T. (2012). The Meaning of Leisure for Residents in Hong Kong, *Journal of Hospitality Marketing & Management*, 21(3), 311-329.
2. Hribrenik, J. & Mussap, A. (2010). Research note: Leisure satisfaction and subjective wellbeing. *Annals of Leisure Research*, 13(4),701-708.
3. Jenkins, J.M. & Young, T. (2008). Urban Development and the Leisure Dilemma: A case study of leisure and recreation in urban residential estates in the Lower Hunter, New South Wales. *Annals of Leisure Research*, 11(1-2), 77-100.

Kategoriler	%	Kent Parkı	%
Tarihi Korular ve Parklar	62	Gulhane Parkı	16
		Çamlıca Tepesi	15
		Yıldız Parkı	12
		Emirgan Parkı	10
		Fethi Paşa Korusu	8
Sahil Parkları	36	Haliç Parkları	10
		Fenerbahçe Parkı	8
		Diğer Sahil Parkları	18
Diğer Kent Parkları	2	Diğer Kent Parkları	2
Toplam	100	Toplam	100

Tablo 4: Kategorilere Göre Kent Parkı Kullanımı (%)

4. Lloyd, K. M., & Auld, C. J. (2002). The role of leisure in determining quality of life: Issues of content and measurement. *Social Indicators Research*, 57(1), 43-71.

5. Marans, R. W. & Kweon, B., (2011). The Quality of Life in Metro Detroit at the Beginning of the Millennium. In Marans R. W. and Stimson, R. (eds.). *Investigating Quality of Urban Life*. New York: Springer.

6. Rodriguez, A., Latkova, P. & Sun, Y. (2008). The relationship between leisure and life satisfaction: application of activity and need theory,

7. Torkildsen, G. (2005). *Leisure and Recreation Management*. London : Routledge.

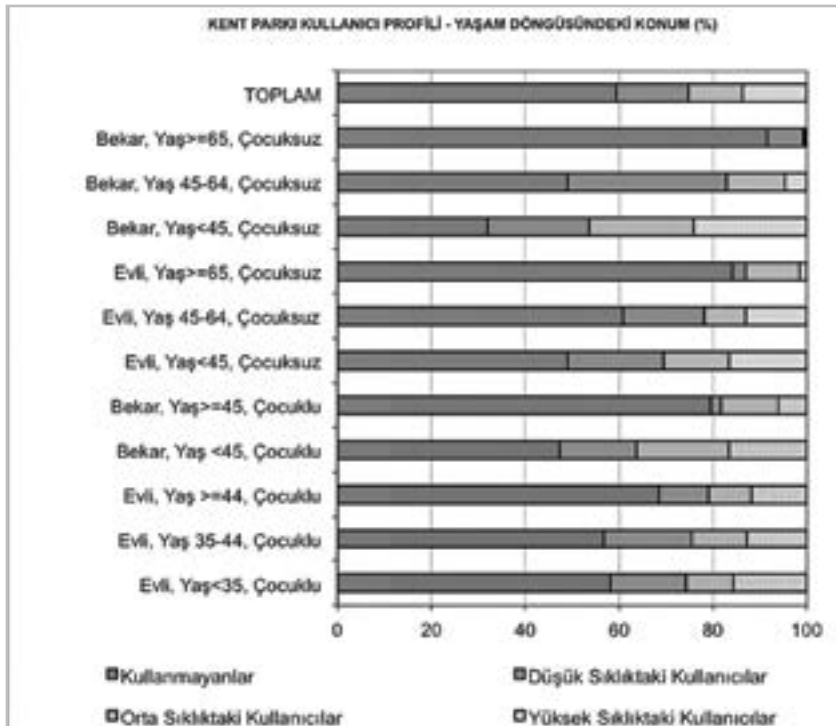
8. Torjman, S. (2004). Culture and recreation: links to well-being: Caledon Institute of Social Policy.

9. Turkoglu, H.D, Bölen, F., Baran, P. K., & Terzi, F. (2011). Measuring quality of urban life in Istanbul. In R. W.

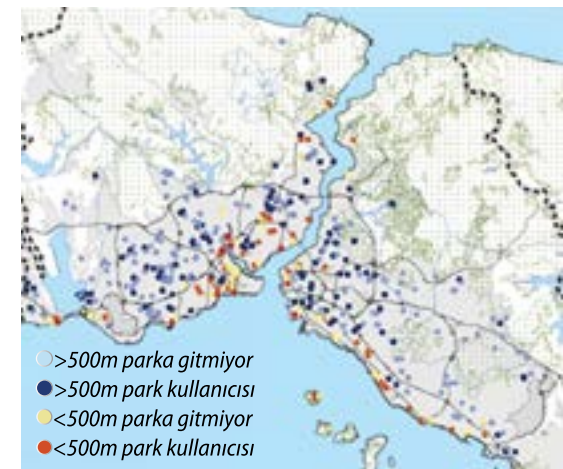
10. Marans & R. J. Stimson (Eds.), *Investigating Quality of Urban Life: Theory, Methods, and Empirical Research Series* (Vol. 44, pp. 209-232): Springer.

11. Turkoglu, H.D., Bölen F., Baran P. K. and Marans, R.W. (2006) *Measuring Urban Quality of Life*, Istanbul Metropolitan Planning and Design Center, Housing and Quality of Life Group, Volume II, Istanbul.

12. Wendel-Vos, G., Schuit, A., Tjhuis, M., & Kromhout, D. (2004). Leisure time physical activity and health-related quality of life: cross-sectional and longitudinal associations. *Quality of Life Research*, 13(3), 667-677

Şekil 4: Yaşam Döngüsündeki Konuma Göre Park Kullanımı

Şekil 5: Kent Parkına Mesafe ve Kullanım

Prof. Dr. Halim PERÇİN

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü Öğretim Üyesi

Şehir ormanlarında peyzaj tasarımı: Hacıkadın ve Payamlıtepe (Şehit Ömer Halisdemir) örneği

Ülkemizde şehir ormanı uygulamaları son yıllarda benimsenmiş ve uygulama alanı bulmuştur. Kentsel alanların hemen periferindeki orman alanları belediyelere şehir ormanı olarak kullanma ve geliştirme amaçlı olarak tahsis edilmektedir. Bu durum, giderek azalan doğal kaynakların insan kullanımı amaçlı kötüye kullanımına dönüşmesi için kent ormanları koruma ve geliştirme çalışmalarında, planlama ve tasarıma ilişkin yöntem, projelendirme, uygulama ve yönetim prensiplerine gereksinim bulunmaktadır. Bu araştırma ile Ankara Büyükşehir

Belediyesi uygulamalarına ışık tutacak şekilde, belirtilen noksanlığın giderilmesi yönünde örnek bir çalışmanın ortaya konulması hedeflenmiştir. Bu doğrultuda doğal değerlerin koruma-kullanma dengesi gözetilerek belirli bir plan dâhilinde sürdürülebilir korunmasını, yönetimini ve kullanımını sağlamak ve bu özelliklerin bütünleştirdikleri peyzajların sürekliliğini temin etmek, projesinin temel hedefi olmuştur.

Proje çalışmalarında Ankara Büyükşehir Belediyesi Keçiören İlçesinde bulunan yaklaşık 148 Hektarlık Hacı-

kadın Şehir Ormanı ile Altındağ ilçesinde bulunan yaklaşık 350 Hektarlık Şehir Ormanlarında; bir kent parkı niteliğinde ve kapsamında, koruma-kullanım dengesi gözetilerek peyzaj tasarım ve uygulama projelerinin geliştirilmesi amaçlanmıştır.

Ankara kenti için; kentsel yerleşimlerin bir bölümünü ya da bütününü kapsayan kentsel tasarım ve kent yenileme çalışmaları kapsamında, Hacıkadın ve Payamlıtepe Şehir Ormanlarında; yeşil alanlar, meydanlar, dinlenme alanları, yaya ve taşıt sirkülasyonu, bitki koleksiyon bahçeleri, çocuk bahçeleri, oyun alanları, spor alanları, otoparklar vb. mekânsal gelişimleri içeren peyzaj tasarım projeleri üretilmiştir. Sonuç olarak, toplu kullanım ortamlarının ve rekreasyonel faaliyet alanlarının öncelikli olduğu kaliteli mekânların yaratılması hedeflenmiştir. Peyzaj geliştirme çalışmalarıyla söz konusu alanın komşu yerleşim yerleri ile uyum içinde olması, tüm kent hizmet verecek kapsamda bir kent parkı niteliğinde tasarlanması ve ekolojik ve sosyal fayda sağlaması temel tasarım ilkelerindendir. Ek olarak, alanının doğal ve kültürel özellikleri göz önüne alınarak ekonomik ve uygulanabilir, uygulanması, bakım ve temizliği kolay mekânlar geliştirilmesi hedeflenmiştir. Projenin uygulanması ile Ankara kent merkezinde yetersiz olan açık ve yeşil alanlara alternatif çözüm oluşturulacak, insanların şehir hayatının getirdiği gürültü ve karmaşadan uzak olarak dinlenebilecekleri mekanlar yaratılabilecek, çeşitli rekreasyon aktivitelerini gerçekleştirebilecekleri ortamlar oluşturulmuştur.

Orman ve Su İşleri Bakanlığı Orman Genel Müdürlüğü'nün mesire yerleri 300 nolu tebliğinde Şehir Ormanı kapsamında yer alacak kullanışlar ve büyüklükleri belirlenmiştir. (Çizelge1)

Şekil 2: Payamlıtepe (Şehit Ömer Halisdemir) Şehir Ormanı Kentsel Peyzaj Tasarımı Projesi

Ankara Büyükşehir Belediyesi için Ankara Esenboğa Havaalanı karayolunun batısında yer alan Hacıkadın Şehir Ormanı alanı(150 ha) ile Doğusunda yer alan Payamlıtepe (Şehit Ömer Halisdemir) Şehir ormanı (350 ha) için hazırlanan projelerde Orman ve Su İşleri Bakanlığı 300 no'lu tebliğinde yer alan ölçütler ve çizim özellikleri uygulanmıştır. Projelerde;

- Plankote çıkarılması
- Zemin etütlerinin yapılması
- Peyzaj karakteri ve ekolojik alan kullanımı projelerinin hazırlanması
- Altyapı projeleri
- Sulama projesi
- Alan aydınlatma projesi
- Sanat yapıları statik projeleri
- Alan mekanik projeleri
- Araç yolları boy ve enkesit projeleri

- Arazi biçimlendirme projeleri
- Mimari projeler
- Peyzaj yapıları uygulama projeleri
- Bitkilendirme projeleri
- Detay projeleri
- Planlama ve tasarım için açıklama raporları
- İhale dosyası
- 3d görseller ile 5 er dakikalık animasyon filmleri hazırlanmıştır.

Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin kısa sürede projeleri istemesi nedeniyle 3 ay gibi kısa bir sürede tamamlanmıştır ve teslim edilmiştir. Farklı meslek alanlarının birlikte çalışarak ürettikleri projeler bir eşgüdüm içerisinde tamamlanmış, birlikte çalışmalar yaparak olumlu sonuçlar alınabileceğinin bir örneği verilmiştir.

Şekil 1: Hacıkadın Şehir Ormanı Kentsel Peyzaj Tasarımı Projesi

Alanda yer alan kullanımlar	Özellik		Adet	Planda gösterim
	Büyükölük	Gabari		
Giriş Kontrol binası	12-15m ²		1	Gri
İdare Binası	60 m ²	3 m	1	Gri
Depo	30 m ²	3 m	2	Gri
Kır Lokantası	300m ²	4,5 m	2	Turuncu 0,2/0,6
Kır Kahvesi	200 m ²	4,5 m	2	Turuncu 0,2/0,6
Yerel Ürünler Sergi ve Satış Yeri	5x6 m ²	3 m	2	Turuncu 0,2/0,6
Mini Spor Alanları	-	-	2	Açık yeşil
Spor Tesisleri Destek Binası	100m ²	3 m	1	Mavi+pembe
Macera Parkı	-	-	-	-
Paintball alanı	-	-	-	Açık yeşil
Bisiklet Parkuru	-	-	-	Kırmızı
Amfi Tiyatro	200 kişi	-	-	Kahverengi
Manzara Seyir Terası	-	-	-	-
Gözlem Kulesi	-	-	-	-
Ormancılık Uygulamaları Tanıtım alanı	-	-	-	-
Kameriye	12 m ²	-	-	-
Yağmur barınağı	15 m ²	-	-	Kahverengi 02/06
Pergola	-	-	-	-
Otopark	-	-	-	-
Doğa yürüyüş alanı	-	-	-	-
Araç yolu	Tek yön 3 m Çift yön 6 m	-	-	Sarı 0,4/0,6
Tuvalet	-	-	-	-
Çeşme	-	-	-	Mavi
Çocuk oyun alanı	-	-	-	Açık yeşil
Su deposu	-	-	-	Mavi
İbadethane	-	-	-	-
Teleski /teleferik	-	-	-	-
Doğal ve Yapay göl	60 cm derinlik 100 m ²		Birden fazla	-
Personel binası	80 m ²	3 m	1	Gri
Çadırılı kamp ünitesi	80 m ²		1	-
Karavan kamp	100 m ²		1	-
Kır evi	40 m2 kapalı+ 10m ² veranda	4,5 m	30 adet	Kahverengi
Sihhi tesis kompleksi	100 m ²	3m	-	Mavi+pembe
Kültür evi	-	-	-	Kahverengi
Flora ve fauna tanıtım alanı	-	-	-	Kahverengi
İzcilik faaliyet alanı	-	-	-	-
Binicilik faaliyet alanı	-	-	-	-
Yaya yolları	-	-	-	Açık kahverengi 0,2

Çizelge 1: Orman Su İşleri Bakanlığı Şehir Ormanlarında yer alacak kullanımlar 300 nolu mesire yerleri tebliği.

Taner R. ÖZDİL, PH.D., ASLA,

Associate Professor of Landscape Architecture
Associate Director for Research The
Center for Metropolitan Density,
College of Architecture, Planning and Public
Affairs, The University of Texas at Arlington

Kent parkları için yer kazanmak: Dallas'ta bir kent parkı hikâyesi

Amerika'da kentlere dönüş ve parklar:

Yirmibirinci yüzyılın kentleri, doğal ve yapılı çevre arasında bir denge arayışı perspektifiyle, ciddi arazi ve kaynak optimizasyonu sorunlarıyla yüzleşmek zorunda olan kentlerdir. Nüfus artışı, hızlı kentleşme, doğal kaynakların sınırlılığının farkına varılması, tüketim kalıplarındaki dönüşüm ve hızlı ekolojik ve çevresel yıpranma, kentlerin ve kentlilerin, kentsel arsanın olduğu kadar açık ve yeşil alanın değeri konusunda farkındalığının arttığı bir dönemi de beraberinde getirmiştir.

Son demografik göstergeler, kentlerin Birleşik Devletler nüfusunun %82'inden fazlasına ev sahipliği yaptığını ortaya koyuyor (The World Bank, 2017). Özellikle Birleşik Devletler'de yeni yüzyıla birlikte egemen hâle gelen sosyal ve ekonomik dinamiklerin yanı sıra çevresel problemlere karşı geliştirilen farkındalık insanların yaşama, çalışma ve dinlenme mekanı seçimlerini belirlemeye ve mekansal örgütlenmeyi mevcut kent kurgusunu dönüştürecek biçimde etkilemeye başlamıştır. Kentleşme eğiliminin devam edeceği hesaba katıldığında, kullanıma açık kentsel arsalar ve kent parkları, talebi giderek artış gösteren ama bir o kadar da hayata geçirmesi zorlu ve belki de yapılı çevrenin en değerli (sosyal, çevresel ve ekonomik anlamlarıyla) bileşeni haline gelmektedir.

Avrupa kent merkezlerinden belli farklılıklar gösteren Birleşik Devletler'de

kent merkezleri, yarım yüzyıllık ihmalin ardından bir kez daha, dünya savaşları sonrasında doğan nüfus grupları, X, Y, Z kuşakları ve genç aileler için yeni bir çekim alanı hâline gelmiştir. Nitelikli mimari kimliğe sahip daha küçük konut birimlerine, yaya dostu yürünebilir sokaklara ve Türkiye özelinde karşılığı mahalle olabilecek bir sosyo-mekansal örgütlenmenin gerektirdiği kültürel bileşenleri de içerecek şekilde geleneksel merkezlere ilgi ve dönüş eğilimi, öncelikle yukarıda sözü edilen demografik gruplar için öncelikli bir hal almıştır. Daha da önemlisi, bugünün Birleşik Devletler kentlileri, çalışma, konut ve okul gibi hizmet ve hatta ticaret alanlarının, yürüme mesafesi içinde “doğaya” erişiminin çözümlenmiş olduğu “manzaralı odalar” talep etmektedirler (Reconnecting America, 2015; Florida, 2002). İki büyük kentin, iki ana odağını oluşturan Kuzey Teksas kentsel bölgesi içinde kalan kent merkezleri de bu eğilimi paylaşmaktadır. Ancak bir diğer yandan, geleceğin kentlileri için bu tür imkânlar sunma potansiyeli taşıyan kentsel araziler hızla azalmaktadır.

Kuzey Teksas olarak da bilinen kentbölge, nüfusu, çalışan sayısı ve yapılı alanı istikrarlı bir biçimde artış eğilimi gösteren Dallas, Fort Worth, Arlington ve Denton gibi yüksek yoğunluklu kentlerden oluşmaktadır (NCTCOG, 2017; VNT,2010).

Bölge, ABD'nin dördüncü büyük nüfus yoğunluğunu barındırmakta ve 2050 yılında, mevcut nüfusunun ikiye katlanacağı öngörülmektedir.

Resim.1 Dallas Kent Merkezi Kullanımları, Parkları, ve Açık Alanları (Hargraves'den uyarlandı, 2013)

Yukarıda da değinilen yeni çevresel, ekonomik ve sosyal ilişkiler, bölgenin kent merkezlerinin çehresini belirleyen yeni ve dönüştürücü dinamikler olarak belki Amerika'nın bir çok başka bölgesinden daha fazla burada ifadesini bulmaktadır. Bir diğer deyiş ile, global ve ulusal ölçekte kentsel mekan analizlerine konu olan dönüşüm dinamikleri, Kuzey Teksas kent merkezlerini de karakterize etmektedir.

Kentsel alanın yeniden keşfi:

2017 nüfus tahminlerine göre yaklaşık 1.3 milyon kişiyi barındıran ve yaklaşık 100 bin hektarlık bir alana yayılmış olan bölgenin en büyük kenti olan Dallas, 20. yüzyılın ortalarında otomobil odaklı yapılanma ile birlikte banliyöleşmenin içini boşalttığı kent merkezine bu yeni yaşam tarzı ve canlılığı tekrar getirmek için çaba harcamaktadır (NCTCOG, 2017). Ne var ki, geçmişin bilgiye dayandırılmayan kararlarının 21.yy kentlilerince merkeze yöneltilen bu öngörülen talebi karşılamakta zorlandığı görülmektedir.

Dünya savaşları sonrasında, ilhamını otomobil ve ekonomik rasyonaliteden aldığı arsa üretme yaklaşımı, kentleri geleneksel merkez bağlantıları kurgulanmamış tekil kullanım yığınlarına, gökdelenlere, yüzlerce

hektarlık yüzey otopark alanlarına ve içinde yaşam belirtileri olmayan sokaklara mahkum etmiştir. Bir diğer deyişle, Dallas merkezinde, bir "beton ormanı" yaratmıştır. Süreç içerisinde merkez, kentin çekirdeğinde sıkışıp kalmış ve yeni yüzyılın dönüşen taleplerinin çektiği nüfusun ihtiyaçlarını karşılayabilmek için yeni yöntem arayışlarına gitmek zorunda kalmıştır. Bu yazıda, kent merkezinde diğer kullanımlardan geri kazanım yoluyla kent merkezinde oluşturulması öngörülen yeşil alan sistemine bakılacak ve özellikle de yenilikçi bir yöntemle uygulaması tamamlanmış bir kent parkının hikâyesi başka kentlere de ilham vermesi amacıyla paylaşılabilecektir.

Kentin ilk tarihi çevre yolu ile sınırlanmış Dallas kent merkezi, 2000 yılında kabaca 21 hektarlık kent parkı ve açık alana ve 2670 konut birimine sahipken, Dallas ya da ortalama bir metropoliten kent büyüme hızı özelinde halen küçük bir oran gibi görünse de, geçen 15 yıl içinde merkez nüfusu 1000 kişiden 10000'e ve konut birimi de %48 artışla yaklaşık 4000 konut birimine yükseliş göstermiştir. Her bin kişiye düşen açık ve yeşil alan oranı Dallas şehri ortalamasında 9 hektar iken, kent merkezinde bu oran 3 ha'a kadar düşmektedir (Resim.1) (EPS, 2015; Hargraves Assoc., 2013).

Dallas kent merkezi, Birleşik Devletler'in karşılaştırılabilir kentleriyle bir değerlendirmeye alındığında kentsel yeşil ve açık alan açısından önemli farklılıklar göstermektedir. 2013 rakamlarıyla Dallas kent merkezindeki açık ve yeşil alan oranı toplam kent alanının %5.6'sına denk gelirken, aynı oran Chicago'da %33, Atlanta'da %14.6, hatta benzer bir planlama kültüründen gelen Houston'da %9.3'tür. Yine, Dallas kent merkezinde her 1000 kişiye düşen açık ve yeşil alan oranı 3 ha iken, bu oran San Antonio'da 5 ha, Denver'da 4 ha'dır (Hargraves Assoc., 2013). Özetle, Dallas kentsel yeşil ağına 90'lı yılların ortalarından 2009'a kadar önemli bir ekleme yapmamıştır.

2002 yılında, Dallas kent yönetimi kentsel yeşil sistemine, adına Rönesans Planı dediği kapsamlı bir yaklaşım geliştirmiştir. Bu uzun vadeli plan, Dallas kentsel yeşil alan sisteminin Birleşik Devletler kentleri arasında öncü bir noktaya taşımayı hedeflemektedir (Carter & Burgess, Inc., 2002 & 2004). Bu uğurda, kâr amacı gütmeyen Park Vakfı'nı oluşturmuş ve Vakıf'a kesintisiz mali kaynak aktarımı öngörmüştür. Ne var ki, kent merkezinde uygun arsaların azlığı, parçalanmış mülkiyet hakları ve spekülatif arsa kullanım tercihleri, bu vizyonu hayata geçirmek isteyen yerel otoritelerin önüne aşılması zorlu engeller çıkarmış ve karar alıcıları kentsel yeşil ve açık alan elde etmek için daha yenilikçi yöntem arayışlarına yöneltmiştir. Plan gündeme girdikten sonra, üç yeni, görece küçük ölçekli park kentin yeşil alan sistemine eklenmiştir. 2009 yılında 7250 m2 büyüklüğünde Main Street Garden, eski ticaret ve yüzey otopark sahasından, 2012 yılında açılan 6800 m2'lik Belo Garden ise, yine otopark sahası ve kontamine topraklardan geri dönüştürülerek açılmıştır.

Resim.2 Klyde Warren Park, Proje Öncesi, İnşaatı ve Sonrası (Google Earth'den uyarlandı, 2017).

Açığı kapatmak: Klyde Warren Park, Dallas

Aynı plan doğrultusunda uygulamaya geçen ve kent merkezinin açık ve yeşil alan sistemine belki de en yenilikçi, etkili ve kalıcı katkısı yapan Klyde Warren Park (KWP) gerekli alanın "yoktan var edilmesi" nedeni ile daha yakın bir ilgiyi hak etmektedir. Yaklaşık 2 ha alana yayılan bu kent parkı, 2012 yılında, parka zemin oluşturması için sıfırdan inşa edilen bir köprü üzerinde yapılmıştır. KW Parkı sekiz şeritlik Woodall Rogers otopanının, merkezin sınırında kalan bir kesitin üzerine asılı olarak inşa edilmiştir. (Resim.2) Park tasarım ve

mühendislik anlamında yüksek ağırlıkları ve kentsel yeşilin bileşenlerini taşıyacak şekilde kurgulanmıştır. James Burnett Ofisi'nce tasarlanan KWP, Köprü Park olarak da adlandırılmaktadır. Park 2914 m² oyun çim sahasına, 1050 m² rekreasyon çim sahasına, bir çocuk oyun alanına, köpek parkına, açık hava okuma odasına, bir botanik bahçesine, çok sayıda plaza ve oturma alanlarına sahiptir. Alana getirdiği yeni kullanımlarla KWP, çevresel duyarlılıkları yerine getirdiği gibi kamu sağlığı ve kültürüne de katkıda bulunmaktadır. Bu nitelikleriyle de kentin önemli odaklarından biri haline geldiği yapılan istatistiklerle de

desteklenen parkın ziyaretçi sayısının, 2012 yılındaki ilk açılışından sonraki ilk yılda bir milyonu geçtiği tahmin edilmektedir.

2012 rakamlarıyla yaklaşık 115 milyon dolara mâl olan bu kapsamlı yeşil altyapı projesi henüz planlama safhasında kamuya olduğu kadar özel sektöre de yapacağı katkılar öngörülerek KW Parkı kamu-özel sektör ortaklığı ile finanse edilerek uygulamaya geçirilmiştir. Park Warren ailesinin yaptığı yaklaşık 30 milyon dolarlık bağış nedeniyle oğulları Klyde in ismi ile adlandırılmaktadır. Hatta park için hedeflenen tasarım ve işletme prensiplerinin devamlılığını sağlamak üzere bir de kâr amacı gütmeyen bir vakıf kurulmuştur. İşletmesi vakıf tarafından yürütülen bu "kamusal alan", Dallas kentinin tam ortasında hızla büyüyen iki mahalleyi de fiziksel, sosyal ve kültürel anlamda ilişkilendirmenin aracı olmuştur. Park günümüzde Dallas halkı için simgesel bir nitelik kazanmış, açık ve yeşil alanları ile merkezin artan nüfusuna hizmet vermesinin yanı sıra, kent merkezinin hemen çepherinde kalan 15000 nüfuslu konut alanları ile merkezi yaya ölçeğinde birbirine bağlamıştır (Resim.3)

Resim.3 Klyde Warren Parkı, (LAF, 2017 & The Office of James Burnett, 2013).

Landscape Architecture Foundation örnek uygulamalar performans araştırmaları çerçevesinde bu makalenin yazarı tarafından ekonomik, çevresel ve sosyal performans analizleri yapılan kent parkının, sözü edilen üç ana performans başlığı altında yaratıldığı faydalar aşağıdaki biçimde tespit edilmiştir (LAF, 2017).

Yapım aşamasında yarattığı iş olanakları, teşvik ettiği ticari hizmetler ve geniş bölgesi içinde yapılan yeni yatırımlarla park, bir dizi yerel ekonomik dinamiğin muhtemel tetikleyicisi olmuştur. Bu tespit, kentsel vergi verileri incelendiğinde de doğrulanmaktadır. KWP'nın açılışından sonraki ilk yılda bölgeden geçen trolleybüs hattı kullanımında %61 bir artış gözlenmiş ve bölgenin artan cazibesi, geleneksel merkez kamu transit altyapısına yeni yatırımlar yapmak zorunluluğu yaratmıştır (LAF, 2017). ABD nüfus sayımı rakamları 2012-2017 yılları arasında bölge ile ilgili olarak %8.8 konut birimi artışını, boş konut birimlerinde %4.5'lik bir azalmayı, ve kiracı rakamlarında da %18.9'luk bir artışı işaret etmektedir. Son olarak, Dallas Kent Merkezi Şirketi'nin hesaplarına göre 2013 yılında KWP'nın bir buçuk kilometrelik bir yarı çap içinde yaklaşık bir milyar dolarlık yatırım yapıldığı görülmüştür.

Resim.4 Klyde Warren Park Ana Yaya Aksı, (LAF, 2017 & The Office of James Burnett, 2013).

Çevresel faktörler açısından ele alındığında, KWP 230 yeni ağaç dikimi ile yıllık yaklaşık olarak 8.39 ton CO₂ emilimi sağlamaktadır. Dikimi yeni yapılan ağaç ve bitki örtüsü, yıllık olarak yaklaşık 2000 ton yağmursuyu akışını engellemektedir. KWP, geçirimli yüzey oranını yüzde 53 oranında artırarak, yüzey akışını yüzde 36.7 oranında azaltmıştır. Bu rakamlar, önceki geçirimsiz otoban kullanımı ile karşılaştırmalı olarak hesaplanmıştır. Bu kapsamdaki en önemli faydalardan biri sıcak bir iklim kuşağında yer alan Dallas kentinde, kentsel ısı adası etkisinde ortalama 4 dereceyi bulan lokal bir azalma yaratması ve bu sayede tüm kullanıcılar için bir nefes alma noktası sağlamasıdır.

KWP'nın belki de ölçümü en zor, ama bir o kadar da anlamlı etkisi sosyal boyutta gözlenmiştir. 2013 yılında yazarın yürüttüğü sosyal performans analizi verilerine göre parkı kullananların %90.9'u KWP'nın, stres düzeylerini düşürerek, yaşam kalitelerini yükselttiğini belirtmişlerdir. Araştırmaya katılanların %86.3'ü parkın pasif aktivite ve yürüyüş için alan yaratması nedeniyle rahatlamayı ve sağlıklı yaşamı teşvik ettiğini düşündüklerini belirtmişlerdir. Yine park, ankete katılan kullanıcıların %79'u için bir çeşit kimlik ögesi oluşturmaktadır.

Tasarım çözümlmeleri açısından ele alındığında da katılımcıların değerlendirmelerinin olumlu olduğu görülmektedir. Aydınlatma, görüş açıklığı ya da ziyaretçi yoğunluğunu değerlendirmeleri üzerinden katılımcıların %83'ü parkın güven verdiğini belirtmişlerdir. KWP'nın sanatsal faaliyetleri teşvik ettiği görüşü ise katılımcıların % 81.7'nin paylaştığı bir görüş olurken, özellikle çocuklar için eğitim faaliyetleri ve sosyal aktivite organizasyonları açısından değerlendirmelerde oranlar sırasıyla % 63.3 ve % 63.0'ü düzeyinde kalmıştır. Belki de bu araştırmanın en ilginç sonucu olarak aktarılması gereken konu, katılımcıların %45.4'ünün KWP'nın yürüme mesafesinde yaşama isteklerini artırdığını belirtmeleridir (Resim.4).

Özetle, sıfırdan üretilmiş bir kentsel park olarak KWP'nın sosyal, ekonomik ve çevresel performans değerlendirmeleri bölgeye olduğu kadar Dallas kenti bütününe de yaptığı katkılarla oldukça ümit vadeden sonuçlar vermiştir. Çevresel açıdan, geçirimsiz yüzeylerin geçirimli yüzeylere dönüştürülmesi ile mikro-klimada kayda değer iyileştirmeler yaratılmıştır. Alanda yapılan araştırma sosyal performans değerleri açısından parkın kullanıcılarının yaşam kalitesini arttırdığı sonucunu vermiştir. Kent merkezinin kültür ve sanat odağı (Art District) ile kent merkezini yaşam alanı olarak seçen yeni sosyal grupların yaşadığı konut alanları arasında bir yaya bağı oluşturmuş ve Dallas kenti geneli için önemli bir ziyaretçi odağı haline gelmiştir. Kısa geçmişine rağmen, yerel ekonomik dinamizme, gerek çevreleyen bölgedeki gayrimenkul değerlerini yükselterek gerekse de sosyal ve ekonomik faaliyetleri cezbederek katkıda bulunmuştur (LAF, 2017). Hepsinden daha da önemlisi, yapılı çevre içerisinde özellikle de bir dönem yüksek arsa değerlerinin aşın-

dırdığı yeşil ve açık alan kullanımlarının yeniden tesis edilebilmesine yol gösterebilecek kıt kentsel arsalardan stratejik geri kazanım yöntemine örnek bir uygulama olmuştur.

Son Bir Değerlendirme

2017 verilerine göre Birleşik Devletler'de kentler, nüfusun %82'den fazlasını barındırmakta ve bu nüfus geçtiğimiz yıllar içinde kent merkezlerine de yönelme eğilimi göstermektedir. Bu gelişmeye ek olarak küresel düzeyde etkinlik kazanan çevresel uyanış, tasarım ve planlama alanlarında sürdürülebilir ve yeşil tasarım uygulamalarına geliştirilen duyarlılık, hızlı kentleşme, doğa ve insan kaynaklarının eşitsiz dağılımı, olağan dışı tüketim kalıpları, ve hızlı ekolojik ve çevresel degradasyon konularına daha duyarlı hale getirmeye başlamıştır. Özellikle Amerika Birleşik Devletleri'nde nüfusun önemli bir kısmı bu bilinçlenme yanında, kent yaşamına bu yüzyılın başında, bir önceki yüzyılda olmadığı kadar ilgi gösterme eğilimindedir, ancak kent merkezleri bu duyarlılıklara cevap vermekte güçlük çekmektedir (Resim.5).

Sosyo-mekansal süreçlerdeki dönüşüm ve açığa çıkardığı taleplerle kentsel arsa üretimi belki de eskisinden çok daha tartışmalı ve kışkırtıcı bir meta hâline gelirken, kentsel yeşil ve açık alanlar Birleşik Devletler kent merkezlerinde daha fazla talep gören kullanımlar olmaya başlamıştır. Artan kentsel yoğunluk, bir yandan açık ve yeşil alanlara olan ihtiyacı arttırırken bir diğer yandan da bu tür kaynakların yapılı çevre içerisinde daha da kışkırtılmasına sebep olmaktadır. Bu eğilim günümüzde, özellikle kentsel peyzaj için ayrılan alanların artık daha konsantre yaşam alanları içerisinde işlevsellik kazanması ihtiyacını doğurmakta ve bu nitelikteki alanların

Resim.5 Klye Warren Parkından Dallas Kent Merkezi Görüntüsü, (T.R. Ozdil, 2015).

yapılı çevreden geri kazanımını gerektirmektedir. Kısaca ifade etmek gerekirse, mevcut kullanımları ile dahi kentlerin orta noktalarında sıkışıp kalan merkezlerinin artan ve çeşitlenen taleplerine yanıt vermek için, yenilikçi yöntemlere başvurmak gerekmektedir.

KWP örneğinin de işaret ettiği gibi, geleceğin kentsel yeşil alan üretimi, geçmiş uygulamalarda olageldiği gibi henüz kullanım kararı alınmamış boş araziler veya arsalar, ya da spekülasyonla değer üreten ofis, ticaret, konut kullanımlarından arta kalan alanlarda geliştirilen çözümlerle karşılanamayacaktır. Ürettikleri ekonomik, çevresel ve sosyal değerlerle içinde bulunduğumuz yüzyılın kentsel yeşil ve açık alanları, onların ilgili kentlerin karar alma süreçlerinde elverişli kentsel arsa arzı ve finansal boyutlarıyla belki eskisinden çok daha fazla değerlendirmeye alınmasını zorunlu kılmaktadır. Kentsel yeşil ve açık alan üretimi, özellikle de kent merkezlerinde rekabet eden kullanımlar arasında kendine alan açmak için önemli oranda stratejik öngörüye, finansal yatırıma, uzun erimli planlamaya ve vizyona ihtiyaç duymaktadır.

2013 yılında, Dallas Park Kurulu, Kent Merkezi Park Master Planı Güncelleme si'ni onaylamıştır (Hargraves Assoc., 2013). Plan, Rönesans Planı (Carter & Burgess, Inc., 2002 & 2004) ile ana hatları tanımlanan kent merkezi kentsel yeşil sistemini geliştirmek üzere ek koşullar tanımlamıştır. Dallas kent merkezi, gelecek on yıl içinde kent parklarını 21 ha'dan 35 ha'a çıkarmayı planlamaktadır. Güncelleme, kent merkezinde irili ufaklı yüksek öncelikli kent parkı tasarımlarını içermektedir. Bu parklardan Carpenter Plaza (3.5 ha), Pacific Plaza'nın (1.5 ha) plan ve arsa temini tamamlanarak uygulamalarına başlanmıştır. Dallas Parklar ve Rekreasyon Departmanı'na göre, planların uygulaması için 80 ila 100 milyon dolarlık bir bütçe gerekmektedir (Dallas Morning News, 2013). Hali hazırda tamamlanmış örneklerde (KWP, Main Street Garden ve Belo Garden) olduğu gibi kentsel yeşil sistemi stratejik bir karar alma süreci ile kent merkezine yönelen taleplere yanıt vermeyi hedeflemektedir. Uygulamaya geçen tüm parklar sağlıklı ve yaşanabilir bir kent merkezi vizyonuna daha az katkı yapma potansiyeli bulunan kullanımlardan alan kazanma yoluyla gerçekleştirilmektedir.

Birleşik Devletler'de yoğunlaşma eğilimi içindeki kentlerin çoğunda benzer örneklerin de ortaya koyduğu gibi, yapıli alandan yeniden kazanım (geri kazanım) yoluyla kentsel yeşil ve açık alan üretimi, Dallas'a ve Kuzey Teksas'a özgün bir uygulama değildir. Manhattan New York'taki "Highline", tren rayı hattının, Washington, Seattle kent merkezindeki "Olympic Heykel Parkı", otoban arsasının geri kazanımı sonucu ortaya çıkan benzer örneklerdir. Bu örnekler arasında en görkemli olan "Chicago, Millenium Park" tren bakım istasyonu ve otopark alanlarından geri kazanım yolu ile kent merkezinde uygulamaya geçmiştir.

Hızla büyüyen ve yoğunlaşan kent merkezleri için kentsel yeşil ve açık alan sistemlerinin artan oranda talep gören ama bir o kadar da azalan alanlar olduğu düşünüldüğünde, sorulması gereken temel sorular şunlardır:

Bir sonraki kent parkına ihtiyaç oluştuğunda, bunu karşılayacak fiziki ve mali kaynaklara sahip olabilecek miyiz?

Yoksa halihazırda olanlara sahip çıkmak ya da hâlâ fırsat varken terk edilmiş kullanımlardan arta kalan alanları rezerv alanlar olarak mülkiyetleri daha düşük maliyetlerle kamuya aktarmak kentlerin geleceği için bir çözüm olabilir mi?

Ancak şu açık ki, geleceğin kentlerinde kent parkları, inşaat alanlarından arta kalan arsalarda bitkilendirilmiş yapı adaları olmaktan çok daha farklı ve belki de maliyeti çok daha yüksek çözüm arayışlarına ihtiyaç duyacak. Belki de bu hikayeden diğer kent merkezleri için çıkarılacak en önemli sonuç, 21. yüzyılda kent parklarının kentlere kazandırdığı sosyal, çevresel ve ekonomik değerlerin daha bilinçli bir şekilde değerlendirilmesi ve ge-

lecekte kent insanının ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla kent parkları için yer kazanma gerekliliğinin karar alma mekanizmalarının gündemine getirilmesi ve gecikmeden tartışmaya açılmasıdır.

Not: Yazar çeviriye ve içeriğe katkısından dolayı Hülya Özdil'e teşekkür eder.

KAYNAKLAR

1. Carter & Burgess, Inc. (2002). *A Renaissance plan for Dallas parks and recreation in the 21st Century. Dallas: City of Dallas Parks and Recreation Department.*
2. Carter & Burgess, Inc. (2004). *Downtown parks master plan - final report: Dallas, Texas. Dallas: City of Dallas Parks and Recreation Department.*
3. Dallas Morning News (07.February.2013). *The greening of downtown Dallas continues with updated master plan. Dallas Morning News*
4. City of Dallas (2016). *Dallas Park and Recreation Comprehensive Plan Final. Retrieved from http://www.dallasparks.org/121/Master-Plans*
5. EPS (2016). *Downtown 360 Economic Analysis: Downtown Dallas Inc. Economic & Planning Systems.*
6. Florida, R. (2002). *The rise of the creative class: and how it's transforming work, leisure, community and everyday life. New York, NY: Basic Books, c2002.*
7. Hargraves Assoc. (2013). *Downtown parks master plan update: Dallas, Texas. Dallas: City of Dallas Parks and Recreation Department.*
8. LAF (2017). *"Case Study Investigation 2013: Klyde Warren Park". QJB. Landscape Performance Series. Landscape Architecture Foundation, Washington D.C. http://landscapeperformance.org/case-study-briefs/klyde-warren-park*
9. NCTCOG (2017). *North Central Texas Council of Governments. Retrieved from http://www.nctcog.org/*
10. Reconnecting America (2015). *Reconnecting America. Retrieved from http://www.reconnectingamerica.org/*
11. Ozdil, Taner R. (May, 2016) *"Social Value of Urban Landscapes: Performance Study Lessons*

from Two Iconic Texas Projects" Landscape Architecture Frontiers – LAF, 4(2): p12-29.

12. Ozdil, Taner R., & Stewart, D. (February, 2015). *"Assessing Economic Performance of Landscape Architecture Projects: Lessons Learned from Texas Case Studies" Landscape Architecture Journal, China. Special Issue, p70-86.*

13. VNT (2010). *North Texas 2050: Vision North Texas Retrieved from http://www.visionnorthtexas.org/regional_summit/North_Texas_2050.pdf*

14. The World Bank (2017). *Retrieved from http://wdi.worldbank.org/table/3.12#*

Doç. Dr. Meltem ERDEM KAYA

İTÜ Mimarlık Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü Öğretim Üyesi

Kent parkları üzerine...

Son 50 yıl içerisinde peyzaj mimarlığı alanında gözlemlenen gelişimler bir yandan meslek pratiğini çok daha zengin bir içerik üzerinden tanımlayan proje üretme biçimlerini gündeme getirirken, diğer yandan disiplinin tasarım ajandasındaki yerini ve temsilini günclendirmektedir. Değişen kentsel yaşam pratikleri ve yapım biçimleri paralelinde peyzaj mimarlığı, ölçekler arası geçişleri besleyen, çok sesli, çok katmanlı ve bilimsel temelleri yaratıcı düşünce ile birleştiren bir alan olmasının ötesinde bir düşünme biçimi olarak dönüşmektedir.

Kent parkları, peyzaj mimarlığı alanının önemli konularından biri olması ile birlikte günümüzde disiplinlerarası tasarım alanının da etkin bir uygulama alanı olarak dönüşmüştür. Özellikle 21. yy kent kurgusu içerisinde kent parkı planlama ve tasarımına yönelik de farklı duruşlardan ve bakış açılarından bahsetmek mümkündür. En genel anlamda kent parkları; barındırdığı işlevler ile kentlinin rekreasyonel ihtiyaçlarına cevap veren, kentli

ve doğa buluşmalarını farklı içerikler üzerinden kurgulayan bir yeşil alan kullanım biçimidir. Park, bir başka deyişle doğanın kent içindeki taklidi ve temsili olarak kamunun algısında yer etmiştir. Nitekim, 19. yy'ın ortalarında kamunun kullanımına açılan ilk kent parkı olarak kabul edilen, İngiltere Wirral'da yer alan Birkenhead parkı, barındırdığı zengin doğal içerik ve donatılar ile birlikte kentlinin rekreasyonel ihtiyaçlarına cevap vermek üzere kurgulanmış bir doğa parçası olarak streotipik park imajının ilk örneğini oluşturur. Kent içerisinde büyük doğal alanlar oluşturma çabaları Frederick Law Olmstead'in Amerika kıtasında gerçekleştirdiği park sistemlerinin de temel yaklaşım biçimi olmuştur. Özellikle Boston şehri için önerilen Emerald Necklace Projesi, park kavramını birbiri ile ilişkili bir sistem dahilinde kent kurgusuna entegre eden, çok işlevli yapısı ile yeşil altyapı olarak hizmet eden, bütüncül bir yaklaşımın ilk örneklerini oluşturmaktadır (İmaj 1). Öte yandan kent gridi içerisindeki konumu, ölçeği ve parkın kentle olan ilişkisini tanım-

İmaj 1. Emerald Necklace. Boston. Park Sistemi (Url 1).

İmaj 2,3: Central Park, New York,: Kent ve doğa (Kaynak: Meltem Erdem Kaya)

layan ayrıştırılmış sirkülasyon sistemi ile Manhattan New York'da yer alan Central Park, oluşturduğu imaj itibarı ile kent ve doğa diyalektiğinin en güçlü temsilcilerinden biri olmasının yanı sıra kent için üstlendiği ekolojik, ekonomik, sosyal, kültürel roller ile birlikte kentin önemli bir kimlik bileşeni olarak gelişmiştir (Czerniak, 2007) (İmaj 2, 3).

Yüzyıllar boyunca park ve kent ilişkisi rekreasyon odaklı bir kullanım üzerinden anlaşılmaya çalışılmıştır. Parklar bir bakıma kent hayatının yoğun ve hızlı temposunun yavaşladığı sakin ortamlar olarak değerlendirilmiştir. Ancak, son 50 yıl içerisinde kentleşme süreci ile birlikte ortaya)

çıkan yeni koşullar, kent parkı tasarımlarının da içerik, proje üretme biçimi, yöntemleri ve tasarım yaklaşımlarında da değişimleri beraberinde getirmiştir. Özellikle post-endüstriyel dönüşüm süreci söz konusu değişimlerin önemli bir katalizörü olarak düşünülebilir. Pratikte kent içerisinde veya çeperlerinde yer alan işlevini yitirmiş endüstriyel alanların kent parkına dönüşümü ile bu alanlar sosyal, ekolojik, ekonomik ve fiziksel açıdan kente yeniden entegre olmaktadır. Bu kapsamda park, post-endüstriyel dönüşümün sonuç ürünü veya çevresel islahın temsili haline gelmiştir.

Söz konusu post-endüstriyel tasarımlar bir yandan stereotipik park

algısını kıran bir duruş sergilemektedir. Nitekim kent parkı tasarımında endüstriyel dönüşümü konu edinen, Seattle Washington'da yer alan Gas Works Park, terk edilmiş ve yüksek seviyede kirleticilere sahip olan bir alanın kent için önemli bir odak olarak parka dönüşümüne yönelik post-endüstriyel tasarım yaklaşımlarının ilk örneklerinden birini oluşturmaktadır. Terk edilmiş bir kömür gazlaştırma tesisinin üzerinde kurgulanan park, alanda mevcut olan fabrika yapılarını koruyan tasarım yaklaşımı ile geleneksel park tasarımı anlayışını kırmıştır (İmaj 4,5). Gas Works Park'tan yaklaşık 16 yıl sonra inşa edilen Almanya'da yer alan Emscher Park Duisburg Nord, alanın sahip olduğu post-endüstriyel kimliğin güncel koşullara adaptasyonu üzerinden kurgulayan, ekoloji, islah, rekreasyon ve endüstriyel kimlik kavramlarını birleştiren tasarım yaklaşımı ile geleneksel park tasarımı algısından uzaklaşmıştır (İmaj 6,7). Park, naturalistik çizgilerin ve bileşenlerin hakim olduğu romantik bir ortam değil, içerisinde endüstriyel yapıları barındıran mekanik bir yapıya bürünmüştür.

Proje içeriklerinde gözlemlenen değişimler beraberinde yeni proje elde etme biçimlerini de gündeme getirmektedir. Bu kapsamda proje yarışmalarının rolü yadsınmaz. Nitekim

İmaj 4. Gas Works Park, Konsept (Url 2)

İmaj 5. Gas Works Park Seattle, 2014 (Url 3)

belediyelerin nitelikli kent parkı uygulamaları elde etme çabaları sonucunda düzenledikleri proje yarışmaları yolu ile ortaya konulan öneriler disiplinin teori ve pratik arakesitinde gelişimini tetikleyen bir mekanizma olarak değerli bulunmaktadır. Kent parkı özelinde proje yarışmaları, tasarıma yönelik yeni söylemler üreten, park üzerinden kent ve peyzaj ilişkisini yeniden tanımlayan spekülâtif bir tasarım ortamının da gelişimini tetikler. Bu kapsamda park, kentsel ortamda çözümlenmesi gereken bir yeşil alan tasarımının ötesine geçerek, meslek pratiğini teori ve pratik ilişkisi üzerinden tartışan bir deneyim alanına dönüşür.

Ülkemizde mimarlık, kentsel tasarım ve peyzaj tasarımı arakesitinde açılan proje yarışmaları çok disiplinli yapıları ile, ortak üretim senaryosu üzerinden proje yapımını teşvik etmesi açısından önemlidir. Proje yarışmaları, piyasa koşullarının beraberinde getirdiği birçok kısıtlayıcı durumdan arındırılmış, tasarımcıya yaratıcı düşünme esnekliği sunan ve tasarımcıların aynı problem üzerine farklı tasarım denemelerini (Çağlar 2013) gerçekleştirebileceği bir keşif alanı sunmaktadır.

Rönesans'tan günümüzde kadar olan süreçte, tasarım yarışmaları önemli kamu yapıları ve yeni kamusal mekanların tasarımcılarını belirlemek üzere kamu kurumları ve özel spon-

sorlar tarafından gündeme getirilmektedir (Lipstadt 2003). Özellikle bazı ülkelerde, kamu kurumlarının yüksek bütçe gerektiren projeleri yarışmaya açma zorunluluğu söz konusudur (Cabanieu 1994, Loew 1994, White, 2014).

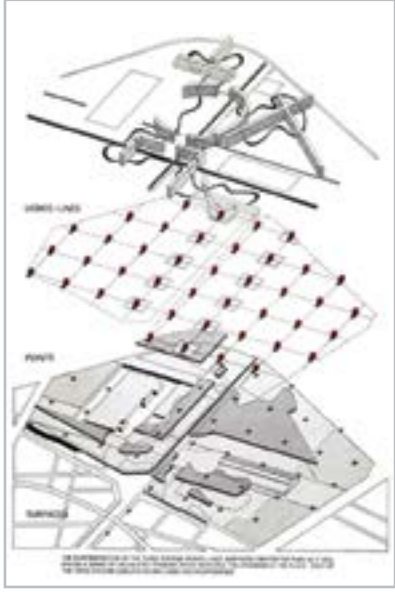
Mimarlık, Peyzaj Mimarlığı, Mühendislik, Kentsel Tasarım Projeleri, Şehir ve Bölge Planlama ve Güzel Sanat Eserleri Yarışmaları Yönetmeliğinde proje yarışmalarının hedefi "kamu yararı gözetmek üzere; ait olduğu konu özelinde, kültür, sanat, bilim ve çevre değerlerinin rekabet yoluyla geliştirilmesine, çok sayıda seçenekten en ekonomik, en işlevsel ve yenilikçi çözümlerin seçilmesine, müelliflerin saptanmasına ve güzel sanatların teşvikine, yönetmelik kapsamına giren mesleklerin gelişmesine, etik değerlerin yerleşmesine, uluslararası rekabet gücü kazanmalarına uygun ortamı sağlamak" olmak üzere tanımlanmıştır (Url 5).

Yönetmelikte tanımlanan hedefler, yabancı kaynaklarda "tasarımda mükemmeliyeti" elde etme girişimleri olarak nitelendirilmekte ve proje yarışmalarını bu amaç için organize edilen bir araç olarak değerlendirilmektedir (Nassar 1999, White 2014).

İmaj 6,7. Emscher Park Duisburg Nord. Post-endüstriyel dönüşüm (Url 4)

İmaj 8. Parc de la Villette, Bernard Tschumi. Park Katmanları (Url 6).

Diğer yandan, proje yarışmaları kamu yararı güden en iyi tasarım projelerini elde etmek için kullanılan bir metot olmasına rağmen yarışmalarda, kamunun görüşlerini içermeyen kapalı bir süreç sonucunda uzman bir jüri ekibi tarafından kazananların belirlenmesi genellikle sonuçların insanları tatmin etmemesi gibi bir durumu da beraberinde getirmektedir (Nassar 1999, White 2014).

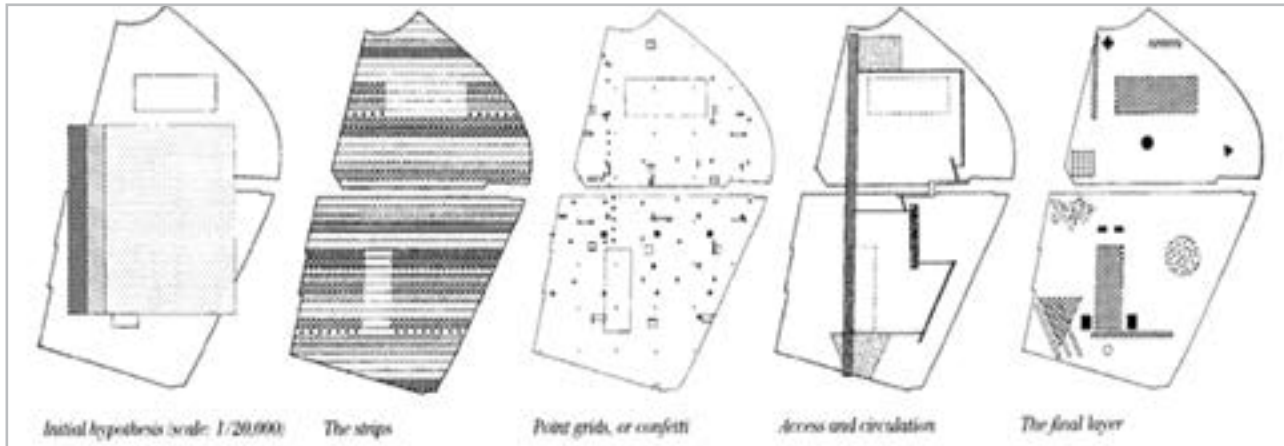
Yenilikçi olma, özgün fikirlerin gelişimini tetikleme ve rekabet yolu ile en iyi fikri ve tasarım çözümünü elde etmek güdüsü ile kurgulanan yarışmaların tasarım ve planlama di-

siplinlerinin gelişimine olan katkıları, yarışmaların teori üretme kapasiteleri ile doğrudan ilişkilidir. Nitekim son 50 yıl içerisinde gerçekleştirilen tasarım yarışmaları birçok açıdan ortaya koydukları yaklaşımlar ile yeni söylemler üretmiştir. Örneğin 1982 yılında Fransa Paris’de yer alan terk edilmiş bir mezbaha alanı için uluslararası seviyede yarışmaya açılan Parc de la Villette Projesi için geliştirilen öneriler günümüzde üzerine çokça tartışılan kent teorilerinden Peyzaj Şehirciliği kapsamında değerlendirilen önemli örneklerden birini oluşturmaktadır (Şekil 2). OMA/ Rem Koolhaas, Zaha Hadid ve Jean Nouvel gibi isimlerin ortaya koyduğu öneriler arasında Bernard Tschumi ve Peter Eisenman tarafından geliştirilen proje önerdiği zengin kentsel program ve dekonstrüktivist yaklaşımı ile dönemin geleneksel park anlayışından sıyrılarak, alanın ekonomik ve kültürel açıdan gelişimini tetikleyecek bir park kurgusuna yönelik yeni açılımlar sunmuştur (İmaj 8).

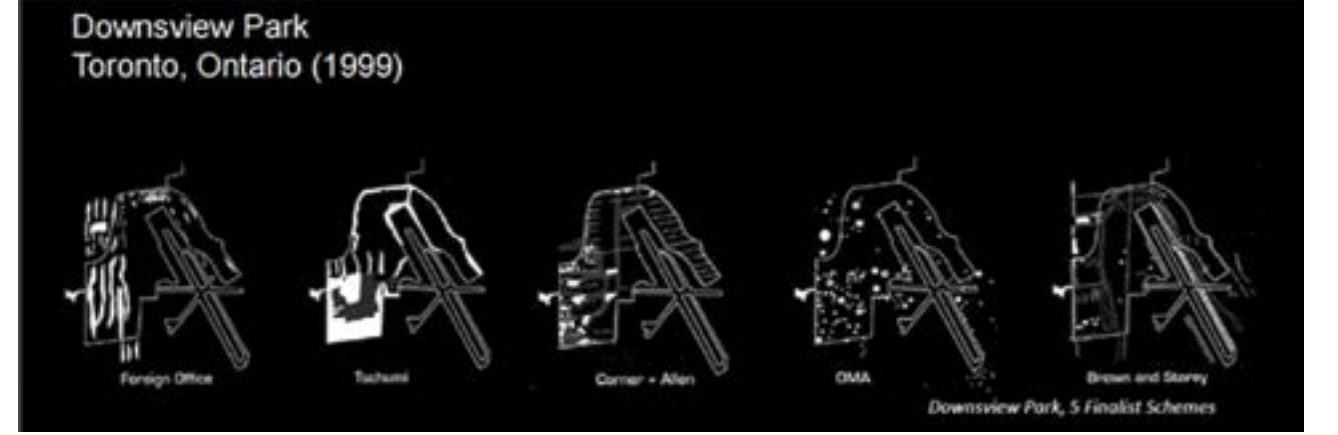
Doğal yapının ve içeriğin zaman içinde değişen, dönüşen dinamik kent parkı kurgusuna dikkati çeken önerisi ile OMA ise, sonuç projelerden çok sürecin önemini vurgulayan kavramsal bir yörünge sunmuştur (İmaj 9). Öneriler, diyagramatik ifadeleri, plan tekniği ve süreç temelli yakla-

şımları ile dönemin yaygın olan proje üretme biçimlerinden farklılaşmıştır.

Teori ve pratiği yarışma üzerinden birleştiren bir diğer örnek de 1999 yılında Toronto Kanada’da terk edilmiş eski bir askeri hava üssünün kent parkı olarak dönüştürülmesi hedefi ile uluslararası yarışmaya açılan “Toronto Downsview Park” yarışmasıdır. Toronto Downsview Park yarışması geliştirilen önerileri yönlendiren önemli bir doküman olan şartnamesi ile kent parkı tasarımına yönelik yeni bir söylem ortaya koymuştur. Bu kapsamda kent ve park ilişkisini ekolojik, üretken ve adapte olan sistemler üzerinden anlamaya çalışan yarışmada Rem Koolhaas / OMA and Bruce Mau Design, James Corner and Stan Allen, Bernard Tschumi and Derek Revington, Brown & Storey ve Foreign Office Architects, 5 finalist ekip yarışma şartnamesinde belirtilen 3 ortak tema üzerinden öneriler geliştirmişlerdir; strüktüre eden ancak zaman içerisinde büyümeye izin veren ve farklı programların ve katılımcı süreçlerin gelişimini tetikleyen stratejilerin konfigürasyonu, degrade olmuş alana yönelik yeni ekolojilerin yaratılması ve mimar, peyzaj mimarı, kentsel tasarımcı, ekoloji uzmanı ve grafik tasarımcısını içeren çok disiplinli ekip yapısı (Czerniak, 2002) (İmaj 10). Birinci olan proje “Tree City”

İmaj 9. Parc de la Villette, OMA önerisi, dinamik- çok katmanlı kent parkı (Url 7)

İmaj 10. Toronto Downsview Park, 1999. Beş farklı şema (Url 8).

planlama anlayışına olan yeni yaklaşımı ve zaman içinde büyüyen ve adapte olan mekânsal ve programatik kurgusu ile yeni nesil park tasarımlarının öncüsü olmuştur (İmaj 11).

Ülkemizde yakın zamanda gerçekleştirilen Uluslararası Bandırma Parkı Yarışması, şartnamesi, içeriği ve yarışma türü olarak önemli bir yer edinmiştir. Balıkesir Bandırma ilçesinde Yenimahalle ve Ayyıldız Mahallesi sınırları içerisinde yer alan ve yaklaşık 26 ha. büyüklüğündeki yarışma alanı, kent merkezine ve Bandırma Limanına olan yakın mesafesi,

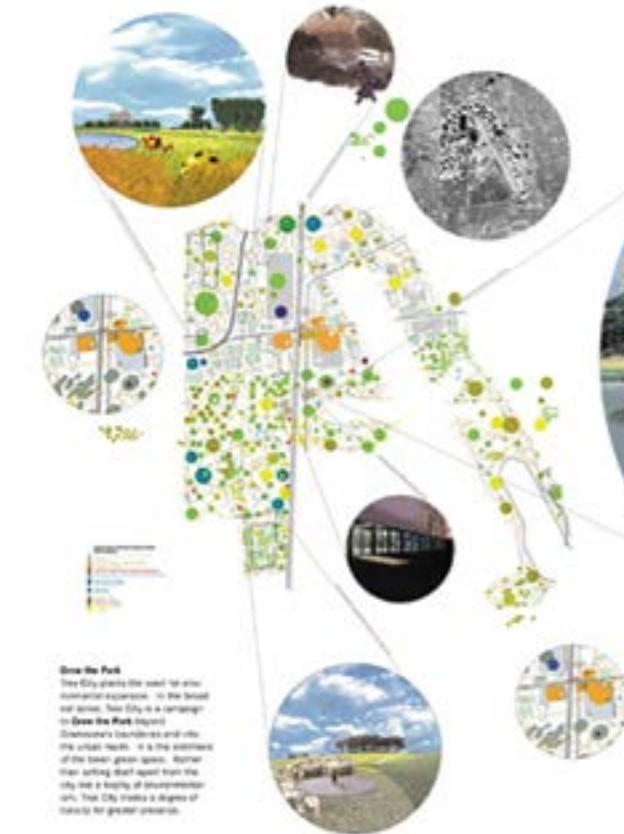
hareketli topografik yapısı, karakteristik bitki örtüsü ve eski askeri depo alanına ait tarihi kalıntıları ile çeşitli potansiyelleri ve zorlukları içeren bir yapıya sahiptir (İmaj 12).

Bandırma’nın gelecek vizyonunun önemli bir parçası olarak değerlendirilen Bandırma Parkı proje yarışmasında, Bandırma ve yakın çevresinde yer alan ve tasarım eğitimi veren üniversitelerin değerlendirebileceği Tasarım Enstitüsü odağında şekillenen, 4 ve 5 yıldızlı otel yapılarını, ticari birimleri bir kent parkı kurgusu içerisinde bir araya getiren fikirler yarışmıştır (Balıkesir Büyükşehir Belediyesi, 2017).

Kendi alanlarında uzmanlaşmış uluslararası jüri tarafından değerlendirilen 124 proje içerisinde doğal yapıyı ve tarihi kalıntıları koruyan ve tasarıma entegre eden, tasarım önerileri ve mimari çözümleri ile kent için güçlü bir imge oluşturabilecek, önerdiği programlar ile yeni nesil kent parkı kurgusunun gelişimine olanak veren öneriler ödül almaya değer görülmüştür.

Bandırma Parkı Yarışması’nı diğer yarışmalardan farklı kılan en önemli nitelikleri iyi bir şekilde tanımlanan ve yarışmacılar için önemli bir kaynak teşkil eden yarışma kitapçığı ve pek çok kentsel işlevi bir kent parkı kurgusu içerisinde birleştiren içeriğidir. Diğer projelerde olduğu gibi jürinin hassas değerlendirmeleri sonucunda elde edilen sonuçlar, kapalı bir değerlendirme sistemi sonucunda kamuya ilan edilmesinin ardından çok fazla eleştiriye de beraberinde getirmiştir. Söz konusu tartışmalar proje yarışma sürecinin olağan bir parçası olarak ele alınmalıdır. Nitekim sonuç ürünler üzerinden bir takım konular tartışıldıkça anlam kazanmakta ve farklı konularda düşünmeye sevk edici katılımcı ortamlar sağlanmaktadır. Bu anlamda herkesin katılımına açık olan kolokyumların rolü büyüktür.

Yüzyıllar içerisinde rekreasyon odaklı kullanımların ve doğanın temsili olan kent parkı kavramının, farklı kentsel

İmaj 11. Toronto Downsview Park, 1999, “Tree City” OMA (Url 9).

İmaj 12. Proje alanına ait görseller.

işlevleri içeren programatik ve süreç temelli yaklaşımlar doğrultusunda dönüşmesi, kent ve park ilişkisini zenginleştirmektedir. Park, kent hayatını pasifize eden yeşil lekeler olarak değil, ilişkili olduğu diğer yeşil sistemlerle birlikte kent formunun belirleyicileri, kentsel yaşam kalitesinin önemli göstergeleri ve barındırdığı doğal sistemler ile kent ekolojisinin aktif bileşenleri olarak evrimleşmiştir. Günümüzde disiplinlerarası bir tasarım alanı olarak değerlendirebileceğimiz kent parkı tasarımlarının da, proje yarışmaları yolu ile, yeni içerikler ve tasarım metotları üzerinden tanımlanması 21.yy kent koşullarındaki içerik arayışlarına alternatif bir çözüm sunacaktır.

KAYNAKLAR

1. Balıkesir Büyükşehir Belediyesi 2017. *Bandırma Park Competition: A New Park for the Future of the City. Competition Book.*
2. Cabanieu, J. 1994. "Competitions and Architectural Excellence." *Places 9* (2): 40– 41.
3. Czerniak, J., 2007, *Legibility and Resilience, in Large Parks*, ed. Julia Czerniak, George Hargreaves, Princeton Architectural Press, 215-251.
4. Czerniak, J., 2002. *The Case: Toronto Downsview Park Competition*, Prestel Publishing.

5. Çağlar, N., 2013, *Mimarlık Yarışmaları İyi Şeyler (mi) dir? TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi, Dosya 31, Mimari Proje Yarışmaları.*

6. Lipstadt, H. 1989. "The Experimental Tradition." In *The Experimental Tradition: Essays on Competitions in Architecture*, edited by H. Lipstadt, 9 –19. New York: Princeton Architectural Press

7. Loew, S. 1994. "Design Control in France." *Built Environment* 20 (2): 88–103.

8. Nasar, J. 1999. *Design by Competition: Making Design Competition Work.* Cambridge: Cambridge University Press

9. White, J.T. 2014. *Design By Competition and the Potential for Public Participation: Assessing an Urban Design Competition on Toronto's Waterfront*, *Journal of Urban Design*, Vol 19, No.4, 541-564, Routledge, Taylor & Francis Group, Ltd.

10. *Internet Kaynakları*

11. Url 1. <https://www.nps.gov/nr/twhp/wwwlps/lessons/56arnold/56images/56map1bh.gif>

12. Url 2. <https://uwpressblog.com/2015/04/15/gas-works-park-a-brief-history-of-a-seattle-landmark/>

13. Url 3. <https://uwpressblog.com/2015/04/15/gas-works-park-a-brief-history-of-a-seattle-landmark/>

14. Url 4. <http://www.latzundpartner.de/en/projekte/postindustrielle-landschaften/landschaftspark-duisburg-nord-de/>

15. Url 5. <http://www.mevzuat.gov.tr/Metin.Asp>

x?MevzuatKod=7.5.4716&sourceXmlSearch=&Mevzuatlliski=0.

16. Url 6. https://commons.mtholyoke.edu/architectualblog/2015/12/12/parc-de-la-villette-bernard-tschumi/points_lines_surface_2/

17. Url 7. https://commons.mtholyoke.edu/architectualblog/2015/12/12/parc-de-la-villette-bernard-tschumi/points_lines_surface_2/

18. Url 8. https://blogs.uoregon.edu/423w16/files/2016/03/111019_GSD-2241_PLANTING-SYSTEMS-LECTURE_MICHAEL-FLYNN-xuevxi.pdf

19. Url 9. <http://oma.eu/projects/downsview-park>

Yrd. Doç. Dr Ebru ERBAŞ GÜRLER

İTÜ Mimarlık Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü Öğretim Üyesi

Araştırma Görevlisi Başak ÖZER

İTÜ Mimarlık Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü Öğretim Üyesi

Kentsel kamusal peyzajlar, toplum bireyleriyle çift taraflı etki-leşim içerisindedir: bireyler bir taraftan peyzajları biçimlendirirken, bir taraftan da "an"daki biçim, bireylerle iletişim kurar. Toplumsal olan bu etkileşim, içerisinde birçok anıyı da barındırır. Anılar, geçmişte yaşanmış olayların, belli temsiller yoluyla zihnimize çağırılmasıyla oluşur (Huyssen, 1999).

Toplamlar, kültürel değerlerini, yaşadıkları sosyal olaylarını, özellikle de travma yaratabilecek acılarını kimi zaman fiziksel olarak temsil etmek istemektedir. Anma mekânları olarak ifade edebileceğimiz bu temsil yoluyla geçmişin, geleceğe aktarılması hedeflenir. Anma mekânları bu aktarım esnasında bazı değerleri, hisleri

Bir gündelik hatırla(t)ma deneyimi olarak anı parkları

ve çağrışımları da sunar. Aslında bu bir hatırla(t)ma deneyimidir.

Geleneksel anma mekânı anlayışında hatırlatma, anıtlar üzerinden oluşturulmuştur. Anıtlar, bir toplumun neyi nasıl hatırlayacağını belirleyen (Foucault, 1984; Yılmaz, 2011), kalıcı resmi bellek yaratmak için kullanılmış mekanizmalardır. Öyleyse; kentsel peyzajların bireylerle, devamlı ve "an"da gizli olan etkileşimini güçlendirmek için, geleneksel anıt anlayışından uzaklaşıp, değişken ve her seferinde farklı temsiller yoluyla zihinde yeniden oluşan bir hatırlama deneyimi ve kolektif bellek tanımı üzerinden yola çıkmak; günümüz anıtlarından pratiklerini ve anma mekânlarını yorumlamak daha yerinde olacaktır. Böylelikle Casey (2000)'in, geçmişin yorumlanarak yeni bir deneyime dönüşüm süreci olarak tarif ettiği hatırlama, fiziksel olarak da gerçekleştirilebilir.

Karşı-anıtlarlatırma pratikleri

Geleneksel anıtlarlatırma anlayışı, gerek fiziki biçimleniş açısından gerekse aktarılan değerlerin içeriği ve yaratıldığı çağrışımlar anlamında 1980'lerin sonu itibarıyla değişim göstermiştir. Zaferi öven ve ölümü yücelten anlayış yerini, J.E. Young'ın 1992'de adını koyduğu "karşı-anıtlarlatırma" anlayışına bırakmıştır. Geleneksel anlayışın en yaygın fiziksel temsili, A. Riegl'in (1998) "insani eylemleri ve ya da olayları gelecek nesillerin aklında canlı tutmak için dikilmiş insan yarası" olarak tanımladığı "anıt"lardır. Tanımdaki betimlemeden de anlaşılacağı üzere, devasa ölçeğe sahip, kahramancı, figüratif, sembol niteli-

ğinde bu yapılar zamanla görünmez hale gelerek anlamlarını yitirirken yerini, savaşı yeren, fiziksel olarak daha mekânsal, yaygın ya da parçalı ve insan ölçeğine daha yakın anma mekânlarına ya da anımsama örneklerine bırakmıştır (Şekil 1).

Bu yeni anlayışla birlikte, anma mekânlarının yeniden tarif edilmesinin yanı sıra, anma yollarının da nasıl olması gerektiği tartışmaya açılmıştır. Anıtlar, anmanın sadece belirli zamanlarda yapılan ya da belli rutinlere bağlı kalarak yapılan bir olgu olduğunun düşünülmesine yol açmaktadır. Oysa günümüzde anma yolu ve anma mekânı eşit düzeyde birbirini biçimlendirmekte ve anmalar, görkemli bir plastik obje tasarımının etrafında konumlanan rutin tören düzeninden çıkarak, bir hatırla(t)ma deneyimine dönüşmektedir. Bu bağlamda karşı-anıtlarlatırma pratiklerini, geleneksel olandan ayıran bir diğer önemli özelliğinin sundukları deneyim ve bu deneyim üzerinden ziyaretçinin zihninde oluşan öznel tahayyüllere olanak tanınması olduğu söylenebilir.

Altı çizilmesi gereken bir diğer konu ise anma mekânlarının günümüzdeki konumlanma biçimleri ve ziyaretçi ile ilişki kurmaya olanak tanıyan mekânsal tasarım kurgularıdır. Ulaşılabılır olma durumu, deneyim sunmayı ve sunulan deneyimin daha fazla ziyaretçiye ulaşarak çoğalmasını sağlamaktadır. Bu nedenle, karşı-anıtlarlatırma yaklaşımı ile şekillenen günümüz anma mekânları çoğunlukla, kent insanı ile her gün temas halinde olabilecek şekilde konumlandırılmaktadır. Bu da anmanın kent içerisinde

Şekil 1. New York'taki ikiz kulelere düzenlenen 11 Eylül saldırısı için yapılan bir karşı-anıtlştırma pratiği: "Yokluğun yansıması" ana fikriyle tasarlanan ve 2015 yılında tamamlanan 9/11 Anıtı (Url 1, Url 2).

farklı kamusal açık alan tipolojileri üzerinden yayılması anlamına gelmektedir. Bu çalışma kapsamında da bu tipolojilerden biri olan anı parkları ele alınmaktadır.

Anı parkları: gündelik etkileşimsel anı peyzajları

Hatırla(t)manın kamusal açık alan sisteminin önemli bileşenlerinden olan parkların içerisine sızması, anıların sadece belli günlerde ziyaret edilen mekânlarda kapana kısıp kalmasına engel olur. Park kullanıcılarının gündelik yaşantısı içerisinde aniden karşılaştığı bu anımsatmalar, kolektif hafızayı tazeler ve toplumsal birlikteliği güçlendirir (Gürler ve Özer, 2013). Anılarla zoraki ve didaktik bir ilişki kurmak yerine, etkileşim içerisinde olmayı sağlar.

Bu bakış açısıyla anı parklarını geçmişte yaşanmış olaylar ile bellek ve insan arasında aracılık yapan "gündelik etkileşimsel kamusal anı peyzajları" olarak tanımlamak yanlış olmayacaktır. Buradaki etkileşim, sunulan deneyim yolu ile sağlanır. Tasarımcının ziyaretçiye vermeyi arzuladığı his, mekânın kurgusunu etkiler.

Anı parklarında mekânsal kurguyu belirleyen bir diğer durum da farklı kullanımlarla da bütünlük olabilme durumudur. Bu yaklaşım, parkın yaşanan bir mekân olarak aktif kent hayatı içerisinde var olmasını sağlar.

Çalışma kapsamında incelenen örnekler sonucunda anı parkları, 3 farklı tipolojik gruba ayrılmış ve her 3 tipolojiden seçilen örnekler anı-

laştırma anlayışı, sunulan deneyim ve mekânsal kurgu bağlamında Tablo 1'de irdelenmiştir.

1/Park ve Anıt Biraradalığı: İçerisinde geleneksel anıt bulunduran ve anıta odaklanan mekân kurgusu ile tasarlanmış anı parklarıdır.

2/Anı Parkı: Parkın bütünüyle hem bir anma mekânı hem de park olarak hizmet verdiği örneklerdir.

3/Anmanın Parkın İçerisinde Fonksiyonel Bir Peyzaj Unsuru Olarak Yer Alması: Bu durum hem anı parkı olmayan mevcut bir kent parkının içerisinde hem de anı parkı olarak tasarlanan bir parkta, anma unsurunun başka bir fonksiyonla bütünlük olarak yerleştirilmesi durumudur.

Proje Künyesi	Tipoloji	Anıtlştırma Anlayışı	Sunulan Deneyim	Proje Görselleri	Mekânsal Kurgu
Hiroshima Peace Park Memorial Tasarımcı: KenzoTange Yıl:1954 Yer:Japonya	Park + Anıt	Geleneksel anıtlştırmanın temel yaklaşım olduğu ancak anmanın kent parkı içerisine alındığı ilk örneklerden	Patlamada hasar gören binanın olduğu gibi tutularak parktaki anıtın ortasından ziyaretçiye barış dolu mesajlar aracılığıyla tekrar sunulması		-Anıtı ön plana çıkartan simetrik tasarım -Kent merkezine konumlanma ve gündelik hayatla iç içe olma -Ziyaretçi ile direkt ilişki zayıf, görsel ilişki yüksek -Soyut heykel kullanımı

Url3

Vietnam Veterans Memorial Tasarımcı: Maya Lin Yıl:1982 Yer: Amerika Birleşik Devletleri	Anı Parkı	Karşı-anıtlştırmaya geçiş dönemi	İzleyici ile anıtın kurduğu ilişkinin değişmesi ve interaktif hale gelerek anılarla baş başa kalma deneyimi	 	-Düşeyde yükselme yerine yatayda hareket -Kot farkının anı duvarı olarak kullanımı -Ziyaretçi ile direkt temas -Heykellerin, anıtların kullanılmaması
General Maister Park Tasarımcı: Bruto Landscape Architecture Yıl:2007 Yer: Slovenya	Anı Parkı	Karşı-anıtlştırma	Nehir peyzajı ile bütünlük soyutlamalar ile ziyaretçiyi özgür düşüncelerle ve anılarla baş başa bırakma	 	-Olay anının soyutlanarak 3 boyutlu bir biçimde park tasarımında kullanılması -Nehir kenarı peyzajına entegrasyon -Çağdaş sanat öğesi kullanımı
Garden of Remembrance Tasarımcı: Scape Landschaftsarchitekten Yıl:2013 Yer: Almanya	Anı Parkı	Karşı-anıtlştırma	Park kullanıcılarına gündelik bir hatırlama deneyimi sunmak ve anıları taze tutmak	 	-Yanan bir sinagogun yerine park yaparak yeniden işlev kazandırma -Gündelik hayatın bir parçası olma -Ziyaretçi ile iletişim ve etkileşim -Mütevazı ve parka entegre anımsatma unsurları
Pukeahu National War Memorial Park Tasarımcı: Wraight Athfield Landscape+ Architecture Yıl:2015 Yer: Yeni Zelanda	Anı Parkı	Karşı-anıtlştırma	Tasarımda soyutlamalar yolu ile geçmiş ile gelecek arasındaki bağı hissettirmek ve gelecek için umut beslemek	 	-Farklı kent bileşenlerini anma mekânı kapsamında bütünlükten kente kazandırma -Topoğrafya ve zamanın hatırlama deneyimine yardımcı bir araç olarak kullanımı -Çağdaş sanat öğesi kullanımı

Url 4

Url5

Url6

Url7

Proje Künyesi	Tipoloji	Anıtlştırma Anlayışı	Sunulan Deneyim	Proje Görselleri	Mekânsal Kurgu
Diana Fountain Tasarımcı: Gustafson Porter + Bowman Yıl:2004 Yer: İngiltere	Anmanın Parktaki bir Fonksiyonla Bütünleşmesi	Karşı-anıtlştırma	Dairemsi form ile yaşam döngüsünün ve anılan kişinin ölümsüzlüğünün, suyun akışkan ve durgun halleri ile de yaşam ve ölümün zıtlığının vurgulanarak etkileşimsel olarak deneyimlenmesinin sağlanması	 	-Anmanın mevcut bir parkın içine su ögesi olarak yerleşmesi -Su ögesinin formu ve dokusu ile soyutlama yapılarak olayın anımsatılması -Ziyaretçi ile güçlü temas -Su ögesinin kendisinin etkileşimsel bir anma unsuru haline gelmesi
NES Memorial Tasarımcı: Aspect Studios Yıl:2004 Yer: Avusturalya	Anmanın Parktaki bir Fonksiyonla Bütünleşmesi	Karşı-anıtlştırma	Ziyaretçide güçlü bir yardımlaşma ve paylaşma hissi uyandırmak ve acil servisin güvenilir olma hissini duvarın içbükey sarmalayıcı formu üzerinden hissettirmek	 	-Anmanın mevcut bir parkın içine duvar ve oturma birimi olarak yerleşmesi -Gündelik hayata entegrasyon -Heykellerin, anıtların kullanılmaması, -Duvar üzerine baskı ve yazı bulunması
Remembrance Place in Glacis Park Tasarımcı: Atelier 2/3/4 Yıl:2013 Yer: Fransa	Anmanın Parktaki bir Fonksiyonla Bütünleşmesi	Karşı-anıtlştırma	Temsil edilen olay ve yeri çağrıştıran soyutlanmış elemanlar yolu ile içsel bir yolculuk sunma	 	-Duvarın kendisinin etkileşimsel bir anma unsuru haline gelmesi -Askeri düzeni ve eski surların yerini çağrıştıran duvar tasarımı ve yerleşimi -Heykellerin, anıtların kullanılmaması -Gündelik hayata entegrasyon

Tablo 1. Anı Parkı Tipolojileri

Tartışma ve sonuç

Kolektif hafızayı geçmişten günümüze, günümüzden de geleceğe aktarma yollarından olan anı parklarının, karşı-anıtlştırma anlayışının etkisi altında gösterdiği değişim Tablo 1'de açıkça görülmektedir. Anıtlştırma pratiklerindeki değişimin kıtalar bazında bile etki gösterdiği ve bu etkinin mekân kurgusuna yansıdığı da açıktır. Günümüz anı parkları her şeyden önce hatırla(t)mayı gündelik bir deneyim alanı olarak sunan etkileşimsel peyzajlar haline gelmiştir. Böylelikle günlük yaşam biçimimizi etkileyerek toplumsal bilgi aktarımımızı arttırmaktadır.

Bu yaklaşım, sadece anı parkının ya da mekânının bulunduğu kentin yaşayanlarına değil, o yeri geçici bir süre için deneyimleyenlere de geçmişi ve bugünü kıyaslama şansı verir. Acı bile olsa geçmişte yaşananlardan pay çıkartmak, bu anlamda farkındalığın artmasına yardımcı olur ve benzer olayların yaşanmaması için toplumsal refleks gelişimini destekler. Kente bakış açımızı ve onu algılayış şeklimizi de değiştirir ve geliştirir. O kenti ilk defa deneyimleyen kişiler, bu şekilde o kentin ve kentlilerin anılarına ortak olur. Bu bağlamda anma parklarında verilmek istenen mesajın önemsizleştirilmemesi gerekmektedir. Sadece anma, hatırlama işlevlerine değil, farklı pek çok kullanıma hizmet edebilir olması da bu mekânların hayatımızın bir parçası olmasını kolaylaştırır (Gürler ve Özer, 2013).

Bu kamusal peyzaj alanlarının tasarımında da belli normlar ya da kriterler aramak ya da oluşturmak yerine, verilmek istenen duygunun ön plana çıkarılması, ziyaretçiyi buraya çekmek adına daha etkileyici sonuçlar doğurmaktadır. Özellikle de anma ile birlikte farklı kullanımları bir arada barındırabilen tipolojidekiler hem ziyaretçi

ile yakından ilişki kurabilen hem de anma günleri ya da ritüelleri dışında da yaşayan mekânlar olma şansını yakalayabilen yerler haline gelirler. Böylelikle geleneksel anıtlar gibi zamanla anlamını yitiren ve görünmez hale gelmekten kurtulabilirler.

Toplumsal etkileşimin kamusal alanlardaki yansıması olan anma mekânlarının tasarım süreci, toplumsal katılımıcılıkla bütünlük yürütülmelidir. Kamusal alan tasarımında ve planlanmasında rol alan tasarım disiplinleri, toplumun sosyolojik ve psikolojik yapısını etkilme ve kültürel değerleri yaşatma, değiştirme ve hatta yok etme gücüne sahiptirler. Bu nedenle tasarımcıların bu gücün farkında olarak kullanıcı ve toplum odaklı bir anlayışla ve hatta mümkün olduğunca politik ve ideolojik manipölasyonların karşısında durarak bu meseleyi ele almaları yerinde olacaktır. Çünkü söz konusu olan ister çoğunluk olsun ister azınlık, anıların gelecek nesillere örnek olacak ve iz bırakacak şekilde iletilmesidir (Gürler ve Özer, 2013).

KAYNAKLAR

- Casey, E., (2000). *Remembering: A Phenomenological Study*, Bloomington: Indiana University Press.
- Foucault, M., (1984). Nietzsche, Genealogy, History, Paul Rabinow (edt.), *The Foucault Reader*, sy. 76-100, Pantheon Book, New York.
- Gürler, E. E., ve Özer, B. (2013). *The Effects of Public Memorials on Social Memory and Urban Identity*. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 82, 858-863. doi:10.1016/j.sbspro.2013.06.361
- Huyssen, A., (1999). *Alacakaranlık Anıları: Bellek Yitimi Kültüründe Zamanı Belirlemek*, Nurdan Gürbile (yayına hzr.), Metis Yayınları, İstanbul.
- Riegl, A., (1998). *The Modern Cult of Monuments: Its Character and Its Origin*, K. Michael Hays (yayına hzr.), *Oppositions Reader: Selected Essays*, Princeton Architectural Press, New York.
- Yılmaz, A., (2011). *Bellek Topoğrafyasında Özgürlük, Nasıl Hatırlıyoruz?, Leyla Neyzi (yayına hzr.), İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul.*
- Young, J.E., (1992). *The Counter-Monument: Memory against Itself in Germany Today*, *Critical Inquiry*, Kış, sy. 267-296.
- Url 1 <http://www.pwpla.com/8700>
- Url 2 <http://www.archdaily.com/272400/national-september-11-memorial-handel-architects-with-peter-walker>
- Url 3 <https://www.voanews.com/a/factbox-hiroshima-peace-memorial-park/3341803.html>
- Url 4 <http://aparthistory2015.blogspot.com.tr/2015/09/vietnam-veterans-memorial-by-maya-lin.html>
- Url 5 <http://www.landezine.com/index.php/2010/05/general-maister-memorial-park/>
- Url 6 <http://www.landezine.com/index.php/2016/02/garden-of-remembrance-by-scape-landscapsarchitekten/>
- Url 7 <http://www.landezine.com/index.php/2016/09/pukeahu-national-war-memorial-park-by-wraight-athfield-landscape-architecture/>
- Url 8 <http://www.landezine.com/index.php/2014/11/diana-princess-of-wales-memorial-fountain-by-gustafson-porter-landscape-architecture/>
- Url 9 <http://www.landezine.com/index.php/2011/05/national-emergency-services-memorial-by-aspect-studios/>
- Url 10 <http://www.landezine.com/index.php/2014/06/remembrance-place-glacis-park-faubourg-234/>

Yrd. Doç. Dr. Emrah YALÇINALP

Karadeniz Teknik Üniversitesi Peyzaj
Mimarlığı Bölümü Öğretim Üyesi

Kent parkları ile kriz yönetme eğilimleri; Küba örneği

Küba, ismi geçince insanların aklına istemsizce nostalji ve egzotizm getiren bir Karayip ülkesi olmasının çok ötesinde, aynı zamanda yaşadığı tarihi gelişmeler nedeniyle de hep merak edilen bir ülke olmuştur. Özellikle Ocak 1959'da gerçekleşen Küba devriminden sonra yaşadığı siyasi ve sosyal gelişmeler ışığında kendisine özgü bir yol izlemek zorunda kalan ülke, özellikle eğitim ve sağlık alanlarında yaptığı atılımla da adından sıkça söz ettirmiştir. Son yıllarda ülkenin tarımdaki bel kemiği olan şeker kamışı tüketiminin dünya üzerinde düşmesinin etkisiyle sekteye uğrasa da, Küba'nın tarım politikaları da hakkında konuşulan önemli konulardan biri olmuştur.

3 Haziran 1959 yılında çıkartılan Toprak Reformu yasası ile, Castro öncesi dönemde büyük ölçüde Amerikan şirketlerine ait olan topraklar belirli programlar dahilinde halka dağıtılarak mülkiyet yapıları değiştirilmiştir. Bununla birlikte, sadece şeker kamışına bağlı olan tarım yapısı değiştirilerek bol miktarda narenciye ve tütün plantasyonu ile desteklenmiştir.

Uzun yıllar boyunca çok ciddi ekonomik ambargolara maruz kalmış bir ülke oluşunun doğal bir sonucu olarak, önceliği görmediği bazı konularda dünyadaki gelişmelerin biraz gerisinde kalmış olan Küba'da, bu alanlardan biri de hiç kuşkusuz peyzaj mimarlığıdır. Ülkede peyzaj mimarlığı eğitimi veren kurumlar bulunmasına ve özellikle Havana'da neredeyse bir Avrupa başkenti ortalamasında kent

parkı olmasına rağmen, ambargolara bağlı olarak oluşan ekonomik yaşama kültürü kendini bu alanda oldukça iyi göstermektedir. Genel anlamda sirkülasyon hatlarının kesişip bir toplanma alanını oluşturduğu parklarda nadiren su ögesi kullanılmıştır. Son derece yoğun kullanılıyor olmalarına rağmen bakımsız ve eskimiş bir görüntü çizen kent parklarının en dikkat çekici ve dünyanın geri kalan kısmına oranla ayırt edici özelliği ise; sosyalleşme olgusuna kattığı farklı bir yaklaşımdır: İnternet.

Bireysel olarak internet kullanımının hala yasal olmadığı Küba'da, oldukça yavaş, birçok sosyal medya kanalını çalıştırmayan ve saatlik 1,5-2 Euro civarındaki bedeliyle pahalı sayılabilecek internete erişmenin tek yolu, devlet tarafından yerleştirilmiş Wi-Fi

Resim- Küba'da bir şeker kamışı suyu makinası ve şeker kamışı kamyonu (Yalçınalp, 2017)

Resim- Havana'da sabah saatlerinde parkların temel kullanım etkinlikleri; Sabah sporu ve inter-nete bağlanma (Yalçınalp, 2017)

modemlerin bulunduğu parklara gitmektir. Şehrin en önemli parkları ve bazı caddelerinde, birbirleri ile hiç konuşmayan onlarca insanın kafalarını telefonlarına ve bilgisayarlarına gömerek dakikalar boyunca oturmalarının en önemli nedeni bu internet bağlantısının varlığıdır. İnternet erişimine izin verilmesi ile Küba halkının üzerindeki baskı hissini azaldığını söylemek çok yanlış olmayacaktır. Bu bağlamda kent parklarının tüm dünyada zaten var olan kentlilere verdiği özgürlük hissini, Küba özelinde daha da anlam kazandığını söylemek mümkündür.

Küba, özellikle de Havana'daki kent parklarının en önemli özelliklerinden

biri de hiç kuşku yok ki bünyelerinde barındırdıkları yenilebilir bitki varlığıdır. Aslında, kentsel alanlarda yenilebilir bitki kullanımı yeni bir anlayış değildir. Dünya, kaybettiği doğal kaynak değerlerini endüstrileşmenin ilk yıllarından beri yerine koymakta güçlük çekmektedir. Bunun doğal bir sonucu olarak kırsal ve kentsel alanlarda ciddi tahripler görülmüş, birçok tarım alanı imara açılmış ve yenilebilir bitkilere erişim zorlaşmıştır. Bu gelişme zorunlu yenilebilir bitkilerin peyzaj mimarlığı kapsamında kullanımının artmasına neden olmuş, yenilebilir bitkiler konusunda bir hassasiyet gelişmiştir. Bunun doğal bir sonucu olarak Washington DC'de

parlamento binasının önünden, ABD'nin en çok fotoğrafı çekilen objesi unvanını elinde bulunduran ünlü The Cloud Gate'in de bulunduğu Chicago'daki Millennium Park'a kadar birçok önemli kentsel alanda lahana, mısır gibi yenilebilir bitkilerin kullanıldığını görmek mümkündür. Küba'da kent parklarında yenilebilir bitki kullanımının ise dünyanın geri kalan kısmından çok farklı bir hikayesi vardır.

Küba, devrim sonrası Castro dönemi boyunca zaman zaman inişli çıkışlı bir ekonomik grafik çizmiştir. Özellikle ekonomik daralmanın olduğu dönemlerde dünya üzerindeki tüm ülkelerde olduğu gibi Küba'da da belirli kemer sıkma politikaları uygulanmıştır. Küba için bunun tek istisnai unsuru ise biyoteknolojidir. Küba, biyoteknolojiye yaptığı yatırımları içinde bulunduğu ekonomik durumdan bağımsız olarak azaltmamıştır. Bununla birlikte özellikle gıda erişimi konusunda, uygulanan ambargolara bağlı olarak zaman zaman ciddi sorunlarla karşılaşmıştır. Ancak bu sorunların hiç biri Küba için ticari, askeri ve kültürel anlamda çok önemli bir partner olan SSCB'nin dağılması dönemindeki kadar yıkıcı olmamıştır. Kübalılar'ın "cehennem gibi" olarak anıldıkları bu dönem özellikle 1991-1992 yıllarını kapsar. Bu dönemde Küba'nın

Resim- Havana'da manavlarda görülen meyvelerin tamamına yakını kent parklarında bitkisel materyal olarak görmek mümkündür.

Resim- Havana'da kent parkında papaya ağacı (Yalçınalp, 2017)

ihracatı %50 azalmış, GSMH'sı %30 düşmüş, kişi başına günlük kalori alımı ise %24 oranında azalmıştır. En önemli partnerini kendi iç karışıklığı nedeniyle kaybeden Küba, bu dönemde kentsel alanlarda yenilebilir bitkiler kullanarak gıda erişimini mümkün kılmaya çalışmıştır. Bugün Havana 25 binin üzerinde kent bahçesi ile dünya genelinde en zengin yenilebilir bitkisel alan barındıran kentlerden biri konumundadır ve ülkenin tarımsal gıda tüketiminin çok ciddi bir kısmı bu kentsel alanlardan sağlanır. İşte, kentsel alanlarda yenilebilir bitki kullanımının en önemli sahnelerinden birisi de şüphesiz kent parklarıdır. Özellikle SSCB'nin yaşadığı siyasi belirsizlik ve rejim değişikliği döneminde uygulanan kemer sıkma politikaları ve bunun sonucunda ortaya çıkan gıdaya erişimin zor olduğu dönemlerde, Küba halkının kamusal alanlarda bulunan meyva ağaçlarından faydalanmaları daha da önemli hale gelmiştir.

Küba'da mahalle aralarında, pazar yerlerinde, dükkanlarda ve sokak aralarında satılan meyvalar ağırlıklı olarak guava, mamey, mango, papaya, muz,

portakal, Hindistan cevizinden oluşmaktadır ve bu meyvaların neredeyse tümünü kent parklarında görmek mümkündür.

Küba, tropik bir Karayip adası hissi verse de mevsim olgusu vardır. Haziran, Temmuz ve Ağustos ayları yaz mevsimini ifade eder ve ortalama hava sıcaklığı adanın doğu ve güney kesimlerinde 38° civarında seyreder. Yüksek nemin etkisiyle hayatı ciddi anlamda sekteye uğratan bu mevsim, birçok Kübalı için mahallelerinde bulunan kent parklarına akın etmek, gece geç saatlere kadar müzikli gösteriler/festivaller yapmak ve zaman zaman 3 kuşağın bir arada yaşadığı, konfor seviyesi nispeten düşük olabilen evler yerine daha serin olan parklarda uyuyarak sabahlamak gibi özgün etkinliklerin de gerçekleştiği bir zamanı ifade eder.

Bütün bu veriler ışığında Küba ve özellikle de Havana kent parkları ele alındığında, dünyanın tamamında görülen kullanımların büyük ölçüde gerçekleştiğini söylemek mümkündür. Kent parkları hem kent için hayati öneme sahip yeşil dokuyu karşılamakta hem

de insanlar için rekreatif etkinliklere olanak vermektedir. Bununla birlikte, kent parklarının bir kriz yönetme metodu olarak kullanıldığı, yukarıda bahsedilen çok özgün konular da vardır. İnternete erişim, yaz mevsiminde konut konforsuzluğundan kurtulma ve -özellikle yaşanan buhranlı dönemde- yenilebilir bitkilerin yoğun kullanımı ile gıda erişiminin mümkün kılınması, özellikle kriz anları için tüm dünyaya ders olabilecek niteliktedir. Her ne kadar dünyanın çok büyük bir kısmında internet erişimi zaten mümkün ise de; sağlanacak Wi-Fi servisleri ile kent parklarının sanal bir kütüphaneye dönüştürülmesi günümüzde önemli bir fonksiyon olarak değerlendirilebilir. Sıcak günlerde kent parklarında sabahlamak her yer için mümkün ve anlaşılabilir olamayacaksa da, kent parklarının olağanüstü durumlarda bir toplanma merkezi olarak kullanılabilecek olmasına, dahası bu resmi olarak programlanmış olmasa bile halk talebinin bunu kendiliğinden oluşturabileceğine güzel bir örnektir. Konu Türkiye'ye indirildiğinde, bir deprem ülkesi olmamız nedeniyle halkın yaşanan depremler sonucu daha güvenli bulunan parklara yönelmesi bu talebin ispatıdır. Bu nedenle kent parklarının sayılarının ve niteliklerinin artırılması, kriz yönetimleri açısından değerlendirilmeleri ve kentler planlanırken buna göre yaklaşımlar geliştirilmesi önemli olacaktır. Benzer biçimde, hem gelir dağılımında oluşabilecek olası farklılıkları azaltmak ve sosyal barışı desteklemek; hem de kriz anlarında gıdaya erişim konusunda bir katkı sağlamak için, kent parklarında yenilebilir bitkilerden oluşmuş bölgeler kurgulamak hem kent sakinleri, hem de kentsel yaban hayatı için yerinde olacaktır.

Sağlıklı Kentler Birliği Üyeleri

 Abana Belediyesi / Kastamonu	 Didim Belediyesi / Aydın	 Kırşehir Belediyesi	 Samsun Büyükşehir Belediyesi
Tel: 0366 564 11 65 Web: www.abana.bel.tr	Tel: 0256 811 26 60 Web: www.didim.bel.tr	Tel: 0386 213 44 85 Web: www.kirsehir.bel.tr	Tel: 0362 431 60 90 Web: www.samsun.bel.tr
 Adalar Belediyesi / İstanbul	 Dinar Belediyesi/ Afyon	 Kocaeli Büyükşehir Belediyesi	 Sandıklı Belediyesi/ Afyon
Tel: 0216 382 78 50 Web: www.adalar.bel.tr	Tel: 0272 353 60 53 Web: www.dinar.bel.tr	Tel: 0262 318 10 10 Web: www.kocaeli.bel.tr	Tel: 0272 512 69 46 Web: www.sandikli.bel.tr
 Altınova Belediyesi / Yalova	 Edirne Belediyesi	 Körfez Belediyesi/ Kocaeli	 Serdivan Belediyesi / Sakarya
Tel: 0226 461 29 40 Web: www.altinova.bel.tr	Tel: 0284 213 91 40 Web: www.edirne.bel.tr	Tel: 0262 528 23 02 Web: www.korfez.bel.tr	Tel: 0264 211 10 50 Web: www.serdivan.bel.tr
 Akçadağ Belediyesi / Malatya	 Erzurum Büyükşehir Belediyesi	 Malkara Belediyesi /Tekirdağ	 Tepebaşı Belediyesi / Eskişehir
Tel: 0422 417 10 36 Web: www.akcadag.bel.tr	Tel: 0442 233 00 04 Web: www.erkurum.bel.tr	Tel: 0282 427 10 33 Web: www.malkara.bel.tr	Tel: 0222 320 54 54 Web: www.tepebasi.bel.tr
 Amasra Belediyesi / Bartın	 Gazipaşa Belediyesi/ Antalya	 Menteşe Belediyesi / Muğla	 Toroslar Belediyesi / Mersin
Tel: 0378 315 10 81 Web: www.amasra.bel.tr	Tel: 0262 642 04 30 Web: www.gazipasa.bel.tr	Tel: 0252 214 48 80 Web: www.mentese.bel.tr	Tel: 0324 322 72 00 Web: www.toroslar-bld.gov.tr
 Antalya Büyükşehir Belediyesi	 Gebze Belediyesi / Kocaeli	 Merkezefendi Belediyesi/ Denizli	 Trabzon Büyükşehir Belediyesi
Tel: 0242 249 50 00 Web: www.antalya.bel.tr	Tel: 0262 642 04 30 Web: www.gebze.bel.tr	Tel: 0258 265 38 88 Web: www.merkezefendi.bel.tr	Tel: 0462 322 46 01 Web: www.trabzon.bel.tr
 Avanos Belediyesi / Nevşehir	 Gölcük Belediyesi / Kocaeli	 Mersin Büyükşehir Belediyesi	 Urla Belediyesi / İzmir
Tel: 0384 511 40 64 Web: www.avanos.bel.tr	Tel: 0262 412 10 12 Web: www.golcuk.bel.tr	Tel: 0324 231 88 80 Web: www.mersin.bel.tr	Tel: 0232 754 10 88 Web: www.urla.bel.tr
 Aydın Büyükşehir Belediyesi	 Hatay Büyükşehir Belediyesi	 Mezitli Belediyesi /Mersin	 Ürgüp Belediyesi / Nevşehir
Tel: 0256 226 63 52 Web: aydin.bel.tr	Tel: 0326 214 91 90 Web: www.hatay.bel.tr	Tel: 0324 358 10 05 Web: www.mezitli.bel.tr	Tel: 0384 341 70 76 Web: www.urgup.bel.tr
 Balçova Belediyesi / İzmir	 Isparta Belediyesi	 Mudanya Belediyesi / Bursa	 Yalova Belediyesi
Tel: 0232 455 20 00 Web: www.balcova.bel.tr	Tel: 0246 211 61 61 Web: www.isparta.bel.tr	Tel: 0224 544 16 50 Web: www.mudanya.bel.tr	Tel: 0226 813 98 46 Web: www.yalova.bel.tr
 Balıkesir Büyükşehir Belediyesi	 İnegöl Belediyesi / Bursa	 Muğla Büyükşehir Belediyesi	 Yenipazar Belediyesi / Aydın
Tel: 0266 239 15 10 Web: www.balikesir.bel.tr	Tel: 0224 715 10 10 Web: www.inegol.bel.tr	Tel: 0252 214 18 46 Web: www.mugla.bel.tr	Tel: 0256 361 30 04 Web: www.yenipazar.bel.tr
 Bandırma Belediyesi / Balıkesir	 İstanbul Büyükşehir Belediyesi	 Nilüfer Belediyesi / Bursa	
Tel: 0266 711 11 11 Web: www.bandirma-bld.gov.tr	Tel: 0212 455 14 00 – 01 Web: www.ibb.gov.tr	Tel: 0224 441 16 03 Web: www.nilufer.bel.tr	
 Bayındır Belediyesi / İzmir	 İzmir Büyükşehir Belediyesi	 Odunpazarı Belediyesi / Eskişehir	
Tel: 0232 581 50 00 Web: www.bayindir.bel.tr	Tel: 0232 482 11 70 Web: www.izmir.bel.tr	Tel: 0222 217 30 30 Web: www.odunpazari.bel.tr	
 Beşiktaş Belediyesi / İstanbul	 Kadıköy Belediyesi / İstanbul	 Ordu Büyükşehir Belediyesi	
Tel: 0212 236 10 20 Web: www.besiktas.bel.tr	Tel: 0216 542 50 55 Web: www.kadikoy.bel.tr	Tel: 0452 225 01 04 Web: www.ordu.bel.tr	
 Bilecik Belediyesi	 Kadirli Belediyesi / Osmaniye	 Ortahisar Belediyesi	
Tel: 0228 212 11 68 Web: www.bilecik.bel.tr	Tel: 0328 718 10 39 Web: www.kadirli.bel.tr	Tel: 0462 224 40 71 Web: www.trabzonortahisar.bel.tr	
 Burdur Belediyesi	 K. Maraş Büyükşehir Belediyesi	 Osmancık Belediyesi / Çorum	
Tel: 0248 233 53 90 Web: www.burdur-bld.gov.tr	Tel: 0344 223 50 72 Web: www.kahramanmaras.bel.tr	Tel: 0364 611 43 23 Web: www.osmancik.bel.tr	
 Burhaniye Belediyesi/ Balıkesir	 Karesi Belediyesi / Balıkesir	 Osmangazi Belediyesi / Bursa	
Tel: 0266 412 64 50 Web: www.burhaniye.bel.tr	Tel: 0266 243 04 00 Web: www.karesi.bel.tr	Tel: 0224 270 70 70 Web: www.osmangazi.bel.tr	
 Bursa Büyükşehir Belediyesi	 Karşıyaka Belediyesi / İzmir	 Osmaniye Belediyesi	
Tel: 0224 234 00 87 Web: www.bursa.bel.tr	Tel: 0232 399 43 03 Web: www.karsiyaka.bel.tr	Tel: 0328 440 00 80 Web: www.osmaniye-bld.gov.tr	
 Çankaya Belediyesi / Ankara	 Kırıkkale Belediyesi	 Pendik Belediyesi / İstanbul	
Tel: 0312 488 88 00 Web: www.cankaya.bel.tr	Tel: 0318 224 27 61 Web: www.kirikkale-bld.gov.tr	Tel: 0212 444 81 80 Web: www.pendik.bel.tr	
 Darende Belediyesi / Malatya			
Tel: 0422 615 25 00 Web: www.darende.bel.tr			
 Denizli Büyükşehir Belediyesi			
Tel: 0258 265 21 37 Web: www.denizli.bel.tr			

DSÖ Avrupa Bölgesi Ulusal Sağlıklı Şehirler Ağları

Kitap istekleriniz için: bilgi@skb.gov.tr

Bandrol Uygulamasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 5'inci maddesinin ikinci fıkrası çerçevesinde bandrol taşıması zorunlu değildir.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO